

Podpora kurikulární práce škol
Národní pedagogický institut ČR

Uměění pro 2. stupeň ZŠ

integrováný
modelový
ŠVP

2025

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Doporučení k práci s integrovaným modelovým školním vzdělávacím programem Umění

Integrovaný modelový školní vzdělávací program (ŠVP) pro předmět Umění je strukturován do interaktivních karet, které umožňují přehlednou navigaci a přechod mezi jednotlivými částmi dokumentu pomocí aktivních polí. Texty dokumentu jsou strukturovány do tří částí:

1. **Základní kurikulární obsah** školního vzdělávacího programu předmětu Umění (např. charakteristika předmětu, jeho obsah, způsoby hodnocení, tematické okruhy a školní očekávané výsledky učení, učivo a strategie jednotlivých etap) – **v polích interaktivních karet tmavě modrým písmem.**
2. **Texty metodické podpory** (činnosti charakteristické pro jednotlivé tematické okruhy, vazby na klíčové kompetence a základní gramotnosti, provazby na jiné předměty, charakteristiky žáka vzhledem k oblasti a tematickým okruhům) - **v polích interaktivních karet červeným písmem.**
3. **Zdrojové texty** (texty z RVP ZV, které byly východiskem pro tvorbu integrovaného předmětu Umění) - **v polích interaktivních karet modrým písmem.**

Struktura interaktivních karet

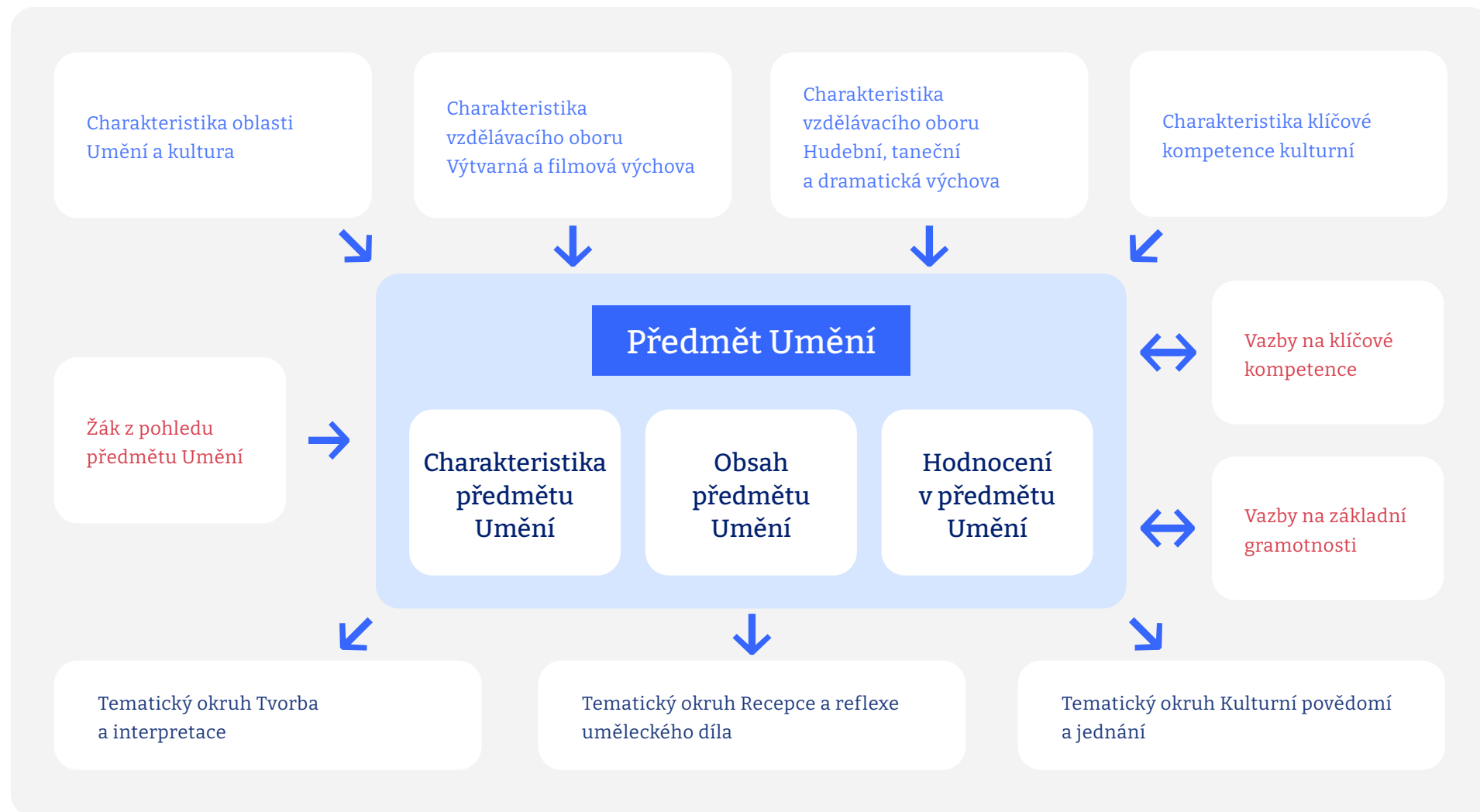
Program je členěn do dvou úrovní interaktivních karet

- **První úroveň – Karta předmětu Umění**
 - Poskytuje základní informace o koncepci předmětu Umění.
 - Uvádí vazby na klíčové kompetence a základní gramotnosti.
 - Umožňuje přechod na konkrétní tematické okruhy.
- **Druhá úroveň – Karty tematických okruhů**
 - **Tematický okruh Tvorba a interpretace**
 - **Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla**
 - **Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání**
 - Každá karta tematického okruhu obsahuje odkazy na **konkrétní etapy** výuky (např. 4. etapa - 6. a 7. ročník, 5. etapa - 8. ročník, 6. etapa - 9. ročník atd.), které obsahují **školní očekávané výsledky učení, charakteristiku vývoje žáka vzhledem k tematickému okruhu a etapě, učivo, příklady strategií učitele vedoucích k naplňování základních gramotností a klíčových kompetencí.**

Úvodní karta předmětu Umění - 2. stupeň

— Tato karta informuje čtenáře o základních východiscích koncepcie integrovaného předmětu Umění a vazbách na klíčové kompetence a základní gramotnosti.

— Na této kartě ve spodní části se čtenář dostane do úrovní jednotlivých tematických okruhů.

Předmět Umění pro 2. stupeň

Charakteristika předmětu Umění pro 2. stupeň

Předmět Umění na 2. stupni ZŠ je zaměřen na rozvoj kreativity, kritického myšlení, schopnosti porozumět uměleckému vyjádření v různých formách a podobách a schopnosti syntetizovat poznatky napříč různými uměleckými disciplínami. Žáci dále rozvíjejí dovednosti získané na 1. stupni a učí se umění chápat nejen jako prostředek osobního vyjádření, ale i jako nástroj komunikace, reflexe hodnot a kulturní identity.

Integrovaný přístup propojuje obsahy vycházející z výtvarného umění, hudby, kreativního tance, dramatického umění a filmu a audiovizí. Cílem je podpořit samostatné tvůrčí a interpretační vyjadřování a myšlení, schopnost hlubšího porozumění umělecké tvorbě a dílům a jejich významu ve společnosti.

2. stupeň základní školy je rozdělen na tři etapy, které vycházejí z charakteristiky vývoje žáka vzhledem k předmětu Umění:

- 4. etapa: 6. a 7. ročník
- 5. etapa: 8. ročník
- 6. etapa: 9. ročník

Cíle předmětu

- Prohloubení tvořivosti a estetického vnímání: Žáci rozvíjejí vlastní umělecké vyjadřování, experimentují s technikami a propojují různé disciplíny.
- Schopnost syntézy a interpretace: Žáci propojují dříve získané znalosti a dovednosti do komplexních projektů, učí se vykládat a hodnotit umělecká díla, s oporou o argumenty vyjadřovat svůj vztah k nim.
- Rozvoj kritického myšlení a reflexe: Výuka podporuje schopnost reflektovat vlastní tvorbu, tvorbu ostatních i význam umělecké tvorby v širším společenském, kulturním a historickém kontextu.
- Podpora spolupráce a sociálních dovedností: Společné projekty učí žáky spolupracovat, respektovat odlišné přístupy a sdílet odpovědnost.
- Příprava na samostatnou a cílenou tvorbu: Žáci se učí samostatně volit záměr své činnosti, plánovat, realizovat a prezentovat vlastní i skupinové projekty.

Základní principy a východiska integrace:

- *Činnosti jako ústřední princip propojování obsahů:* Jako ústřední princip integrace jsou pro jednotlivé tematické okruhy definovány společné klíčové činnosti. Ty jsou východiskem pro stanovení očekávaných výsledků učení i učiva v jednotlivých etapách s respektem k oborovým specifikům a potřebám.
- *Úzká provázanost s klíčovou kompetencí kulturní:* Stanovené výsledky učení pomáhají dosahování všech klíčových kompetencí, dominantní je zejména vazba na Klíčovou kompetenci kulturní, na jejímž dosažení se předmět Umění podílí dominantně. Naopak tato klíčová kompetence výrazně napomáhá konstrukci integrovaného předmětu Umění.
- *Komplexní rozvoj osobnosti žáka:* Umělecké a kulturní vzdělávání přispívá k rozvoji osobnosti žáka tím, že podporuje jeho schopnost vyjádřit se, rozvíjí cit pro estetiku a respekt k rozmanitosti uměleckých projevů. Tento integrovaný přístup umožňuje propojit různé formy umění – výtvarné, hudební, taneční, filmové a dramatické – do souvislého a smysluplného celku, kde každá disciplína přispívá k rozvoji specifických schopností, ale zároveň se vzájemně doplňují a podporují.
- *Propojení umění s osobními a sociálními kompetencemi:* Učební aktivity by měly směřovat k tomu, aby žáci nejen chápali techniky jednotlivých uměleckých oborů, ale zároveň byli schopni rozvíjet osobnostní a sociální kompetence. Skrze společné projekty a sdílení

uměleckých zážitků získávají žáci příležitost k týmové práci, sebepoznání a rozvoji komunikace. Tímto způsobem jsou podporováni k tomu, aby dokázali ocenit různorodost kulturních a uměleckých projevů a obohatili svůj vlastní pohled na svět.

- *Postupná gradace s ohledem na vývojová specifika žáků:* Přístup, kdy se obsah i metody přizpůsobují vývojovým potřebám žáků, umožňuje plynulý přechod od jednoduchých forem umění k jejich složitějším podobám. Na druhém stupni je v 4. etapě (6. a 7. třída) se výuka zaměřuje zejména na prohloubení oborových dovedností žáků a jejich schopnosti vrstevnatěji porozumět uměleckému dílu a prostředkům jeho komunikace. Výuka graduje směrem k aplikaci dovedností a znalostí v projektech v 8. ročníku a 9. ročníku.
- *Podpora reflexe a estetického vnímání:* Kurikulum poskytuje prostor pro kritické myšlení a schopnost interpretace uměleckých a kulturních děl. Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali nejen vytvářet, ale také reflektovat různá umělecká díla a jejich význam pro společnost i pro jejich osobní život. Na druhém stupni už žáci reflektují širší kontexty tvorby a recepce díla (historické, společenské, kulturní apod.).
- *Integrované projekty jako metoda propojení uměleckých oborů:* Tvorba a prezentace integrovaných projektů napříč různými uměleckými disciplínami podporuje u žáků komplexní vnímání tvůrčího a interpretačního procesu a uměleckého díla. Integrované projekty poskytují příležitost k propojení jednotlivých druhů umění, osobitému vyjádření, rozvoji kreativity, experimentování a k propojování tradičních uměleckých disciplín s moderními technologiemi. V 9. ročníku žáci samostatně stanovují zaměření a cíle svého projektu, který odpovídá jejich osobním preferencím, osobnostním i tvůrčím předpokladům.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Obsah předmětu Umění

Obsah předmětu Umění na 2. stupni je strukturován kolem tří tematických okruhů, které se v komplexně pojatých aktivitách a činnostech mnohdy propojují, integrují:

Tvorba a interpretace

- Pokročilá práce s technikami v jednotlivých disciplínách (např. kresba, digitální tvorba, hudební interpretace, tvarování jevištní situace, kvalita pohybu).
- Propojení disciplín do integrovaných projektů (např. hudebně-taneční kompozice, tvorba jevištního tvaru s hudbou a výtvarnou scénografií, práce na synteticky pojatých prezentacích, v nichž jsou prvky jednotlivých umění ústrojně provázány v jeden celek apod.).
- Samostatné i týmové projekty zaměřené na vyjádření vlastních nápadů a reakcí na aktuální témata.
- Experimentování s novými technikami a technologiemi.

Recepce a reflexe

- Hlubší reflexe uměleckých děl z různých oblastí umění (film, hudba, výtvarné, taneční a dramatické dílo).
- Reflexe vlastní tvorby i tvorby spolužáků, sdílení názorů a poskytování konstruktivní zpětné vazby.
- Diskuze o historickém, kulturním a společenském významu uměleckých děl.

Kulturní povědomí a jednání

- Zapojení do kulturního dění školy a regionu (např. příprava výstav, představení, účast na kulturních akcích školy, přehlídkách, soutěžích).
- Seznámení s klíčovými postavami a díly české i světové kultury.
- Uvědomění si role umění ve společnosti a schopnost vnímat jeho význam pro mezilidskou komunikaci.
- Podpora individuálních zájmů a volitelných projektů, zejména v 8. a 9. ročníku.
- Příprava na komplexní umělecké výstupy, které odrážejí osobní pohled žáků na zvolené téma.

Hlavní výukové metody a formy práce

- Experimentální přístup: Žáci zkoumají různé techniky, materiály a postupy a hledají vlastní způsob vyjádření. Experimentují i s možnostmi využití uměleckých postupů při zkoumání témat, příběhů, situací, vztahů.
- Projekty a skupinová práce: Integrované projekty, které propojují více disciplín, podporují spolupráci a sdílení nápadů.
- Reflexe a diskuze: Reflexe se zaměřuje zejména na porozumění, argumentaci a respekt k různým uměleckým vyjádřením a kulturním odlišnostem.
- Prožitkové učení: Návštěvy kulturních institucí, účast na workshopech a kontakt s profesionálními umělci.
- Individuální přístup: Podpora osobních projektů, které reflektují zájmy a schopnosti jednotlivých žáků.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Hodnocení v předmětu Umění

1. Formativní hodnocení

- Zaměření na proces: Hodnocení není zaměřeno pouze na výsledek (hotové dílo nebo výkon), ale především na průběh tvorby a zapojení žáka během celého procesu.
- Průběžná zpětná vazba: Žák dostává pravidelnou zpětnou vazbu zaměřenou na jeho pokrok, silné stránky a oblasti k rozvoji.
- Podpora učení: Hodnocení má vést k motivaci a dalšímu rozvoji žáka, nikoli ke srovnávání s ostatními.

2. Kriteriaální hodnocení

- Předem známá kritéria: Učitel stanoví jasná, srozumitelná a žákům dostupná kritéria hodnocení, která reflektují konkrétní cíle aktivity (např. tvořivost, zapojení, rytmus, práce s barvou apod.).
- Různorodost kritérií: Kritéria respektují různé oblasti hodnocení – nejen kvalitu tvůrčího nebo interpretačního výstupu, ale také úsilí, zapojení a kreativitu.

3. Autentické hodnocení

- Reálné úkoly a situace: Hodnocení vychází z činností, které mají pro žáka smysl a reflektují skutečné výzvy (např. prezentace výtvarného díla, účast na skupinovém vystoupení, příprava a předvedení jevištní situace).
- Práce s portfoliem: Žák si tvoří portfolio svých prací (např. kresby, hudební nahrávky, videozáznamy vystoupení), které slouží jako podklad pro dlouhodobé hodnocení a sledování pokroku.

4. Autonomní hodnocení

- Sebehodnocení: Žáci jsou vedeni k tomu, aby hodnotili svou vlastní práci, zamýšleli se nad tím, co se jim podařilo, co by mohli zlepšit, a plánovali své další kroky.
- Spoluúčast na hodnocení: Učitel a žák spolu diskutují o hodnocení výsledků i procesu – žák tak získává pocit spoluzodpovědnosti za svůj rozvoj.

5. Individuální vztahová norma

- Srovnání se sebou samým: Hodnocení zohledňuje individuální pokrok žáka, jeho úroveň dovedností a možnosti. Nesrovnává žáky mezi sebou, ale zaměřuje se na to, jak se žák sám posunul v průběhu času.
- Důraz na potenciál: Hodnocení podporuje silné stránky každého žáka, přičemž respektuje jeho individuální tempo a potřeby.

6. Akcent na proces a aktivitu žáka

- Důraz na aktivní zapojení: Učitel hodnotí nejen výsledek práce, ale i zapojení žáka, jeho aktivitu, iniciativu a ochotu spolupracovat.
- Podpora kreativity a experimentování: Hodnocení povzbuzuje žáka k tomu, aby hledal vlastní cestu, zkoušel nové přístupy a nebál se chyb – chyby jsou vnímány jako přirozená součást procesu učení.
- Participace: Hodnocení zahrnuje i skupinové aktivity, přičemž učitel hodnotí nejen individuální přínos, ale také schopnost spolupráce a respektování ostatních.

7. Význam zapojení žáka do hodnocení

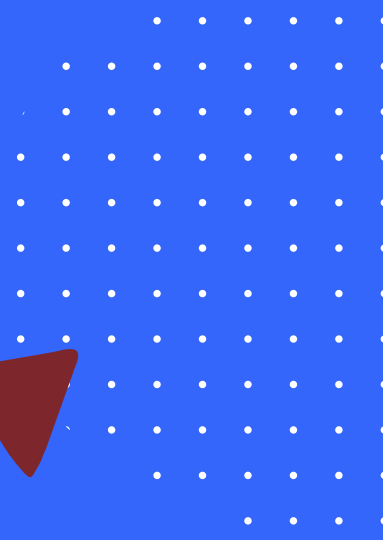
- Reflexe: Žáci se učí reflexi své práce i práce svých spolužáků (např. formou diskuzí, reflexivních karet nebo rozhovorů).
- Vlastní cíle: Žáci dostávají příležitosti stanovovat si vlastní cíle a hodnotí, jak se jim je daří plnit.
- Zodpovědnost: Zapojením do procesu hodnocení si žáci rozvíjejí schopnost přijímat odpovědnost za svůj vlastní rozvoj.

Cíle hodnocení v předmětu Umění

- Podpora individuálního rozvoje každého žáka.
- Posílení tvořivosti, estetického cítění a schopnosti spolupráce.
- Vytvoření prostředí, kde se žáci cítí bezpečně a jsou motivováni zkoušet nové věci.
- Pomoc žákům najít vztah k umění a rozvíjet jejich osobnost prostřednictvím tvůrčích a interpretačních činností, reflexe, prostřednictvím reflektovaného kontaktu s uměleckými díly a kulturou v místním, regionálním, republikovém i globálním kontextu.

Na vysvědčení je v 6.- 7. ročníku předmět Umění hodnocen slovně, v 8. a 9. ročníku je slovní hodnocení doplněno známkou.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Tematický okruh Tvorba a interpretace, Umění pro 2. stupeň ZŠ

integrovaný
modelový
ŠVP

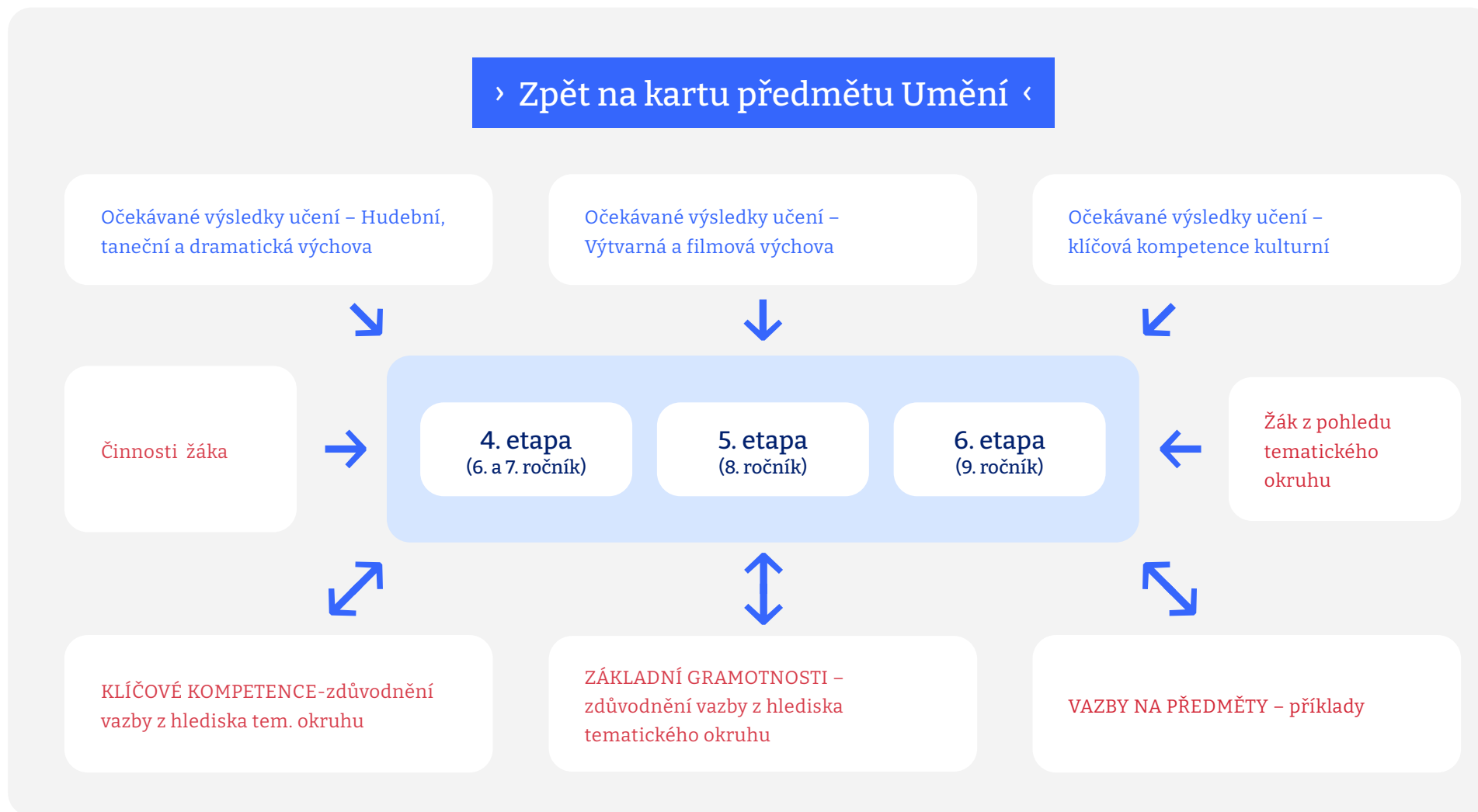

2025

Úvodní karta tematického okruhu Tvorba a interpretace 2. stupeň

- Tato karta informuje čtenáře o základních východiscích pro pojetí tematického okruhu a je rozcestníkem pro jednotlivé etapy.
- Na této kartě ve středových polích se čtenář dostane k školním výsledkům učení, charakteristice žáka, učivu a příkladům strategií naplňování klíčových kompetencí a základních gramotností.

Tematický okruh Tvorba a interpretace – 4. etapa – 6. a 7. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 4. etapa – 6. a 7. ročník

- Vyjadřuje své vjemy, myšlenky, představy, pocity a nálady pomocí různých uměleckých prostředků.
- Nachází inspiraci v okolním světě, příbězích, osobních zkušenostech a fantazii. Na základě této inspirace volí postupy, materiály a nástroje, které jsou vhodné pro jeho individuální i týmovou tvorbu. Zkouší zvolenými postupy dosáhnout zamýšleného výsledku.
- Ve své individuální i skupinové tvorbě a interpretaci využívá různé postupy jednotlivých druhů umění, experimentuje s jejich kombinováním, propojováním. Zkouší různé způsoby, jak zvýraznit určité prvky díla pomocí změny postupu, techniky, materiálu, prostředků vyjádření.
- Aktivně se zapojuje do skupinové tvorby, efektivně sdílí myšlenky a nápady s ostatními a přispívá k realizaci společného záměru. Reflektuje svůj podíl na společném výsledku, hledá způsoby, jak efektivněji propojit individuální přínos s kolektivním výsledkem.
- Prezentuje výsledek své individuální nebo skupinové práce podle zamýšleného záměru, cílového publika a kontextu. Zhodnotí, zda prezentace vyjadřuje zvolené hlavní myšlenky nebo témata a představuje dílo tak, aby diváci pochopili jeho účel a záměr.
- Kriticky hodnotí, co by příště udělal jinak, a proč. Pojmenovává, co se během tvorby podařilo a co by se dalo vylepšit. Reflektuje zpětnou vazbu a využívá ji pro svůj rozvoj.
- Upravuje detaily interpretace, aby dosáhl požadovaného výrazu a sdělení. Vnímá, jak dílo působilo na diváky. Reflektuje to, co změnil a jakým způsobem se jeho interpretace vyvinula během procesu tvorby, s cílem zlepšit plynulost, dynamiku a výraz v dalších interpretacích.

Charakteristika vývoje žáka – 4. etapa – 6. a 7. ročník

Prohlubování tvůrčích dovedností	<p>V této fázi (12–13 let) se děti nacházejí v přechodném období mezi konkrétním a abstraktním myšlením. Kognitivní vývoj umožňuje lepší pochopení složitějších pojmů, ale zároveň je důležité pokračovat v upevňování základních dovedností. Emočně jsou žáci více orientováni na sociální srovnávání, což může ovlivňovat jejich přístup k tvorbě a hodnocení.</p> <p>Prohlubování technických dovedností: Žáci v tomto období již zvládají základní postupy jednotlivých uměleckých oborů, a proto je čas se na ně více zaměřit. Prohlubují a rozvíjejí si dovednosti spojené s kresbou, malbou, audiovizuální tvorbou, hudbou, dramatickou tvorbou, kreativním pohybem. Výuka by měla motivovat k vnitřnímu nároku na preciznost, technické provedení a práci s detaily.</p> <p>Zvyšování náročnosti: Žáci jsou schopni řešit složitější tvůrčí a interpretační úkoly, učí se dlouhodoběji zabývat námětem nebo tématem, pracovat s různými médii a technikami. Může dojít k práci na větších projektech, kde je nutné plánovat a strukturovat jednotlivé kroky tvorby.</p> <p>Skupinová práce a spolupráce: V tomto věku jsou děti silně ovlivněny svými vrstevníky a skupinová dynamika je pro ně důležitá. Umělecké projekty mohou zahrnovat spolupráci, kde si žáci osvojují dovednosti komunikace, sdílení nápadů a spolupráce na společném díle.</p>
---	---

Učivo – 4. etapa – 6. a 7. ročník

Prožívání a objevování vnějšího i vlastního vnitřního světa, rozvoj osobnostně-sociálních předpokladů prostřednictvím tvůrčích a interpretačních činností

- Rozvoj smyslové citlivosti
- Rozpoznávání a vyjadřování vjemů emocí a pocitů
- Rozvoj představivosti a fantazie
- Komunikace, naslouchání
- Spolupráce

Vyjádření prostřednictvím těla, hlasu a pohybu

- Hlasová hygiena, možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)
- Vytváření melodických variant
- Harmonie
- Kompozice
- Dvoudílná a třídílná písňová forma, jednoduché polyfonní formy
- Vokální improvizace a doprovody písní
- Napodobení modelů s obměnou, melodizace textů
- Vícehlasý a jednohlasý zpěv, vzájemné souvislosti rytmu řeči a hudby
- Notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
- Propojování tanečního pohybu s hudebním doprovodem a představou, náladou, pocitem v pohybové hře, krátké taneční kompozici nebo improvizaci
- Vnímání vlastního těla (tvar těla, dech, části těla a vztahy mezi nimi, držení těla, smyslové a fyzické vjemy jako napětí a uvolnění)
- Rozšiřování pohybových možností těla, koordinace, správné a zdravé držení těla
- Vnímání prostorových, časových a dynamických aspektů pohybu v tanečních a pohybových hrách
- Postavy s jasnými charakteristikami (jméno, věk, povolání, povaha, nálada), jejich vyjádření pohybem, hlasem a gesty, jejich jednání v situaci (herní situaci nebo fixované jevištní situaci), které vyjadřuje emoce a motivace postavy a její vztahy s ostatními postavami
- Jevištní pohyb a prostor, vyjádření vztahu mezi postavami rozmístěním v prostoru
- Improvizované situace zaměřené na rozvoj spontánních reakcí, interakci a spolupráci, na logiku rozvíjení děje, na zapojení emocí a kreativitu
- Krátké fixované jevištní situace s jasnou strukturou (začátek, konflikt, závěr), jejich řazení do příběhu s časovou i příčinnou návazností
- Tvorba vlastního krátkého scénáře nebo dramatizace literárního příběhu

Vyjádření prostřednictvím materiálů a nástrojů

- Linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, a jejich vlastnosti a vztahy (kontrasty, podobnost a odlišnost, symetrie a asymetrie, rytmus, harmonie, proporcionalita, dynamičnost a statičnost, stabilita a labilita) v kresbě, malbě, pastelů, akvarelu, grafických technikách a kombinovaných technikách, v objektu a instalaci
- Zdroje a podněty pro vlastní tvorbu (smyslové vnímání, vnější a vnitřní svět, umělecká díla i běžná vizuální produkce)
- Různé materiály, formáty, nástroje pro plošnou a prostorovou tvorbu, digitální nástroje a technologie, fotografie, audio a videozáznamy, postprodukce vlastní tvorby, autorská práva
- Vytváření melodických variant
- Harmonie, kompozice

- Hudební doprovod, vhodná instrumentace, tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně
- Nástrojová reprodukce melodií (motivů, témat, písní)
- Hra na snadno ovladatelné nástroje, využití digitálních aplikací a hudebních nástrojů, tvorba patternů, výběry z rytmických bank, využívání mobilních technologií pro tvorbu a doprovod
- Práce s rekvizitou (reálné, zástupné rekvizity), použití rekvizit k podpoře jednání postavy a zdůraznění jejích emocí nebo motivace
- Scéna a prostor (improvizovaná scéna, výtvarné zpracování návrhu scény)
- Uspořádání prostoru (rozvržení jeviště a hlediště vzhledem ke komunikaci mezi herci a diváky)
- Kostým (improvizovaný kostým, výtvarný návrh kostýmu)
- Hra s loutkou a předmětem, loutková jevištní postava
- Scénická hudba a zvuk (použití hudby a zvuků k vytvoření atmosféry, nahraných nebo vytvořených živě žáky)
- Vytváření melodických variant

Reflexe

- Práce s kritérii a jejich respektováním v reflektivním a zpětnovazebním procesu
- Reflexe a analýza vlastního tvůrčího procesu, rozpoznávání osobního stylu a jeho proměny
- Popis a analýza výstupů pomocí pokročilých oborových pojmů (používání pojmů jako „symbolika“, „dynamika“, „kontrast“, „metafora“, „kompozice“)
- Diskuse o osobním, skupinovém i obecněji společenském, kulturním, historickém kontextu tvůrčí a interpretační činnosti
- Konstruktivní zpětná vazba (poskytování zpětné vazby ostatním na základě analýzy, hledání způsobů, jak integrovat zpětnou vazbu do vlastní tvorby apod.)
- Samostatná reflexe (vyjádření vlastního pohledu na proces a výsledek, reflexe spolupráce ve skupinových projektech apod.)
- Hodnocení na základě procesu i výsledku (oceňování jak tvůrčího procesu, tak i finálního díla, diskuse o tom, co dílo sděluje a jak to sděluje apod.)

Příklady tvůrčí činnosti a výstupů

- Emoce jako primární zdroj estetického vnímání světa
- Utváření estetického vztahu ke skutečnosti
- Uvědomování si vlastní jedinečnosti, tvůrčího potenciálu a neomezených možností pro sebevyjádření
- Záměrné tříbení smyslových vjemů pro vlastní i společnou tvůrčí práci
- Porovnávání intenzity vnímání jednotlivými smysly vzhledem k vlastnímu tvůrčímu záměru, situaci, zadání
- Záměrné propojování vjemů, myšlenek pocitů a nálad a jejich verbální i nonverbální sdělování s ohledem na zkoumaný námět/téma
- Nalézání významů vnitřního světa a světa fantazie pro hledání i netradičních a neověřených postupů prostředků a témat
- Záměrné nalézání obsahů a forem s předpokládanými komunikačními účinky pro ostatní (přizpůsobení prezentace díla cílové skupině, výběr díla s ohledem na cílovou skupinu, volba doprovodných textů a informací k uvedení díla, volba prostředí, způsob produkce apod.)
- Uvědomění si sebe sama a své role v tvůrčím týmu s ohledem na fáze tvůrčího procesu
- Záměrný výběr prostředků a materiálů pro vlastní i společné tvůrčí záměry
- Záměrné uplatnění vizuálních prvků, jejich vztahů a kombinací, např. využití barevných kontrastů (světlostní, teplotní, doplňkový, sytostní, proporční); primární, sekundární a terciální barvy, odstíny (míchání barev), jas, sytost, valér (odstín v jednom tónu barvy); experimentování s přípravou a využitím pigmentů

- Hledání odlišností technologie malby – tempera, akvarel, pastel, akryl; malba na různých podkladech a různých formátech
- Záměrné smyslového vnímání jako podnět k vlastní vizuální tvorbě
- Osobitost a originalita přístupu při hledání a ztvárnění tématu
- Vizuální umělecké dílo i dílo běžné vizuální produkce jako inspirační zdroj pro vlastní i společnou tvorbu. inspirace obsahem, žánrem, materiálem, technikou nebo umělecko-historickým kontextem, ve kterém dílo vzniklo)
- Vnímání uměleckých děl všech druhů umění jako zdroje podnětů a inspirace
- Příběh nebo situaci zachycená prostřednictvím několika záběrů, logické řazení děje
- Experimenty s postprodukcí pořízeného materiálu, ovládání základních funkcí volně dostupného programu (např. DaVinci Resolve, Shotcut, CapCut, iMovie), import záběrů do stříhového programu, spojování jednoduchých záběrů, použití jednoduchých přechodů mezi záběry
- Tvorba jednoduchých filmových triků (stop trik)
- Práce se zvukovou stopou (ořezávání, zesílení, zeslabení) pozorování, jak zvuky, hudba, ticho ovlivňují atmosféru audiovizuálního útvaru; typy zvuků (dialogy, zvuky, ruchy, hudba, ticho)
- Vytváření vlastních zvukových efektů (např. šustění papíru jako zvuk deště)
- Statické záběry, pohyb kamery, velikost, úhel pohledu a obsah záběru, druhy záběrů (detail, polodetail, celek aj.)
- Autorská práva a jejich význam (co je chráněno, jaká díla jsou volně dostupná a jaká ne), použití materiálů pod licencí Creative Commons a jejich omezení
- Hledání způsobu a podoby prezentace své práce (portfolio/digitální portfolio)
- Improvizace a doprovody písní v durových a mollových tóninách
- Melodizace textů
- Individuální využití technik vokálního zpěvu při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- Improvizace jednoduchých hudebních forem
- Reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- Hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje
- Propojování prostředků a postupů hudby s prostředky a postupy jiných druhů umění
- Kreativní pohybová/taneční hra zaměřená např. na rozvoj spolupráce, vnímání skupiny, vzdálenost a drah v prostoru nebo na specifickou pohybovou kvalitu
- Strukturovaná taneční/pohybová improvizace s využitím kontrastů v pohybu (silný pohyb a lehký pohyb, pohyb po přímé dráze a oblé dráze, velký a malý pohyb)
- Jednoduchá taneční kompozice (choreografie) na zadané téma, kdy inspirací pro tvorbu je např. obraz nebo báseň, hudební skladba, příběh
- Fixované jevištní situace řazené do krátkého příběhu
- Jevištní improvizace na zadání (postavy, výchozí situace nebo námět, téma)
- Scénář (vlastní krátký scénář nebo dramatizace literární předlohy)
- Scéna (vytvořená z dostupných objektů nebo výtvarný návrh scény)
- Kostým (improvizovaný kostým nebo výtvarný návrh kostýmu)

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 4. etapa – 6. a 7. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní a umělecké sebevyjádření

V 6. a 7. třídě se již zaměřuji na prohlubování schopnosti vyjadřovat složitější myšlenky a pocity. Žáci mají příležitost pracovat na komplexnějších projektech, ve kterých kombinují různé formy umění a kultury, a začínají reflektovat nejen osobní, ale i společenská témata. V této fázi se stále více soustředím na rozvoj schopnosti pracovat v týmu, diskutovat o uměleckých dílech a vzájemně si sdílet názory. Jejich schopnost vyjadřovat složitější témata a pocity skrze umění vede k větší míře sebevyjádření a porozumění kulturním kontextům.

Další klíčové kompetence

- Podporuji žáky v rozvíjení jejich vlastních námětů a témat, které jsou pro ně osobně důležité, a pomáhám jim hledat vhodné prostředky pro jejich vyjádření.
(KK osobnostní a sociální, k učení, k řešení problémů)
- Poskytuji příležitosti pro skupinovou i individuální tvorbu, kde žáci experimentují s kombinací různých uměleckých postupů a technik (např. propojení tance a výtvarné instalace).
(KK k učení, osobnostní a sociální, k řešení problémů)
- Vedu žáky k uvědomění jejich volby prostředků a technik tím, že je vybízím k vysvětlení svých záměrů a jejich dopadu na diváka (např. „Proč jsi zvolil tuto barvu/melodii/gesto?“).
(KK komunikační, k učení)
- Organizuji reflexivní diskuse, kde žáci hodnotí vlastní tvorbu i tvorbu spolužáků, zaměřují se na komunikaci záměru a vliv na publikum.
(KK komunikační, osobnostní a sociální)
- Poskytuji žákům příležitosti k prezentaci jejich tvorby širšímu publiku (např. školní výstavy, vystoupení, videoprojekce) a vedu je k přípravě na sdílení svých myšlenek.
(KK komunikační, osobnostní a sociální, k podnikavosti a pracovní)
- Podporuji subjektivní přístup žáků k námětům, ale vedu je k hledání záměrně zvolených prostředků a jejich důsledného využití ve výsledné tvorbě.
(KK osobnostní a sociální, k učení, k řešení problémů)
- Zařazuji aktivity, kde žáci experimentují s přizpůsobením své tvorby různým publikům, a zaměřují se na to, jak jejich práce působí v odlišných kontextech.
(KK k učení, komunikační)
- Podporuji reflexi procesu tvorby – od volby tématu, přes realizaci, až po sdílení – a vedu žáky k tomu, aby popsali své učení a rozvoj dovedností.
(KK k učení, osobnostní a sociální, komunikační)

Základní gramotnosti

- **Čtenářská a pisatelská**
 - Vytvářím pro žáky ve výuce časový prostor proto, aby se učili písemně si zaznamenávat své postřehy z tvůrčí práce.
 - Zajímám se o to, co žáci čtou a diskutujeme o tom proto, abychom společně našli téma, které souvisí s naší tvorbou
- **Logicko-matematická**
 - Motivuji žáky k tomu, aby si podrobněji zaznamenávali postupy, které si při individuální i společné práci vyzkouší, a ty, které se jim osvědčily.
 - ITS Záměrně vytvářím prostor pro takovou tvůrčí činnost, při které mohou žáci aplikovat již jimi ověřené postupy, kombinovat je a hledat i neobvyklá řešení.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Tvorba a interpretace – 5. etapa – 8. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 5. etapa – 8. ročník

- Kriticky vybírá podněty, náměty a inspirace pro svou tvorbu a interpretaci. Pracuje s komplexnějšími koncepty a tématy, která reflektují kulturní, historické nebo společenské otázky.
- Kombinuje osvojené postupy v komplexnějších projektech. Tento přístup aplikuje jak v individuální tvorbě, tak ve skupinových projektech. Zkouší různé způsoby, jak zvýraznit určité prvky díla pomocí změny postupu, materiálu, instrumentace, propojením jiných prvků apod.
- Aktivně se podílí na tvorbě projektů, které propojují různé druhy umění a mají interdisciplinární charakter. Zapojuje se do týmové tvorby, sdílí myšlenky s ostatními a přispívá k rozvoji společného záměru.
- Prezentuje svůj výstup, dílo nebo týmový projekt s důrazem na jeho záměr. Zaměřuje se na to, jak prezentace reflektuje jeho osobní přístup a kreativitu a jakým způsobem vyjadřuje hlavní myšlenky nebo témata díla nebo v jaké kvalitě interpretuje původní dílo.
- Kriticky analyzuje proces tvorby a interpretace, hodnotí účinnost použitých prostředků, navrhuje jejich úpravy k dosažení lepšího estetického a komunikačního účinku.
- Uplatňuje dovednosti plánování a organizace při přípravě a realizaci individuálních a skupinových uměleckých projektů.
- Prohlubuje dovednosti reflexe vlastní i týmové tvorby, včetně schopnosti objektivně zhodnotit přínos jednotlivých členů týmu.
- Rozvíjí schopnost prezentovat svá díla s důrazem na jasnost sdělení a kreativní interpretaci.

Charakteristika vývoje žáka – 5. etapa – 8. ročník

Syntéza	<p>Ve věku 13–14 let dospívající vstupují do fáze abstraktního myšlení (Piagetova fáze formálních operací), což jim umožňuje hlubší analýzu a syntézu různých informací a dovedností. Výuka uměleckých oborů by se v tomto věku měla zaměřit na propojování naučených dovedností a znalostí např. formou projektů, tematických celků apod.</p> <p>Syntéza dovedností: V této fázi se žáci učí využívat různé postupy, prostředky, přístupy a materiály v ucelených projektech. Výuka by měla směřovat k aplikaci dovedností a znalostí v jednotlivých fázích tvůrčího a interpretačního procesu, což podporuje a rozvíjí jejich samostatnost.</p> <p>Tvorba na základě konceptu: Žáci se zaměřují na práci s konkrétními tématy nebo kontexty, které vyžadují jejich vlastní porozumění i vyjádření uměleckými prostředky. Učí se, jak mohou své myšlenky a pocity vyjádřit uměleckými prostředky, objevují provázanost forem a obsahu. Hledají různé varianty vyjádření svých pocitů a myšlenek a uvědomují si i osobitost svého přístupu.</p> <p>Sebereflexe a kritické myšlení: Reflexe vlastní tvorby a schopnost hodnotit díla ostatních jsou důležitou součástí syntézy. Žáci by měli být schopni diskutovat o tvůrčím procesu, zvažovat různé možnosti a kriticky zhodnotit své výsledky.</p>
----------------	--

Učivo – 5. etapa – 8. ročník

Prožívání a objevování vnějšího i vlastního vnitřního světa, rozvoj osobnostně-sociálních předpokladů prostřednictvím tvůrčích a interpretačních činností.

- Rozvoj smyslové citlivosti
- Rozpoznávání a vyjadřování vjemů emocí a pocitů
- Rozvoj představivosti a fantazie
- Komunikace, naslouchání
- Spolupráce

Projekt

— **Výběr tématu**

Volba tématu reflektujícího společenské, kulturní nebo historické souvislosti. Téma je formulováno tak, aby umožňovalo rozmanité pohledy a kreativní interpretace.

— **Průzkum a příprava**

Zkoumání kontextu zvoleného tématu prostřednictvím dostupných zdrojů (literatura, rozhovory, návštěvy míst spojených s tématem). Experimentování s různými formami vyjádření (výtvarné, hudební, dramatické, digitální).

— **Plánování projektu**

Stanovení konkrétních cílů a výstupů projektu. Vytvoření organizačního plánu zahrnujícího rozdělení rolí, časový harmonogram a zajištění potřebných zdrojů a pomůcek.

— **Tvorba a realizace**

Realizace jednotlivých částí projektu, integrace uměleckých a kulturních prostředků. Důraz na spolupráci, kombinaci různých přístupů a propojení dílčích výstupů do výsledného celku.

— **Prezentace projektu**

Zpřístupnění výsledků projektu veřejnosti prostřednictvím různých formátů (výstavy, představení, filmové projekce, digitální prezentace). Prezentace zahrnuje vysvětlení významu a přínosu projektu.

— **Reflexe a hodnocení**

Hodnocení plánování a realizace projektu, dosažených cílů a výsledků na základě stanovených kritérií, diskuse o přínosu jednotlivých fází pro celkový výsledek.

Zhodnocení výběru prostředků, kvality výstupů a efektivity spolupráce. Diskuse nad možnými vylepšeními a získanými zkušenostmi.

Konstruktivní dialog o zpětné vazbě (práce se složitější zpětnou vazbou, hledání vhodných zlepšení, učení se klást hlubší otázky k práci ostatních apod.)

Vrstevní hodnocení a sebehodnocení, samostatná organizace reflexe (příprava a vedení skupinových reflexí o výstupech projektů, formulace otázek pro diskuzi o vlastní tvorbě apod.)

Rozvoj diváctví (srovnávání různých přístupů v projektech ostatních, analýza vztahu použitých prostředků na sdělení, výraz, emoční zasažení apod.)

Respekt a oceňování tvorby ostatních (uznání rozdílných přístupů a hledání inspirace v dílech ostatních, diskuse o originalitě a osobitosti apod.)

Příklady tvůrčí činnosti a výstupů

Výstava (kresby, malby, grafiky,), prostorová kompozice (instalace), vizuální projekce v prostoru

Vystoupení

- Divadelní představení
- Taneční představení
- Hudební vystoupení

Film / Video dokumentace

- Promítání vlastní audiovizuální a digitální tvorby

Prezentace v digitálním formátu

- Digitální prezentace
- Interaktivní webová stránka.
- Aplikace nebo interaktivní instalace

Popis a dokumentace průběhu projektu

- Deník nebo blog projektu
- Fotodokumentace
- Zvuková dokumentace
- Video dokumentace

Prezentace projektu a jeho výsledků

- Prezentace procesu tvorby nebo výstupu z projektu
- Významná zjištění

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 5. etapa – 8. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní a umělecké sebevyjádření

Ve 8. třídě se zaměřuji na to, jak žáci využívají různé formy umění a kultury k vyjádření složitějších myšlenek a emocí v kontextu aktuálních témat. Žáci již pracují na samostatných projektech, kde kombinují různé umělecké formy a zpracovávají složitější témata, která mohou souviset s jejich osobními zkušenostmi nebo aktuálními společenskými otázkami. Zároveň se učí kriticky hodnotit vlastní a cizí umělecké projevy a reflektovat jejich význam v širším kulturním a společenském kontextu.

Další klíčové kompetence

- Podporuji žáky v práci na rozsáhlejších tvůrčích projektech, které propojují různé umělecké oblasti, a vedu je k samostatné organizaci práce ve skupinách.
(KK k učení, osobnostní a sociální, k řešení problémů, k podnikavosti a pracovní)
- Vedu žáky k subjektivnímu zpracování témat a námětů, ale zároveň je učím záměrně vybírat a zdůvodnit prostředky, které nejlépe podpoří jejich vyjádření.
(KK k učení, k řešení problémů, osobnostní a sociální)
- Zařazuji aktivity zaměřené na rozvoj slovní zásoby žáků pro popis tvůrčích výstupů, použitých prostředků a témat, a podporuji jejich schopnost reflektovat vlastní tvorbu i tvorbu ostatních.
(KK komunikační, k učení)
- Povzbuzuji žáky k sdílení emocí, zkušeností a myšlenek spojených s vytvořeným dílem a pomáhám jim rozvíjet dovednosti potřebné pro komunikaci s publikem.
(KK komunikační, osobnostní a sociální)
- Organizuji prezentace žákovské tvorby vrstevníkům nebo širšímu publiku a vytvářím prostor pro diskuse, kde se zaměřujeme na komunikační záměr a jeho přijetí publikem.
(KK komunikační, osobnostní a sociální, k podnikavosti a pracovní)
- Vedu žáky k reflexi procesu tvorby k analýze svých postupů, volby prostředků a efektivity komunikace záměru a k hledání možností pro zlepšení.
(KK k učení, k řešení problémů)
- Zařazuji aktivity, ve kterých žáci experimentují s různými formami komunikace s publikem (např. interaktivní prvky, multimediální prezentace) a reflektují jejich účinnost.
(KK komunikační, digitální, k podnikavosti a pracovní)
- Podporuji tvořivou spolupráci žáků při skupinových projektech, kde se učí sdílet odpovědnost, řešit konflikty a efektivně komunikovat při realizaci společné tvorby.
(KK komunikační, k řešení problému, k podnikavosti a pracovní)

Základní gramotnosti

- **Čtenářská a pisatelská**
 - Motivuji žáky k tomu, aby pracovali se svými písemnými záznamy při promýšlení tvůrčích záměrů.
 - Motivuji žáky k tomu, aby si založili svůj tvůrčí deník a zaznamenávali si podněty pro svoji další tvorbu i zážitky z vnímání uměleckých děl.
 - Diskutujeme o tom, v čem se mohou odlišovat texty, které jsou pouze pro potřeby žáka (například texty v tvůrčím deníku) a ty, které jsou určeny ostatním nebo veřejnosti.
- **Logicko-matematická**
 - Záměrně vytvářím prostor pro takovou tvůrčí činnost, při které mohou žáci aplikovat již jimi ověřené postupy, kombinovat je a hledat i neobvyklá řešení.
 - Povzbuzuji žáky k tomu, aby při pořádání akcí a událostí pro diváky a posluchače, nebo jejich vyhodnocení, využívali dovednosti a znalosti získané v matematice.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Tvorba a interpretace – 6. etapa – 9. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 6. etapa – 9. ročník

- Aktivně se zapojuje v jemu odpovídající roli do projektů vycházejících z jeho zájmů, zkušeností a tvůrčích a interpretačních preferencí.
- Rozvíjí schopnost plánovat a realizovat projekty v jednotlivých fázích, včetně přípravy, realizace a prezentace.
- Experimentuje s různými uměleckými postupy a technikami a hledá originální způsoby vyjádření nebo k jejich hledání přispívá.
- Dokončuje vlastní dílo s osobním přínosem a zároveň aktivně přispívá k celkovému výsledku ve skupinové tvorbě. Rozumí hodnotě týmového úsilí a svou individualitou obohacuje kolektivní tvorbu.
- Vnímá tvorbu a interpretaci jako možnost sebevyjádření i jako prostředek pro komunikaci a sdělení významných témat, myšlenek, postojů. Pracuje i s náročnějšími koncepty, které propojují osobní témata se současným nebo historickým kulturním, společenským nebo uměleckým kontextem.
- Zlepšuje své interpretační dovednosti s cílem jasně a efektivně komunikovat myšlenky, obrazy nebo emoce obsažené v díle. Původní dílo vnímá i v širším historickém, kulturním nebo společenském kontextu a přemýšlí o tom, jaké osobní významy a záměry se odrážejí v jeho interpretaci.
- Na základě zkušenosti přehodnocuje svůj přístup k interpretaci a zaměřuje se na jemné nuance, které mohou výrazně ovlivnit celkový dojem. Porovnává své současné provedení s předchozími pokusy a hodnotí, jaký vliv měly změny na konečný výsledek. Tento proces zahrnuje jak technické, tak emotivní aspekty interpretace, které přispívají k osobitému vyjádření.
- Sám nebo v týmu se zaměřuje na to, aby dílo působilo na publikum s požadovaným emocionálním a estetickým účinkem a přinášelo osobitá sdělení. Upravuje provedení tak, aby odpovídalo zamýšlenému záměru.
- Reflektuje vlastní i společnou tvorbu a interpretaci jako prostředek k dalšímu rozvoji a růstu.

Charakteristika vývoje žáka – 6. etapa – 9. ročník

Žák – charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění: Tvorba a interpretace 6. etapa (9. Třída)	
Volitelný projekt	<p>Ve věku 14–15 let žáci dosahují vyšší míry autonomie, jsou schopni více reflektovat vlastní zájmy, vědoměji hledat řešení a pouštět se i do rozsáhlejších experimentů. Zároveň se u nich rozvíjí schopnost kritického myšlení a hlubší sebereflexe. Výuka uměleckých oborů by proto žákům umožňovat volbu vlastních cest tvůrčího a interpretačního vyjádření, kreativní svobodu a realizaci vlastních individuálních nebo skupinových projektů.</p> <p>Volitelné projekty: V tomto období by žáci měli mít možnost vybrat si témata a projekty, které je zajímají. Tento přístup podporuje jejich motivaci a zájem o tvorbu. Mohou například pracovat na dlouhodobých individuálních nebo skupinových projektech, kde uplatní své naučené dovednosti a mohou experimentovat s novými postupy</p> <p>Samostatnost a odpovědnost: Žáci jsou vedeni k tomu, aby samostatně plánovali, organizovali a realizovali své projekty. Tento proces rozvíjí jejich schopnost řešit problémy, přijímat rozhodnutí a nést odpovědnost za výsledky své práce.</p> <p>Příprava na budoucí směřování: Umělecké projekty v 9. ročníku mohou mít osobní nebo profesní význam. Žáci si mohou vybrat témata, která souvisí s jejich budoucími studijními či profesními zájmy, a získávají tak představu o tom, jak lze tvůrčí a interpretační dovednosti využít v praktickém životě.</p> <p>Reflexe a prezentace: Důležitým prvkem je reflexe projektu, jeho výsledku i procesu tvorby. Žáci by měli být schopni prezentovat své dílo, vysvětlit své záměry a diskutovat o svých rozhodnutích s ostatními. Tím rozvíjejí své komunikační a prezentační dovednosti.</p>

Učivo – 6. etapa – 9. ročník

Prožívání a objevování vnějšího i vlastního vnitřního světa, rozvoj osobnostně-sociálních předpokladů prostřednictvím tvůrčích a interpretačních činností.

- Rozvoj smyslové citlivosti
- Rozpoznávání a vyjadřování vjemů emocí a pocitů
- Rozvoj představivosti a fantazie
- Komunikace, naslouchání
- Spolupráce

Volitelný projekt

- **Volba projektu**
Výběr tématu nebo oblasti podle zájmu, například kulturní fenomén, historická událost, umělecký styl nebo společenské téma.
- **Průzkum a analýza**
Zjišťování informací, zkoumání souvislostí a práce s různorodými zdroji, jako jsou texty, média nebo návštěvy kulturních institucí.
- **Návrh realizace**
Plánování projektu, stanovení výstupů (například výstava, prezentace, performance, digitální obsah), rozdělení rolí a vytvoření harmonogramu.
- **Tvorba výstupu**
Praktická realizace projektu, využití uměleckých, dokumentárních nebo digitálních forem a jejich kombinací.
- **Prezentace**
Představení výsledků ve zvolené formě, například jako výstava, promítání, webová stránka nebo interaktivní instalace. Součástí je i vysvětlení přístupu k tématu a významu projektu.
- **Reflexe**
Hodnocení průběhu a výsledků, zhodnocení přínosů projektu a diskuse o jeho možném zlepšení. Možná zaměření reflexe:

Reflexe osobních cílů v tvorbě

Analýza, jak osobní volby ovlivnily proces a výsledek:

- Diskuse o volbě tématu a postupů a jejich vlivu na výstup.
- Porovnání počátečního záměru s konečným výsledkem.

Rozpoznávání silných a slabých stránek vlastní práce na projektu:

- Reflexe vlastních dovedností a možností jejich dalšího rozvoje.
- Identifikace oblastí, kde bylo dosaženo pokroku, a těch, které vyžadují více úsilí.

Komplexní popis a analýza výstupů

Práce s pokročilými pojmy vztahujícími se k typu projektu:

- Detailní popis vlastní tvorby s ohledem na použití těchto pojmů.
- Diskuse o výběru prvků, které podporují myšlenku a záměr díla.

Vytváření analýzy vlastních a cizích výstupů:

- Srovnávání svých děl s díly ostatních v rámci skupiny i mimo ni.
- Hledání inspirace ve vlastních předchozích projektech a v dílech jiných autorů.

Poskytování i přijímání zpětné vazby na komplexní úrovni

- Zaměření na technickou, estetickou i obsahovou stránku tvorby.
- Hledání způsobů, jak reflexi využít pro další projekty.
- Schopnost vysvětlit a obhájit záměr díla i zvolený přístup.

Samostatná organizace reflexe

Příprava a vedení reflexí v rámci třídy:

- Organizace diskusí o dílech ostatních (stanovení otázek, struktura diskuse).

Vedení písemných i ústních reflexí vlastních výstupů:

- Psaní krátkých úvah nebo esejí o vlastním díle.

Prohloubené diváctví

- Diskuse o tom, jak různé přístupy ovlivňují sdělení díla.
- Porozumění tomu, jak dílo působí na různé publikum.

Respekt a oceňování tvorby ostatních

Uznání různorodosti přístupů:

- Hledání inspirace v rozdílných přístupech a stylu ostatních spolužáků.

Podpora tvůrčí atmosféry:

- Povzbuzování a oceňování úsilí a originality spolužáků.

Příprava na vlastní profesní nebo zájmovou cestu

Reflexe toho, jak získané zkušenosti využít v jiných činnostech:

- Diskuse o možném dalším studiu nebo kariéře v oblasti umění.
- Identifikace vlastního tvůrčího směru a osobního stylu.

Diskuse o tom, jak zkušenost z projektu ovlivnila mé osobní směřování, preference, zaujetí, zájem.

Příklady tvůrčí činnosti a výstupů

Umělecké výstupy

- Výstava: (kresby, malby, grafiky), prostorová kompozice (instalace), vizuální projekce v prostoru)
- Hudební vystoupení: skladba, koncert, hudební performance.
- Taneční vystoupení: choreografie, taneční performance, strukturovaná improvizace.
- Divadelní představení: divadelní hra, performance, scénické ztvárnění.
- Film / Video: promítání vlastní tvorby v podobě filmového nebo jiného audiovizuálního útvaru (krátký film, animace, reportáž, dokument apod.), video dokumentace.

Dokumentační výstupy a jejich prezentace

- Fotodokumentace: fotografie zachycující vývoj projektu nebo jeho finální výstupy.
- Zvuková dokumentace: nahrávky zvukových projevů, rozhovorů, reakcí, hudebních skladeb.
- Video dokumentace: záznam procesu tvorby, průběhu projektu nebo finálního výstupu.
- Deník nebo blog: textová dokumentace průběhu projektu, reflexe, zjištění.
- Přednáška nebo diskuse: prezentace tématu formou přednášky, vedení diskuze na základě výsledků projektu.
- Digitální prezentace: PowerPoint, interaktivní prezentace, e-learningová platforma.
- Webová stránka: téma projektu prezentované na vlastní webové stránce.
- Aplikace: interaktivní aplikace související s projektem.
- Interaktivní instalace: digitální nebo fyzická instalace s interaktivními prvky.

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 6. etapa – 9. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní a umělecké sebevyjádření

V 9. třídě jde o to, aby žáci uměli využívat různé formy umění a kultury nejen k vyjádření složitých myšlenek a emocí, ale i k zpracování témat, která jsou aktuální a mají širší společenský význam. Tato fáze se zaměřuje na rozvoj samostatnosti a týmové spolupráce při realizaci uměleckých projektů. Žáci se učí, jak propojit umění a kulturu s konkrétními sociálními a kulturními problémy, a jak uměleckým způsobem reagovat na aktuální výzvy. Klade důraz na to, aby byli schopni vyjádřit svá stanoviska a názory prostřednictvím uměleckých forem a aby chápali jejich roli v širší kulturní a společenské diskusi.

Další klíčové kompetence

- Podporuji žáky v plánování a realizaci komplexních tvůrčích záměrů, které propojují různé umělecké oblasti, a vedu je k samostatnému rozdělení rolí ve skupině.
(KK k učení, osobnostní a sociální, k podnikavosti a pracovní)
- Vedu žáky k záměrnému výběru prostředků pro vyjádření jejich záměru a ke zdůvodnění jejich volby v kontextu daného tématu nebo cílového publika.
(KK k učení, komunikační, k řešení problémů)
Podporuji osobní přístup žáků v komunikaci s publikem a organizuji aktivity, které jim umožní vyzkoušet různé strategie interakce s diváky (např. diskuse po prezentaci, interaktivní prvky).
(KK komunikační, osobnostní a sociální, k podnikavosti a pracovní)
- Zařazuji reflexivní aktivity, ve kterých žáci hodnotí průběh celého tvůrčího procesu – od nápadu po realizaci – a zkoumají, jak zvolená forma ovlivnila diváky i jejich vlastní týmovou spolupráci.
(KK k učení, k řešení problémů, osobnostní a sociální)
- Organizuji skupinové diskuze, kde žáci sdílí své dojmy z vlivu tvorby ostatních, a vedu je k věcnému vyjadřování názorů na základě konkrétních pozorování.
(KK komunikační, občanská a k udržitelnosti, osobnostní a sociální)
- Podporuji experimentování s inovativními formami vyjádření a zařazuji aktivity, které propojují tradiční umělecké prostředky s moderními technologiemi.
(KK digitální, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů)
- Zařazuji příležitosti, kde žáci reflektují vliv své tvorby na širší publikum, a vedu je k uvažování o umění jako prostředku pro vyvolání emocí, sdílení názorů a ovlivňování společnosti.
(KK občanská a k udržitelnosti, osobnostní a sociální, komunikační)
- Podporuji týmovou spolupráci při tvorbě komplexních projektů a vedu žáky k efektivní komunikaci, sdílení odpovědnosti a řešení problémů vzniklých během práce.
(KK osobnostní a sociální, k řešení problémů, k podnikavosti a pracovní)

Základní gramotnosti

- **Čtenářská a pisatelská**
 - Motivuji žáky k tomu, aby pracovali se svými písemnými záznamy při promýšlení tvůrčích záměrů.
 - Zařazuji do výuky aktivity, ve kterých můžeme společně sdílet své záznamy z tvůrčích deníků a diskutujeme o tom, zda pro nás mohou mít i dlouhodobý význam.
- **Logicko-matematická**
 - Podporuji žáky v tom, aby si ověřovali postupy při realizaci komplexnějších tvůrčích záměrů jak individuálních, tak společných; k záznamu svých zkušeností a poznatků využívali i matematické pojmy a grafické symboly a své záznamy si podle svého uvážení systematizovali.

- Záměrně vytvářím pro žáky dostatek příležitostí a času proto, aby mohli pracovat na komplexnějších projektech (s tématy architektury, designu, scénografické a audiovizuální projekty), sami si zpracovali jejich harmonogram, vyhodnotili na základě matematických propočtů podmínky včetně materiálních a našli různé varianty jejich realizace.
- Upozorňuji žáky na to, ve kterých fázích realizace projektů na různá témata, včetně projektů zaměřených na kulturně historické dědictví, je vhodné nejvíce pracovat s matematickými propočty.

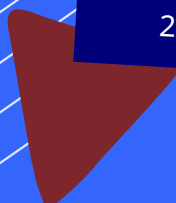
[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla, Umění pro 2. stupeň ZŠ

2025

integrovaný
modelový
ŠVP

Úvodní karta tematického okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla 2. stupeň

- Tato karta informuje čtenáře o základních východiscích pro pojetí tematického okruhu a je rozcestníkem pro jednotlivé etapy.
- Na této kartě ve středových polích se čtenář dostane k školním výsledkům učení, charakteristice žáka, učivu a příkladům strategií naplňování klíčových kompetencí a základních gramotností.

Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – 4. etapa – 6. a 7. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 4. etapa – 6. a 7. ročník

- Popisuje své dojmy a pocity z různých druhů uměleckých děl (výtvarných, audiovizuálních, hudebních, tanečních, dramatických) a propojuje je s vlastními zkušenostmi.
- Rozpozná a pojmenuje hlavní prostředky vyjádření použité v díle a popíše jejich vliv na celkový dojem z díla a jeho sdělení.
- Sdílí své zážitky z díla a porovnává je se zážitky ostatních, reflektuje rozdílné výklady a pohledy na dílo.
- Formuluje, zda a jak téma nebo obsah díla souvisí s jeho osobními zkušenostmi a každodenním životem.
- S využitím základních pojmů hodnotí celkové vyznění díla, jeho estetické kvality, emocionální působení a osobní dojem, a zamýšlí se nad tím, jaký má dílo význam pro něj a pro ostatní.

Charakteristika vývoje žáka – 4. etapa – 6. a 7. ročník

4.etapa 6 +7. třída	Prohlubování vnímavosti a hledání významů	<p>V tomto období se žáci nacházejí ve střední fázi formálního operativního myšlení (Piaget). Začínají chápat abstraktnější pojmy, ale stále potřebují konkrétní podněty a vedení. Zaměřujeme se na vnímání, analýzu a vyjádření emocí, které v nich umělecká díla vyvolávají.</p> <p>Pozorování a popis: Žáci se učí přesně popisovat umělecká díla a identifikovat jejich základní prvky (barvy, kompozici, dynamiku, žánr, styl, symboliku).</p> <p>Asociace a významy: Rozvíjejí schopnost nacházet symbolické významy a propojit je se svými zkušenostmi, historií nebo společenským kontextem.</p> <p>Porozumění sdělení: Analyzují, jak umělecká díla komunikují myšlenky a pocity, a diskutují o jejich emočním a intelektuálním dopadu.</p> <p>Diskuse a sdílení: Jsou vedeni k tomu, aby sdíleli své názory a dojmy, učí se naslouchat ostatním a respektovat různé pohledy.</p>
-------------------------------	---	---

Učivo – 4. etapa – 6. a 7. ročník

- Tvůrčí zpracování osobní zkušenosti s dílem
- Téma a obsah díla vzhledem k žákovým osobním zkušenostem
- Výklad díla s využitím znalostí a pojmů osvojených v tvůrčích činnostech

Pojmy pro popis vyjadřovacích prostředků uměleckého díla¹:

Výtvarné umění

- Vizuální prvky - např. linie, tvar, barva, světlo a stín, textura, prostor, kompozice
- Techniky - např. kresba, malba, prostorová tvorba, grafika, koláž

Hudba

- Zvukové prvky- např. tón, rytmus, harmonie, melodie, dynamika, tempo, barva zvuku
- Nástroje - např. hudební nástroje, zpěvní hlas
- Formy - např. píseň, symfonie, improvizace, árie

Tanec

- Pohybové prvky - např. gesta, tempo, rytmus, prostorové uspořádání, dynamika pohybu
- Tělo - např. držení těla, koordinace, rovnováha, výraz
- Prostředky - např. hudební doprovod, scéna, kostýmy, rekvizity, kompozice, choreografie

Film

- Vizuální složka - např. velikost záběru, pohyb kamery, světlo, barva, vizuální efekty
- Zvuková složka - např. dialogy, hudba, ruchy, ticho
- Vyprávění - např. námět, storyboard, příběh

Divadlo

- Herecké vyjádření - např. hlas, mimika, gesta, pohyb, výraz, emoce
- Vizuální složky - např. scéna, světlo, rekvizity, kostýmy
- Zvukové složky - např. dialogy, hudební doprovod, zvukové efekty
- Dramaturgie - např. scénář, struktura příběhu, vztahy mezi postavami

Společné principy

- Symbolika a metafora: Vyjádření myšlenek a emocí prostřednictvím symbolů
- Kompozice: Uspořádání prvků pro dosažení estetického účinku a sdělení tématu
- Interakce: Zapojení diváka (vnímání, emoce, reflexe)
- Kreativita: Experimentování s tradičními i netradičními prostředky

¹ Tento výčet prostředků vyjádření uměleckého díla zahrnuje klíčové prvky všech pěti druhů umění, jde tedy o náročný koncept. Slouží spíše jako námět pro učitele, kteří mohou tyto prvky přizpůsobit konkrétním podmínkám výuky, schopnostem žáků a cílům jednotlivých hodin. Nemusí být v plném rozsahu realizován a může sloužit jako inspirace pro plánování výuky, která propojuje různé druhy umění prostřednictvím sdílených principů a postupů.

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 4. etapa – 6. a 7. ročník

Klíčová kompetence kulturní – umění a kultura jako prostředek komunikace

Vedu žáky k tomu, aby začali hlouběji reflektovat estetické i obsahové aspekty uměleckých děl a kulturních projevů. Žáci analyzují, jak umění vyjadřuje názory, pocity nebo postoje, a diskutují o tom, jak mohou tato díla ovlivnit pohled na svět. Zaměřuji se na propojení mezi osobními zážitky žáků a širším společenským kontextem uměleckých děl. Žáci se učí hodnotit díla nejen z hlediska použitých prostředků, ale také z hlediska jejich sdělení a významu pro různé skupiny lidí. Reflexe a diskuse o umění se stávají důležitou součástí výuky.

Další klíčové kompetence

- Vytvářím příležitosti pro diskuze, kde žáci propojují své osobní prožitky s významem díla a reflektují jeho složky a jejich propojení.
(KK komunikační, osobnostní a sociální)
- Podporuji žáky v analýze jednotlivých složek díla a jejich vlivu na celkový význam díla.
(KK k učení, k řešení problémů)
- Využívám týmovou práci, kde žáci spolupracují na vytvoření vlastního výkladu díla a reflektují proces týmové tvorby.
(KK osobnostní a sociální, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů)
- Podporuji žáky v tom, aby svůj názor na dílo formulovali do krátkých písemných nebo mluvených projevů a učili se obhajovat své názory.
(KK komunikační, k učení)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Sdílíme společně texty, které poskytují umělecký prožitek a texty, které poskytují fakta.
- Vybízím žáky k tomu, aby si zaznamenali z četby textů to, o čem si myslí, že mohou při své tvorbě nebo interpretaci využít.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – 5. etapa – 8. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 5. etapa – 8. ročník

- Reflektuje své emocionální reakce na dílo a srovnává je s reakcemi ostatních, přičemž zvažuje různé možné výklady.
- Identifikuje hlavní prvky uměleckých děl, hodnotí jejich estetickou kvalitu, obsah a působení na diváka / posluchače.
- Diskutuje o kvalitě, přínosu a originalitě děl, přičemž používá argumenty podložené vlastním vnímáním a znalostmi.
- Hledá kulturní, historické a společenské souvislosti uměleckých děl.
- Formuluje vlastní výklad a hodnocení uměleckého díla a obhájí své názory s využitím argumentů.
- Reflektuje význam a vliv uměleckých děl na jednotlivce, skupiny lidí a komunity a společnost.

Charakteristika vývoje žáka – 5. etapa – 8. ročník

5. etapa 8. třída	Syntéza a hlubší reflexe	<p>V této fázi se žáci postupně zaměřují na kritické uvažování a propojují umělecká díla se širšími kulturními, historickými a společenskými souvislostmi.</p> <p>Komplexnější analýza: Žáci hodnotí jednotlivé prvky uměleckých děl (např. kompozici, techniku, styl) a zkoumají jejich vzájemné propojení.</p> <p>Historické a kulturní souvislosti: Učí se zařazovat umělecká díla do dobového, kulturního a společenského kontextu (co dílo vypovídá o době, ve které vzniklo).</p> <p>Kritické myšlení: Diskutují o významu uměleckých děl pro jednotlivce i společnost, hledají různé způsoby interpretace a zkoumají jejich vliv.</p> <p>Sebereflexe a tvořivost: Reflexe se propojuje s vlastní tvorbou (např. interpretace tématu díla vlastními uměleckými prostředky).</p>
-----------------------------	---------------------------------	---

Učivo – 5. etapa – 8. ročník

- Dílo jako inspirace pro vlastní tvorbu
- Emocionální reakce a výklad díla
- Hodnocení a analýza uměleckého díla
- Diskuze o kvalitě a originalitě díla
- Kulturní, historické a společenské souvislosti umění
- Vlastní výklad a hodnocení uměleckého díla
- Význam a vliv umění na společnost

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 5. etapa – 8. ročník

Klíčová kompetence kulturní – umění a kultura jako prostředek komunikace

Rozvíjím schopnost žáků analyzovat a interpretovat umělecká díla v kontextu jejich estetické a obsahové hodnoty. Žáci zkoumají, jak umění komunikuje složité myšlenky nebo emoce, a diskutují o tom, jaký mají kulturní projevy význam pro společnost. Vedle reflexe vlastních dojmů se zaměřuji na to, aby žáci dokázali formulovat své názory na umělecká díla a argumentovat, jaký vliv na ně tato díla mají. Žáci se učí rozpoznávat kulturní kontexty a význam umění jako nástroje pro komunikaci společenských a osobních témat.

Další klíčové kompetence

- Vedu žáky k reflexi jejich osobní zkušenosti s dílem, zaměřené na jeho strukturu, téma a význam.
(KK k učení, komunikační)
- Podporuji žáky v hledání souvislostí mezi dílem a jeho kulturním nebo historickým kontextem pomocí analýz a diskuze.
(KK občanská a k udržitelnosti, k učení)
- Zařazuji skupinové aktivity, kde žáci vytváří vlastní projekt inspirovaný prvky uměleckého díla.
(KK k podnikavosti a pracovní, osobnostní a sociální, k řešení problémů, komunikační)
- Podporuji žáky ve formulaci vlastního výkladu díla a jeho prezentaci různými formami včetně digitálních.
(KK digitální, komunikační)

Základní gramotnosti

- **Čtenářská a pisatelská**
 - Motivuji žáky k tomu, aby si vyhledávali knihy z oblasti umění.
 - Společně sdílíme své čtenářské zkušenosti týkající se umění, uměleckých děl a jejich autorů.
 - Motivuji žáky k tomu, aby si založili svůj tvůrčí deník a zaznamenávali si podněty pro svoji další tvorbu i zážitky z vnímání uměleckých děl.
 - Motivuji žáky k tomu, aby si o díle nebo autorovi, který je zaujal zjišťovali co nejvíce informací z různých zdrojů a diskutovali o tom, které a proč byli pro něj nejdůležitější.
- **Logicko-matematická**
 - Při vnímání uměleckého díla se záměrně dotazuji žáků na logiku stavby hudebního díla včetně jeho grafické partitury a na kompozici obrazu, stavbu architektonického díla, scénografického řešení apod.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – 6. etapa – 9. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 6. etapa – 9. ročník

- Opírá svůj názor na dílo o základní analýzu jeho formy, obsahu a o vlastní prožitek.
- Diskutuje o různých způsobech, jak lze dílo chápat, a reflektuje jeho význam pro různé skupiny lidí nebo v různých kontextech.
- Popisuje dílo a jeho jednotlivé složky se snahou o komplexnost, zkoumá, jak jednotlivé prostředky podporují celkový význam a dojem, a pojmenuje, co dílo sděluje.
- Srovnává dílo s jinými podobnými díly (např. ze stejného žánru nebo období) a přemýšlí o rozdílných přístupech autorů.
- Vede diskusi o vlivu uměleckých děl na společnost a hodnotí jejich význam nebo přínos z hlediska širších kulturních souvislostí.

Charakteristika vývoje žáka – 6. etapa – 9. ročník

6. etapa 9. třída	Kritické hodnocení a osobní postoj	<p>V posledním roce základní školy dosahují žáci pokročilejšího kritického uvažování a schopnosti formulovat ucelené názory na umělecká díla. Reflexe se propojuje s formováním osobního vztahu ke kultuře a umění.</p> <p>Kritické hodnocení: Žáci hodnotí umělecká díla z hlediska estetiky, obsahu, originality a technického provedení. Učí se vyvažovat subjektivní pohled s objektivními kritérii.</p> <p>Globální perspektiva: Porovnávají různé kulturní a historické kontexty a zkoumají vývoj umění v čase a jeho odraz společenských změn.</p> <p>Argumentace: Formulují a obhajují své názory a interpretace pomocí argumentů a příkladů.</p> <p>Osobní postoj: Reflexe směřuje k sebepoznání a formování osobního vztahu k umění jako prostředku komunikace a sebevyjádření.</p>
-----------------------------	---	---

Učivo – 6. etapa – 9. ročník

- Dílo jako inspirace pro vlastní tvorbu
- Osobní význam díla
- Porovnávání různých uměleckých děl a hledání jejich podobností a rozdílů
- Diskuse o významu uměleckých děl a jejich vlivu na společnost
- Vyjadřování vlastního názoru na díla a obhajoba svých výkladů

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 6. etapa – 9. ročník

Klíčová kompetence kulturní – umění a kultura jako prostředek komunikace

Zaměřuji se na to, aby žáci dokázali komplexně hodnotit umělecká díla a kulturní projevy z hlediska estetického, obsahového a společenského významu. Žáci analyzují, jak umění reflektuje dobu, ve které vzniklo a jak komunikuje s divákem. Vedu je k tomu, aby dokázali diskutovat o dílech s ohledem na jejich přínos pro kulturu i jednotlivce a aby vnímali umělecké a kulturní projevy jako prostředky vzájemné komunikace a porozumění. Tím si osvojují schopnost nejen reflektovat, ale i sdílet své poznatky a názory na umění a jeho místo ve společnosti.

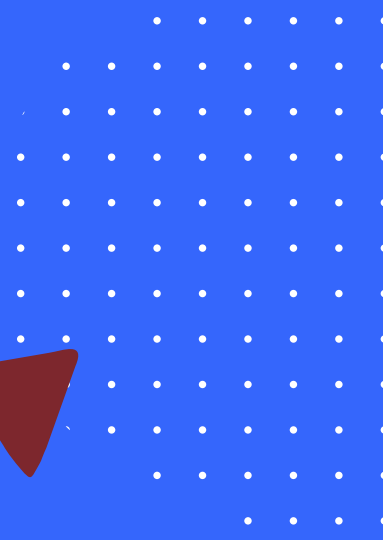
Další klíčové kompetence

- Podporuji žáky v analýze díla s ohledem na jeho význam v kulturním a společenském kontextu.
(KK občanská a k udržitelnosti, k učení, komunikační)
- Vedu žáky k diskusi o vlivu díla na jeho publikum a o možných záměrech autora.
(KK komunikační, k řešení problémů)
- Vytvářím prostor pro týmové projekty, kde žáci společně reflektují význam a strukturu díla a navrhnou vlastní výklad.
(KK osobnostní a sociální, k podnikavosti a pracovní, k řešení problémů)
- Podporuji žáky v prezentaci jejich analýz a reflexí prostřednictvím veřejných vystoupení, například videí, esejí nebo výtvarných projektů.
(KK digitální, komunikační)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Společně sdělíme své čtenářské zkušenosti týkající se umění, uměleckých děl a jejich autorů.
- Motivuji žáky k tomu, aby četbu knih a textů vnímali jako součást jakékoliv tvůrčí práce.
- Zařazuji do výuky aktivity, ve kterých můžeme společně sdílet své záznamy z tvůrčích deníků a diskutujeme o tom, zda pro nás mohou mít i dlouhodobý význam
- Vybízím žáky k tomu, aby sledovali recenze na významné umělecké a kulturní události a případně je porovnávali se svými vlastními zkušenosti nebo zkušenostmi ostatních.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání, Umění pro 2. stupeň ZŠ

integrováný
modelový
ŠVP

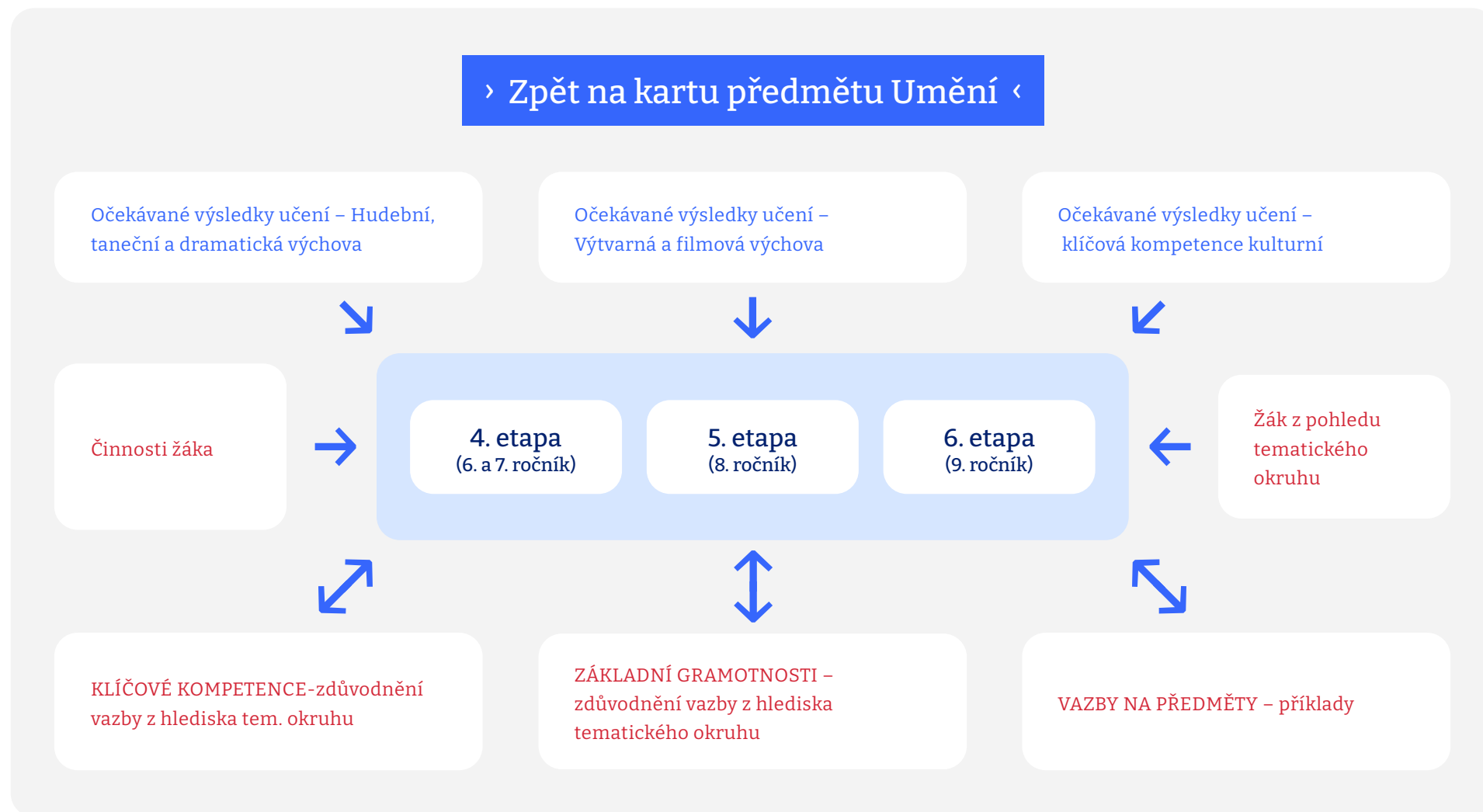

2025

Úvodní karta tematického okruhu Kulturní povědomí a jednání 2. stupeň

- Tato karta informuje čtenáře o základních východiscích pro pojetí tematického okruhu a je rozcestníkem pro jednotlivé etapy.
- Na této kartě ve středových polích se čtenář dostane k školním výsledkům učení, charakteristice žáka, učivu a příkladům strategií naplňování klíčových kompetencí a základních gramotností.

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – 4. etapa – 6. a 7. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 4. etapa – 6. a 7. ročník

- Rozpozná různé kulturní projevy v místním a regionálním prostředí a vyjádří, co pro něj znamenají. Na základě porozumění jiným kulturám srovnává svou vlastní kulturu s jinými.
- Popisuje významné kulturní události a místa ve své obci nebo regionu a uvádí příklady regionálních nebo národních tradic a jejich historický význam.
- Sleduje kulturní akce ve škole a v okolí, hodnotí, co se mu na nich líbí, projevuje zájem o události mimo školu.
- Podílí se na přípravě a realizaci kulturních aktivit a projektů v rámci třídy, školy nebo obce, reflektuje jejich přínos pro své vnímání kultury a umění.

Charakteristika vývoje žáka – 4. etapa – 6. a 7. ročník

4.etapa 6. + 7. třída	Prohlubování a objevování	Kognitivní vývoj <ul style="list-style-type: none">— Žáci prohlubují své povědomí o místní i globální kultuře.— Rozpoznávají hlavní znaky různých kulturních tradic, uměleckých stylů a jejich historický či společenský kontext.— Začínají chápat, jak kultura ovlivňuje každodenní život a identitu jednotlivce i společnosti. Sociální a emocionální vývoj <ul style="list-style-type: none">— Rozvíjí se schopnost empatie a respektu k odlišným kulturním projevům.— Učí se reflektovat své vlastní kulturní zázemí ve vztahu k jiným tradicím.— Dokážou vyjádřit svůj názor na kulturní a umělecké události a diskutovat o nich. Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení <ul style="list-style-type: none">— Uvedou konkrétní příklady kulturních tradic a institucí v regionálním i mezinárodním kontextu.— Aktivně se zapojují do projektů zaměřených na objevování kulturní rozmanitosti (např. tematické workshopy, prezentace).— Reflektují své zkušenosti z kulturních událostí a hledají souvislosti mezi kulturou a vlastním životem.
---------------------------------	------------------------------	--

Učivo – 4. etapa – 6. a 7. ročník

- Proměny umění a kultury v čase, historické umělecké směry, současné umění; vliv technologií na tvorbu a šíření umění
- Kulturní instituce a jejich role v současné kultuře a umění
- Kulturní rozmanitosti v ČR, Evropě a ve světě
- Účast na přípravě a realizaci třídních, školních kulturních akcí a uměleckých projektů
- Účast na akcích pořádaných kulturními a uměleckými institucemi, sdruženími apod.

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 4. etapa – 6. a 7. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní kontext, kulturní identita a rozmanitost

V této etapě vedu žáky k hlubšímu zkoumání různorodosti kulturních projevů a jejich historických, geografických a společenských souvislostí. Povzbuzuji je k analýze toho, jak umění a kultura odrážejí společenské hodnoty a jak formují identitu jednotlivců i komunit. Žáci se účastní diskusí a tvůrčích činností, které propojují umělecké druhy. Záměrně podporuji schopnost žáků reflektovat význam kulturní rozmanitosti a hledat její pozitivní vliv na společnost.

Další klíčové kompetence

- Vedu žáky k poznávání proměn umění a kultury v čase, například rozborem děl z různých historických období a jejich srovnáním se současným uměním.
(KK k učení, občanská a k udržitelnosti, komunikační)
- Seznamuji žáky s rolí kulturních institucí v současné kultuře a umění, například prostřednictvím projektů zaměřených na jejich fungování.
(KK občanská a k udržitelnosti)
- Podporuji žáky v objevování kulturní rozmanitosti v Evropě a ve světě, například prostřednictvím tematických projektů zaměřených na různé kulturní tradice.
(KK občanská a k udržitelnosti, komunikační)
- Vedu žáky k aktivnímu zapojení do přípravy školních kulturních akcí, například formou organizace nebo realizace konkrétních projektů.
(KK k podnikavosti a pracovní, osobnostní a sociální, k řešení problémů)

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

- Vytvářím pro žáky ve vyučovacích hodinách prostor proto, aby se seznamovali s různou podobou textů z oblasti uměleckého a kulturního dění a diskutovali o tom, kterými prostředky na ně působí.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – 5. etapa – 8. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 5. etapa – 8. ročník

- Rozlišuje různé kulturní projevy a přemýšlí o jejich roli v komunikaci mezi lidmi, uvědomuje si, jak jeho vlastní kultura a národní identita souvisí s historickým dědictvím a hodnotami, které jsou pro něj důležité.
- Popisuje vliv místní kultury na každodenní život a vztahy ve svém okolí.
- Vyjadřuje svůj názor na různé druhy umění a diskutuje o tom, jak umění a kultura pomáhají společnosti a zlepšují porozumění mezi různými kulturami.
- V rámci třídních a školních aktivit se účastní akcí pořádaných různými kulturními a uměleckými institucemi a organizacemi, sleduje kulturní dění ve svém okolí a reflektuje, jak jeho účast na těchto aktivitách ovlivňuje jeho pohled na svět a jeho vnímání kultury.
- Rozvíjí hlubší porozumění významu kulturního dědictví a hodnoty jeho ochrany.

Charakteristika vývoje žáka – 5. etapa – 8. ročník

5. etapa 8. třída	Reflexe a propojení	Kognitivní vývoj <ul style="list-style-type: none">— Žáci analyzují a interpretují kulturní a umělecké projevy.— Chápu význam kulturního dědictví a jeho ochrany.— Dokážou identifikovat širší společenské a historické souvislosti uměleckých a kulturních fenoménů. Sociální a emocionální vývoj <ul style="list-style-type: none">— Učí se kriticky reflektovat význam kultury ve společnosti.— Posilují schopnost vést dialog o různých kulturních a uměleckých tématech.— Rozvíjejí vztah k vlastní kulturní identitě v kontextu globální rozmanitosti. Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení <ul style="list-style-type: none">— Podílejí se na projektech zaměřených na ochranu a prezentaci kulturního dědictví (např. dokumentace místních tradic, organizace tematických akcí).— Reflektují vliv kultury na společenský život a diskutují o jejím významu.— Spolupracují na kulturních aktivitách školy nebo komunity (např. výstavy, dramatizace).
-----------------------------	---------------------	--

Učivo – 5. etapa – 8. ročník

- Proměny umění a kultury v čase, význam kulturního dědictví
- Historické umělecké směry, současné umění
- Vliv technologií na tvorbu a šíření umění
- Kulturní instituce a jejich vliv na společnost a kulturu v průběhu času
- Současné umění a kultura, dopad technologií na umělecké projevy a jejich šíření, digitální sbírky, záznamy, databáze
- Zapojení do školních a místních kulturních akcí a projektů
- Účast na akcích pořádaných kulturními a uměleckými institucemi, sdruženími apod.

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 5. etapa – 8. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní kontext, kulturní identita a rozmanitost

V této fázi podporuji žáky v chápání kultury jako dynamického a proměnlivého fenoménu. Diskutujeme o vlivu globalizace a moderních technologií na umění a kulturní projevy. Povzbuzuji žáky, aby kriticky přemýšleli o kulturních stereotypch a jejich vlivu na společnost a aby hledali cesty, jak respektovat a podporovat kulturní rozmanitost. Zapojení do projektů, které propojují historické a současné umělecké trendy, jim umožňuje experimentovat s vyjádřením vlastní identity prostřednictvím různých uměleckých forem.

Další klíčové kompetence

- Podporuji žáky v reflexi vlivu technologií na tvorbu a šíření umění, například prostřednictvím diskuze nebo tvorby digitálních projektů.
(KK digitální, komunikační)
- Vedu žáky k analýze vlivu kulturních institucí na společnost a kulturu v průběhu času, například prostřednictvím případových studií.
(KK občanská a k udržitelnosti, k učení)
- Seznamuji žáky s rolí umění v současné společnosti a jeho kulturními hodnotami v digitálním věku, například prostřednictvím debat nebo výtvarných projektů.
(KK k učení, komunikační, občanská a k udržitelnosti, osobnostní a sociální)
- Podporuji žáky v zapojení do školních a místních kulturních projektů, například formou spolupráce s místními institucemi nebo organizacemi.
(KK k podnikavosti a pracovní, občanská a k udržitelnosti, k řešení problémů)

Základní gramotnosti

- **Čtenářská a pisatelská**
 - Společně sdílíme své čtenářské zkušenosti týkající se umění, uměleckých děl a jejich autorů.
 - Motivuji žáky k tomu, aby si založili svůj tvůrčí deník a zaznamenávali si podněty pro svoji další tvorbu i zážitky z vnímání uměleckých děl.
- **Logicko-matematická**
 - Na různá témata, včetně projektů zaměřená na kulturně historické dědictví, je vhodné nejvíce pracovat s matematickými propočty.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – 6. etapa – 9. ročník

Školní očekávané výsledky učení - 6. etapa – 9. ročník

- Rozpoznává různé kulturní projevy a chápe jejich význam v celosvětovém měřítku, uvědomuje si, jak jeho vlastní kultura a identita souvisejí s národními i globálními kulturními vlivy.
- Vnímá a oceňuje bohatost a diverzitu kulturních a uměleckých projevů, s porozuměním vnímá kulturní odlišnosti,
- Popisuje, jak místní kultura ovlivňuje jeho život a jak je propojena s širšími národními a světovými vlivy. Vysvětluje, jak historické události a tradice formovaly kulturní hodnoty v národní i světové perspektivě, vnímá otisky minulosti, tradic v současném umění a kultuře.
- Posuzuje, jak umělecká díla a kulturní hodnoty ovlivňují společnost, a vysvětluje, jak umění a kultura přispívají k porozumění mezi národy, kriticky se staví k situacím, kdy je kulturní odlišnost zdrojem nesnášenlivosti a xenofobie.
- Projevuje zájem o kulturní a umělecký život, pojmenuje možnosti, jak přispět k rozvoji kulturního a uměleckého života ve svém okolí.
- Aktivně se podílí na přípravě a realizaci kulturních a uměleckých projektů v rámci třídy nebo školy a reflektuje význam takové aktivity pro sebe i jiné.

Charakteristika vývoje žáka – 6. etapa – 9. ročník

6. etapa 9. třída	Kulturní kompetence a samostatnost	Kognitivní vývoj <ul style="list-style-type: none">— Žáci se orientují v různých oblastech kultury a umění.— Dokážou samostatně analyzovat a hodnotit umělecká díla a kulturní jevy.— Vnímají kulturu jako dynamický fenomén, ovlivňovaný historickými, společenskými a technologickými změnami. Sociální a emocionální vývoj <ul style="list-style-type: none">— Posiluje se schopnost nezávislého kritického uvažování o kultuře.— Žáci reflektují svůj vztah ke kultuře a umění v kontextu vlastního rozvoje.— Rozvíjejí odpovědnost za svůj kulturní rozvoj a aktivní účast na kulturním dění. Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení <ul style="list-style-type: none">— Samostatně plánují a realizují kulturní projekty (např. divadelní představení, výstavy, prezentace o kulturních tématech).— Reflektují význam kultury pro svou komunitu a společnost a své poznatky sdílí s ostatními.— Aktivně se zapojují do kulturních událostí a hledají možnosti, jak přispět k rozvoji kulturního života ve svém okolí.
-----------------------------	------------------------------------	---

Učivo – 6. etapa – 9. ročník

- Současné umění a kultura, jejich propojení s novými technologiemi, a vliv globalizace na umělecké a kulturní projevy
- Vliv globalizace a médií na fungování kulturních institucí
- Současné umění a kultura, dopad technologií na umělecké projevy a jejich šíření, digitální sbírky, záznamy, databáze; role umění v současné společnosti, kulturní hodnoty v digitálním věku
- Vlastní kulturní nebo umělecký projekt s veřejnou prezentací
- Účast na akcích pořádaných kulturními a uměleckými institucemi, sdruženími apod.

Příklady strategií učitele k naplňování KK a ZG – 6. etapa – 9. ročník

Klíčová kompetence kulturní – kulturní kontext, kulturní identita a rozmanitost

V poslední etapě vedu žáky k syntéze jejich poznatků a zkušeností v oblasti kultury a umění. Žáci analyzují a interpretují kulturní projevy z různých perspektiv, diskutují o etických a společenských otázkách spojených s kulturou a uměním a hledají způsoby, jak přispět k ochraně kulturního dědictví a podpoře kulturní rozmanitosti. Povzbuzuji je k práci na komplexních uměleckých projektech, které propojují více uměleckých druhů a zohledňují globální i místní kulturní témata. Důraz kladu na schopnost vyjádřit vlastní postoj k umění jako prostředku komunikace a porozumění.

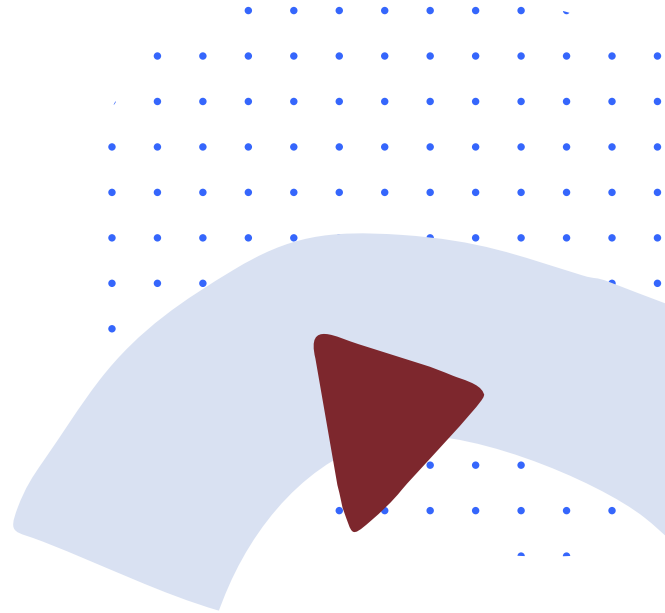
Další klíčové kompetence

- Vedu žáky k analýze propojení současného umění s novými technologiemi a vlivu globalizace na kulturní a umělecké projevy, například prostřednictvím skupinových prezentací.
(KK digitální, občanská a k udržitelnosti, komunikační, osobnostní a sociální)
- Podporuji žáky v porozumění vlivu globalizace a médií na fungování kulturních institucí, například prostřednictvím debat nebo projektového učení.
(KK k učení, digitální, občanská a k udržitelnosti)
- Seznamuji žáky s dopady moderních technologií na šíření umění, například prostřednictvím tvorby digitálních materiálů nebo online prezentací.
(KK digitální, komunikační, občanská a k udržitelnosti)
- Podporuji žáky v realizaci vlastního kulturního nebo uměleckého projektu s veřejnou prezentací, například formou výstavy, představení, koncertu nebo online sdílení.
(KK k podnikavosti a pracovní, digitální, občanská a k udržitelnosti, osobnostní a sociální)

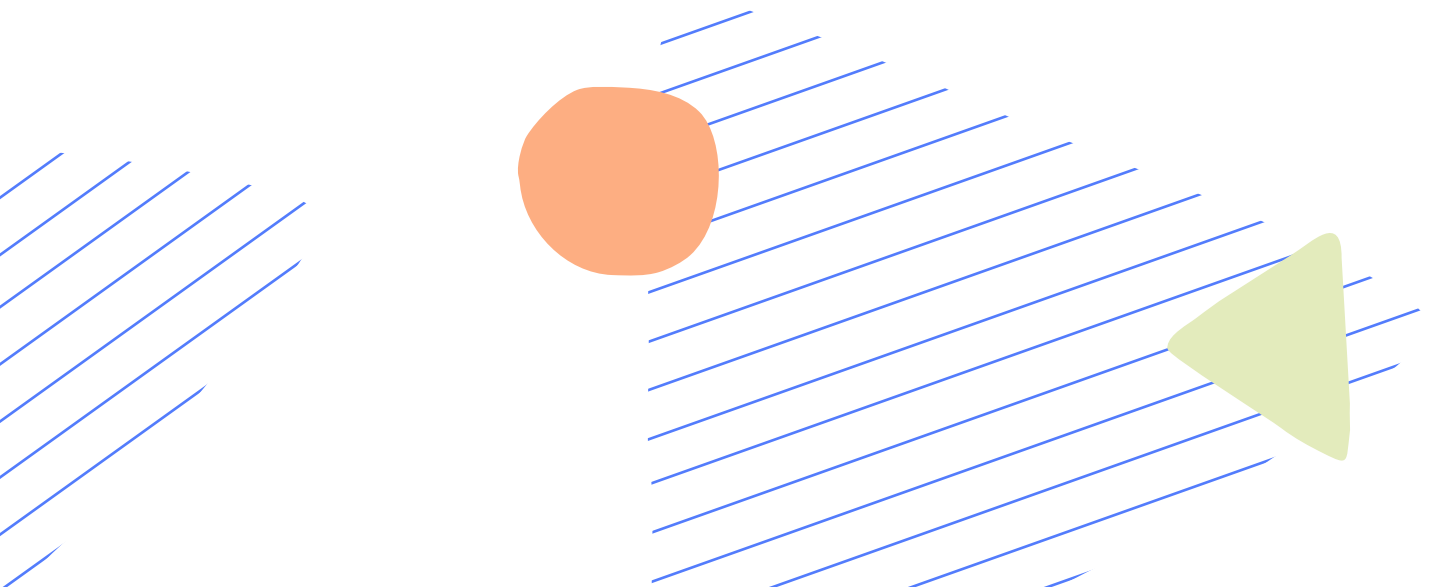
Základní gramotnosti

- **Čtenářská a pisatelská**
 - Společně sdílíme své čtenářské zkušenosti týkající se umění, uměleckých děl a jejich autorů.
 - Motivuji žáky k tomu, aby četbu knih a textů vnímali jako součást jakékoliv tvůrčí práce.
 - Zařazuji do výuky aktivity, ve kterých můžeme společně sdílet své záznamy z tvůrčích deníků a diskutujeme o tom, zda pro nás mohou mít i dlouhodobý význam
 - Vybízím žáky k tomu, aby sledovali recenze na významné umělecké a kulturní události a případně je porovnávali se svými vlastními zkušenosti nebo zkušenostmi ostatních.
- **Logicko-matematická**
 - Upozorňuji žáky na to, ve kterých fázích realizace projektů na různá témata, včetně projektů zaměřených na kulturně historické dědictví, je vhodné nejvíce pracovat s matematickými propočty.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Metodická podpora

Charakteristika vývoje žáka 2. stupně základní školy z pohledu předmětu Umění

Přístup k umělecké výchově na 2. stupni základní školy reflektuje vývojové potřeby dospívajících, jejich schopnost abstraktního myšlení, kritické reflexe a samostatného rozhodování. Výuka je zaměřena na prohlubování dovedností, jejich syntézu a aplikaci prostřednictvím projektů, které podporují individuální zájmy žáků a připravují je na další osobní i profesní rozvoj.

V 6. a 7. třídě, tedy ve věku 12–13 let, se žáci nacházejí v přechodném období mezi konkrétním a abstraktním myšlením (Piaget, 1970). V této fázi dochází k prohlubování technických dovedností v různých uměleckých oborech, jako jsou kresba, malba, audiovizuální tvorba, dramatická tvorba, hudba či kreativní pohyb. Výuka se zaměřuje na zvyšování náročnosti zadání a dlouhodobější práci na tématech, která vyžadují plánování a strukturování jednotlivých kroků tvorby. Skupinová spolupráce hraje důležitou roli, protože umožňuje žákům sdílet nápady, komunikovat a rozvíjet sociální dovednosti.

V oblasti recepce a reflexe umění se žáci učí popisovat umělecká díla, rozpoznávat jejich základní prvky (barvy, kompozici, styl, symboliku) a analyzovat sdělení, která tato díla nesou. Zaměřují se na hledání symbolických významů a na diskuse o dojmech a názorech, což podporuje jejich kritické myšlení a schopnost naslouchat ostatním. Kulturní povědomí je rozvíjeno prostřednictvím projektů, které objevují místní i globální kulturní tradice, a reflexe kulturních zážitků, které propojují umění s vlastním životem.

V 8. třídě, ve věku 13–14 let, dospívající vstupují do fáze abstraktního myšlení (Piaget, 1970), což umožňuje hlubší analýzu a syntézu různých dovedností a znalostí. Výuka v této fázi podporuje syntézu naučených dovedností a jejich aplikaci v komplexních projektech, kde žáci kombinují různé techniky a přístupy. Zaměřují se na tvorbu na základě konkrétních témat, která propojují formu a obsah, čímž rozvíjejí osobitý přístup a schopnost vyjádřit své myšlenky a pocity. Reflexe vlastní tvorby, kritické hodnocení děl ostatních a diskuse o významu uměleckých děl hrají klíčovou roli. Kulturní povědomí je posilováno prostřednictvím projektů zaměřených na ochranu a prezentaci kulturního dědictví, kde žáci reflektují vliv kultury na společenský život.

V 9. třídě, ve věku 14–15 let, se žáci zaměřují na samostatnou tvorbu a volitelné projekty, které odrážejí jejich individuální zájmy. Tento přístup podporuje jejich motivaci a umožňuje jim experimentovat s různými postupy a médii. Žáci jsou vedeni k samostatnému plánování, organizaci a realizaci projektů, což posiluje jejich schopnost rozhodování a odpovědnost za výsledky práce. Výuka také podporuje přípravu na další studijní nebo profesní směřování, kdy žáci vybírají témata spojená s jejich zájmy a budoucími plány. Reflexe je důležitou součástí tvůrčího procesu, kdy žáci hodnotí výsledky své práce, diskutují o svých záměrech a prezentují své projekty veřejně, což rozvíjí jejich komunikační a prezentační dovednosti.

Výuka umění a kultury na 2. stupni základní školy podporuje u žáků schopnost syntézy, samostatné tvorby a kritického myšlení. Postupným prohlubováním technických dovedností a zapojením do kulturních projektů jsou žáci připravováni na aktivní roli v kulturním životě a na další osobní a profesní rozvoj. Tento přístup umožňuje dospívajícím rozvíjet jejich kreativitu, kritické myšlení a odpovědnost za vlastní rozvoj v oblasti umění a kultury.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

1 Piaget, J. (1970). *Psychologie inteligence*. Praha: SPN.

Charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění, tematický okruh Tvorba a interpretace

<p>Výuka obsahů vycházejících z uměleckých oborů na 2. stupni základní školy respektuje vývojové fáze dospívajících a jejich rostoucí schopnost abstraktního myšlení, kritické reflexe a samostatného rozhodování. V 6. a 7. ročníku dochází k prohlubování dovedností, které mají již syntetičtější povahu a jsou základem pro to, aby v 8. ročníku žáci již vědomě propojovali různé umělecké prostředky, postupy a techniky. V 9. ročníku jsou pak vedeni k samostatné tvorbě a volitelným projektům, které podporují jejich individuální zájmy a připravují je na další osobní i profesní rozvoj.</p>		
6. + 7. třída	Prohlubování tvůrčích dovedností	<p>V této fázi (12–13 let) se děti nacházejí v přechodném období mezi konkrétním a abstraktním myšlením. Kognitivní vývoj umožňuje lepší pochopení složitějších pojmů, ale zároveň je důležité pokračovat v upevňování základních dovedností. Emočně jsou žáci více orientovaní na sociální srovnávání, což může ovlivňovat jejich přístup k tvorbě a hodnocení.</p> <p>Prohlubování technických dovedností: Žáci v tomto období již zvládají základní postupy jednotlivých uměleckých oborů, a proto je čas se na ně více zaměřit. Prohlubují a rozvíjejí si dovednosti spojené s kresbou, malbou, audiovizuální tvorbou, hudbou, dramatickou tvorbou, kreativním pohybem. Výuka by měla motivovat k vnitřnímu nároku na preciznost, technické provedení a práci s detaily.</p> <p>Zvyšování náročnosti: Žáci jsou schopni řešit složitější tvůrčí a interpretační úkoly, učí se dlouhodoběji zabývat námětem nebo tématem, pracovat s různými médii a technikami. Může dojít k práci na větších projektech, kde je nutné plánovat a strukturovat jednotlivé kroky tvorby.</p> <p>Skupinová práce a spolupráce: V tomto věku jsou děti silně ovlivněny svými vrstevníky a skupinová dynamika je pro ně důležitá. Umělecké projekty mohou zahrnovat spolupráci, kde si žáci osvojují dovednosti komunikace, sdílení nápadů a spolupráce na společném díle.</p>
8. třída	Syntéza	<p>Ve věku 13–14 let dospívající vstupují do fáze abstraktního myšlení (Piagetova fáze formálních operací), což jim umožňuje hlubší analýzu a syntézu různých informací a dovedností. Výuka uměleckých oborů by se v tomto věku měla zaměřit na propojování naučených dovedností a znalostí např. formou projektů, tematických celků apod.</p> <p>Syntéza dovedností: V této fázi se žáci učí využívat různé postupy, prostředky, přístupy a materiály v ucelených projektech. Výuka by měla směřovat k aplikaci dovedností a znalostí v jednotlivých fázích tvůrčího a interpretačního procesu, což podporuje a rozvíjí jejich samostatnost.</p> <p>Tvorba na základě konceptu: Žáci se zaměřují na práci s konkrétními tématy nebo kontexty, které vyžadují jejich vlastní porozumění i vyjádření uměleckými prostředky. Učí se, jak mohou své myšlenky a pocity vyjádřit uměleckými prostředky, objevují provázanost forem a obsahu. Hledají různé varianty vyjádření svých pocitů a myšlenek a uvědomují si i osobitost svého přístupu.</p> <p>Sebereflexe a kritické myšlení: Reflexe vlastní tvorby a schopnost hodnotit díla ostatních jsou důležitou součástí syntézy. Žáci by měli být schopni diskutovat o tvůrčím procesu, zvažovat různé možnosti a kriticky zhodnotit své výsledky.</p>

9. třída	Volitelný projekt	<p>Ve věku 14–15 let žáci dosahují vyšší míry autonomie, jsou schopni více reflektovat vlastní zájmy, vědoměji hledat řešení a pouštět se i do rozsáhlejších experimentů. Zároveň se u nich rozvíjí schopnost kritického myšlení a hlubší sebereflexe. Výuka uměleckých oborů by proto žákům umožňovat volbu vlastních cest tvůrčího a interpretačního vyjádření, kreativní svobodu a realizaci vlastních individuálních nebo skupinových projektů.</p> <p>Volitelné projekty: V tomto období by žáci měli mít možnost vybrat si témata a projekty, které je zajímají. Tento přístup podporuje jejich motivaci a zájem o tvorbu. Mohou například pracovat na dlouhodobých individuálních nebo skupinových projektech, kde uplatní své naučené dovednosti a mohou experimentovat s novými postupy</p> <p>Samostatnost a odpovědnost: Žáci jsou vedeni k tomu, aby samostatně plánovali, organizovali a realizovali své projekty. Tento proces rozvíjí jejich schopnost řešit problémy, přijímat rozhodnutí a nést odpovědnost za výsledky své práce.</p> <p>Příprava na budoucí směřování: Umělecké projekty v 9. ročníku mohou mít osobní nebo profesní význam. Žáci si mohou vybrat témata, která souvisí s jejich budoucími studijními či profesními zájmy, a získávají tak představu o tom, jak lze tvůrčí a interpretační dovednosti využít v praktickém životě.</p> <p>Reflexe a prezentace: Důležitým prvkem je reflexe projektu, jeho výsledku i procesu tvorby. Žáci by měli být schopni prezentovat své dílo, vysvětlit své záměry a diskutovat o svých rozhodnutích s ostatními. Tím rozvíjejí své komunikační a prezentační dovednosti.</p>
----------	-------------------	--

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění, tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla

Na 2. stupni základní školy je přístup k recepci a reflexi uměleckého díla založen na postupném rozvoji analytického a kritického myšlení, schopnosti interpretace a vnímání uměleckého díla v širším kulturním a společenském kontextu. Výuka respektuje kognitivní a emoční vývoj žáků, podporuje jejich schopnost vyjádřit názory a propojit umění s osobními a společenskými zkušenostmi.

<p>4. etapa 6 + 7. třída</p>	<p>Prohlubování vnímavosti a hledání významů</p>	<p>V tomto období se žáci nacházejí ve střední fázi formálního operativního myšlení (Piaget). Začínají chápat abstraktnější pojmy, ale stále potřebují konkrétní podněty a vedení. Zaměřujeme se na vnímání, analýzu a vyjádření emocí, které v nich umělecká díla vyvolávají.</p> <p>Pozorování a popis: Žáci se učí přesně popisovat umělecká díla a identifikovat jejich základní prvky (barvy, kompozici, dynamiku, žánr, styl, symboliku).</p> <p>Asociace a významy: Rozvíjejí schopnost nacházet symbolické významy a propojit je se svými zkušenostmi, historií nebo společenským kontextem.</p> <p>Porozumění sdělení: Analyzují, jak umělecká díla komunikují myšlenky a pocity, a diskutují o jejich emočním a intelektuálním dopadu.</p> <p>Diskuse a sdílení: Jsou vedeni k tomu, aby sdíleli své názory a dojmy, učí se naslouchat ostatním a respektovat různé pohledy.</p>
<p>5. etapa 8. třída</p>	<p>Syntéza a hlubší reflexe</p>	<p>V této fázi se žáci postupně zaměřují na kritické uvažování a propojují umělecká díla se širšími kulturními, historickými a společenskými souvislostmi.</p> <p>Komplexnější analýza: Žáci hodnotí jednotlivé prvky uměleckých děl (např. kompozici, techniku, styl) a zkoumají jejich vzájemné propojení.</p> <p>Historické a kulturní souvislosti: Učí se zařazovat umělecká díla do dobového, kulturního a společenského kontextu (co dílo vypovídá o době, ve které vzniklo).</p> <p>Kritické myšlení: Diskutují o významu uměleckých děl pro jednotlivce i společnost, hledají různé způsoby interpretace a zkoumají jejich vliv.</p> <p>Sebereflexe a tvořivost: Reflexe se propojuje s vlastní tvorbou (např. interpretace tématu díla vlastními uměleckými prostředky).</p>
<p>6. etapa 9. třída</p>	<p>Kritické hodnocení a osobní postoj</p>	<p>V posledním roce základní školy dosahují žáci pokročilejšího kritického uvažování a schopnosti formulovat ucelené názory na umělecká díla. Reflexe se propojuje s formováním osobního vztahu ke kultuře a umění.</p> <p>Kritické hodnocení: Žáci hodnotí umělecká díla z hlediska estetiky, obsahu, originality a technického provedení. Učí se vyvažovat subjektivní pohled s objektivními kritérii.</p> <p>Globální perspektiva: Porovnávají různé kulturní a historické kontexty a zkoumají vývoj umění v čase a jeho odraz společenských změn.</p> <p>Argumentace: Formulují a obhajují své názory a interpretace pomocí argumentů a příkladů.</p> <p>Osobní postoj: Reflexe směřuje k sebezpoznání a formování osobního vztahu k umění jako prostředku komunikace a sebevyjádření.</p>

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Charakteristika vývoje žáka pro předmět Umění, tematický okruh Kulturní povědomí a jednání

Na 2. stupni je kladen důraz na prohlubování kulturního povědomí, schopnost reflektovat kulturní a umělecké projevy a aktivní zapojení do kulturního života. Výuka reflektuje vyšší úroveň abstraktního myšlení žáků, jejich schopnost hledat souvislosti a vnímat kulturu v širším společenském kontextu.

<p>4. etapa 6. + 7. třída</p>	<p>Prohlubování a objevování</p>	<p>Kognitivní vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> — Žáci prohlubují své povědomí o místní i globální kultuře. — Rozpoznávají hlavní znaky různých kulturních tradic, uměleckých stylů a jejich historický či společenský kontext. — Začínají chápat, jak kultura ovlivňuje každodenní život a identitu jednotlivce i společnosti. <p>Sociální a emocionální vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rozvíjí se schopnost empatie a respektu k odlišným kulturním projevům. — Učí se reflektovat své vlastní kulturní zázemí ve vztahu k jiným tradicím. — Dokážou vyjádřit svůj názor na kulturní a umělecké události a diskutovat o nich. <p>Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení</p> <ul style="list-style-type: none"> — Uvedou konkrétní příklady kulturních tradic a institucí v regionálním i mezinárodním kontextu. — Aktivně se zapojují do projektů zaměřených na objevování kulturní rozmanitosti (např. tematické workshopy, prezentace). — Reflektují své zkušenosti z kulturních událostí a hledají souvislosti mezi kulturou a vlastním životem.
<p>5. etapa 8. třída</p>	<p>Reflexe a propojení</p>	<p>Kognitivní vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> — Žáci analyzují a interpretují kulturní a umělecké projevy. — Chápe význam kulturního dědictví a jeho ochrany. — Dokážou identifikovat širší společenské a historické souvislosti uměleckých a kulturních fenoménů. <p>Sociální a emocionální vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> — Učí se kriticky reflektovat význam kultury ve společnosti. — Posilují schopnost vést dialog o různých kulturních a uměleckých tématech. — Rozvíjejí vztah k vlastní kulturní identitě v kontextu globální rozmanitosti. <p>Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení</p> <ul style="list-style-type: none"> — Podílejí se na projektech zaměřených na ochranu a prezentaci kulturního dědictví (např. dokumentace místních tradic, organizace tematických akcí). — Reflektují vliv kultury na společenský život a diskutují o jejím významu. — Spolupracují na kulturních aktivitách školy nebo komunity (např. výstavy, dramatizace).

<p>6. etapa 9. třída</p>	<p>Kulturní kompetence a samostatnost</p>	<p>Kognitivní vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> — Žáci se orientují v různých oblastech kultury a umění. — Dokážou samostatně analyzovat a hodnotit umělecká díla a kulturní jevy. — Vnímají kulturu jako dynamický fenomén, ovlivňovaný historickými, společenskými a technologickými změnami. <p>Sociální a emocionální vývoj</p> <ul style="list-style-type: none"> — Posiluje se schopnost nezávislého kritického uvažování o kultuře. — Žáci reflektují svůj vztah ke kultuře a umění v kontextu vlastního rozvoje. — Rozvíjejí odpovědnost za svůj kulturní rozvoj a aktivní účast na kulturním dění. <p>Rozvoj kulturního povědomí a aktivní zapojení</p> <ul style="list-style-type: none"> — Samostatně plánují a realizují kulturní projekty (např. divadelní představení, výstavy, prezentace o kulturních tématech). — Reflektují význam kultury pro svou komunitu a společnost a své poznatky sdílí s ostatními. — Aktivně se zapojují do kulturních událostí a hledají možnosti, jak přispět k rozvoji kulturního života ve svém okolí.
-------------------------------------	---	--

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Činnosti žáka v rámci tematického okruhu

Tvorba a interpretace

Hra a experiment

Tvořivé aktivity jsou zaměřeny na proces a zkušenost ze samotné činnosti. Primárním cílem těchto aktivit není vytvořit konkrétní dílo nebo prezentaci, ale spíše umožnit žákům prozkoumávat různé postupy, techniky a materiály, budovat a rozvíjet dovednosti potřebné pro tvorbu. Jde o činnosti, které podporují zkoumání, objevování a experimentování bez ohledu na konečný výsledek. Tvořivé aktivity jsou vedeny dovnitř – zaměřují se na prožitek, sebepoznání a osobní růst, rozvíjí schopnost žáka tvořit, experimentovat, spolupracovat apod. Činnost samotná není určena pro diváky / pozorovatele, sdílení jejího výsledku ale může být součástí procesu.

Tvorba

Tvůrčí aktivity jsou zaměřeny na dosažení konkrétního výsledku, díla. Tyto činnosti směřují k tomu, aby žák dokázal sdělit své myšlenky, pocity nebo nápady prostřednictvím konkrétního výstupu. Na rozdíl od hry a experimentu mají tvůrčí aktivity diváky – jsou určeny k prezentaci a sdílení s ostatními s cílem vytvořit smysluplné a sdělné dílo.

Reprodukce

Reprodukční činnosti jsou zaměřeny na rozvoj a upevnění dovedností, které vyžadují přesnost, technickou zručnost a zvládnutí stanovených postupů. Tyto činnosti slouží jako průprava pro interpretační i tvůrčí aktivity, neboť umožňují žákům získat zkušenosti s konkrétními technikami, nástroji a formami. Cílem reprodukčních činností není jen přesné opakování, ale také hlubší pochopení pravidel a struktur. Mohou zahrnovat cvičení zaměřená na zvládnutí hudebního rytmu, přesného pohybu v tanci či výtvarné techniky, které vyžadují precizní postup.

Interpretace

Interpretační činnosti se zaměřují na vyjádření a sdělení emocí, myšlenek nebo nálad prostřednictvím přednesu nebo ztvárnění existujícího díla. Patří sem například přednes básně, zpěv písně, hra na hudební nástroj. Cílem těchto činností je nejen zvládnutí technického provedení, ale také porozumění obsahu díla a jeho oživení pro publikum. Interpretační činnosti jsou vždy zaměřeny na sdělení směrem ven – na navázání vztahu s divákem nebo posluchačem, přičemž kladou důraz na vyjádření osobitého přístupu k interpretovanému materiálu.

Prezentace

Prezentační činnosti jsou zaměřeny na sdílení výsledků umělecké tvorby či interpretace s ostatními, ať už se jedná o diváky, posluchače, nebo jiné publikum. Tyto činnosti představují završení tvůrčího procesu, kdy žáci prezentují své práce, výkony nebo projekty, a to s důrazem na jejich estetickou hodnotu, kvalitu a záměr. Prezentace zahrnuje nejen samotný výkon, ale také plánování, přípravu a uvědomění si kontextu, ve kterém je dílo nebo interpretace předávána. Vede žáky k reflektování toho, jak jejich práce působí na ostatní, a podporuje schopnost formulovat a sdělovat myšlenky prostřednictvím uměleckých prostředků.

Reflexe

Reflexe činností a procesu zahrnuje zamyšlení nad jednotlivými kroky, metodami a postupy. Reflexe tvořivých a reprodukčních činností se zaměřuje na sebereflexi, tedy na vědomé posouzení svých vlastních činností a způsobů práce a na přijetí zpětné vazby od učitele nebo spolužáků a její využití jako podnět ke zlepšení. Reflexe výsledku tvorby a interpretace se zaměřuje nejen na finální výstup (například vytvořené dílo, inscenaci či interpretaci), ale také na proces, který k němu vedl. Žáci analyzují, jaké kroky, rozhodnutí a metody byly použity při tvorbě a interpretaci, a hodnotí, zda tyto metody vedly k požadovanému výsledku. Zahrnuje tak sebereflexi v podobě hodnotícího posouzení vlastního výkonu, přijetí zpětné vazby od spolužáků či učitele a poskytování zpětné vazby ostatním.

Projekt

Projekty v oblasti umění a kultury představují dlouhodobější činnosti, které propojují různé formy tvůrčích, interpretačních, prezentačních a reflektivních aktivit. Tyto činnosti jsou zaměřeny na proces interpretace, tvorby a objevování, při kterém žáci aplikují osvojené dovednosti a znalosti, propojují je, kombinují v komplexnějších aktivitách a výstupech. Při řešení projektů zapojují své individuální schopnosti a využívají je v týmové spolupráci. Projekty mohou mít různorodou formu – od kolektivní spolupráce na společném cíli až po individuální tvůrčí nebo interpretační projekty, které kladou důraz na rozvoj osobního uměleckého výrazu a hlubšího porozumění tvůrčím procesům.

Individuální projekty nabízejí prostor pro rozvoj specifických talentů a zájmů jednotlivých žáků. Tyto projekty podporují osobní interpretaci, experimentování a hledání vlastního uměleckého stylu, přičemž jejich cílem může být například vytvoření osobitého díla, interpretace nebo parafráze existujícího uměleckého díla nebo hloubková reflexe určitého tématu. Individuální projekty zároveň umožňují žákům pracovat vlastním tempem, přizpůsobovat si postupy a zaměřit se na vlastní cíle, přičemž stále čerpají z metodické podpory a inspirace z třídního prostředí.

Projekty mohou být zaměřeny na konkrétní výstup nebo tematické zadání, ale jejich hlavním cílem je rozvíjet kreativní myšlení, schopnost realizovat vlastní nápady a smysl pro spolupráci. Ve skupinových projektech je struktura nastavena tak, aby umožnila zapojení všech žáků, bez ohledu na jejich individuální dovednosti. Ti, kteří nevynikají v samotné umělecké tvorbě, mohou přispět například v oblasti plánování, organizace, technického zajištění nebo reflexe.

Není vždy nutné, aby výsledkem projektu byl veřejně předvedený výstup; důraz může být kladen na samotný proces, který zahrnuje zkoumání, experimentování, plánování a týmovou spolupráci. Výstupem projektu může být také interní prezentace, pracovní náčrt, audiovizuální záznam, interpretace uměleckého díla nebo diskuse nad vytvořenými koncepty.

Každý projekt zahrnuje tři hlavní fáze: přípravnou fázi, praktickou realizaci a reflexi. Reflexe, ať už individuální nebo skupinová, žákům umožňuje vyhodnotit své postupy, získat zpětnou vazbu a hlouběji porozumět jak své vlastní práci, tak práci svých spolužáků. Projekty podporují estetické vnímání, strategické myšlení a schopnost propojit různé znalosti a dovednosti v rámci tvůrčího procesu.

Důraz je kladen na rozvoj dovedností potřebných k tvorbě, interpretaci a sdílení uměleckých i kulturních projevů v různých kontextech. Ať už se jedná o individuální či týmové projekty, procesní přístup zdůrazňuje hodnotu kreativity, schopnost reagovat na výzvy a inovativní uvažování, které jsou důležité nejen v oblasti umění, ale i v širším kulturním a společenském kontextu.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Činnosti žáka v rámci tematického okruhu

Recepce a reflexe uměleckého díla

Vnímání díla

Žáci se soustředí na dílo prostřednictvím cílených smyslových a interpretačních aktivit. Mohou využívat metody řízeného pozorování, poslechu nebo pohybu, aby hlouběji porozuměli struktuře a charakteru díla. Tyto aktivity podporují koncentraci a osobní prožitky.

Sdílení prožitků

Prostor pro vyjádření a sdílení osobních dojmů a pocitů z díla. Reflexe může probíhat v malých skupinách nebo společně, s využitím verbálních i neverbálních prostředků. Žáci mohou své prožitky formulovat slovně, vizuálně nebo prostřednictvím pohybu.

Subjektivní (intuitivní) popis díla

Žáci popisují dílo na základě svého subjektivního vnímání a intuice. Popis může být zaměřen na prvky díla, které je nejvíce oslovily, bez nutnosti odborné analýzy. Důraz je kladen na spontánnost, představivost a individualitu.

Porozumění vyjadřovacím prostředkům

Žáci objevují, jaké vyjadřovací prostředky dílo využívá a jak ovlivňují jeho sdělení. Aktivity zahrnují pozorování, analýzu a interpretaci, při níž se žáci seznamují s možnostmi uměleckého vyjádření v různých formách.

Porovnávání

Žáci porovnávají různá díla, jejich vyjadřovací prostředky, témata či způsoby zpracování. Tento proces podporuje kritické myšlení, rozvoj schopnosti vidět souvislosti a vnímat rozdíly mezi uměleckými přístupy.

Hledání významu a sdělení

Žáci zkoumají možné významy díla a jeho sdělení. Tento proces zahrnuje kladení otázek, interpretaci symboliky a hledání vztahů mezi jednotlivými prvky díla a jeho celkovým poselstvím. Důraz je kladen na hledání více možností a perspektiv.

Reflexe díla

Žáci hodnotí dílo, jeho dopad na ně samotné a jeho vztah k širšímu kontextu. Reflexe může být zaměřena na emocionální, estetické i hodnotové aspekty díla. Výstupem mohou být verbální či vizuální vyjádření, která shrnují jejich poznatky a zkušenosti.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Činnosti žáka v rámci tematického okruhu Kulturní povědomí a jednání

Objevování kulturních hodnot

Žáci objevují hodnoty, které jsou součástí kultury, a zamýšlejí se nad jejich významem. Aktivity zahrnují poznávání tradic, obyčejů a zvyků, které odrážejí kulturní dědictví a jeho vliv na současnost.

Vnímání role kulturních institucí

Žáci se seznamují s funkcí a významem kulturních institucí. Učitel je vede k zamyšlení nad tím, jak tyto instituce ovlivňují jejich život a společnost. Aktivity zahrnují průzkum, diskuse nebo modelové situace.

Zkoumání kulturní rozmanitosti

Žáci se zaměřují na poznávání kulturních rozdílů i podobností a na hledání **jejich významu** v současném světě. Aktivity podporují rozvoj porozumění, respektu a otevřenosti k rozmanitosti kulturních projevů.

Účast na kulturním dění

Žáci se zapojují do kulturního života prostřednictvím organizovaných i spontánních aktivit. Tyto činnosti mohou zahrnovat reflexi jejich zkušeností, poznávání významu kulturních událostí a hledání možností aktivního přispění k rozvoji kultury.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Vazby na klíčové kompetence ve vztahu k předmětu Umění – uzlový bod 9. ročníku

Klíčová kompetence kulturní

Složka	OVU RVP	Úroveň SPLNĚNO RVP
Kulturní kontext	Kód: KKT-KON-000-ZV9-001 Rozlišuje různé formy kultury a umění, popíše jejich projevy a uvede významné kulturní instituce na regionální, národní i globální úrovni.	Na příkladech vysvětlí význam kulturních institucí pro uchování umění a kultury. Popíše druhy umění (např. literatura, tanec, film) a jejich vyjadřovací prostředky. Uvede příklady kulturních událostí, kulturních institucí a uměleckých děl spojených s regionem, kterých se účastnil.
Umění a kultura jako prostředek komunikace	Kód: KKT-UMK-000-ZV9-001 Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.	Popíše svůj zážitek z uměleckého díla, zaměří se na použité prostředky vyjádření a jejich význam. Diskutuje o významu umění a kultury pro člověka a společnost. Zhodnotí estetickou a obsahovou hodnotu uměleckého díla a sdílí své názory s ostatními.
Kulturní a umělecké sebevyjádření	Kód: KKT-SVJ-000-ZV9-001 Využívá různé formy umění a kultury k vyjádření složitějších myšlenek a emocí a ke zpracování aktuálních témat, samostatně i ve skupinové spolupráci.	Vybírá prostředky vyjadřování vlastních myšlenek a emocí, sdílí svá díla a reaguje na zpětnou vazbu. Využívá fantazii a kreativitu k vyjádření námětů a témat, experimentuje s technikami a prostředky. Popíše a zhodnotí svůj přínos i přínos ostatních členů týmu při společné tvorbě.
Kulturní identita a rozmanitost	Kód: KKT-IDR-000-ZV9-001 Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.	Popíše význam místních tradic a kulturního dědictví pro utváření své identity. Uvede příklady kulturní rozmanitosti, vysvětlí pojmy kulturní identita a kulturní tolerance. Respektuje různé projevy kultury a umění, snaží se vyvarovat předsudků a oceňuje jejich rozmanitost.

Předmět Umění integruje různé umělecké oblasti a nevyžaduje samostatně formulované výsledky učení v rámci klíčové kompetence kulturní, protože jeho zaměření na vzájemně propojené formy uměleckého vyjádření (hudební, výtvarnou, dramatickou, filmovou a taneční výchovu) přirozeně podporuje širší kulturní rozvoj žáků. Tento integrovaný přístup umožňuje žákům rozvíjet dovednosti nejen v jednotlivých uměleckých disciplínách, ale také schopnost chápat souvislosti mezi nimi a využívat je pro osobní vyjádření, reflexi a porozumění kulturním hodnotám. Umění tedy není pouze o osvojení technik a znalostí specifických pro každou oblast, ale o komplexním procesu, který vede k hlubšímu pochopení umění jako nástroje pro komunikaci, sebereflexi a formování kulturního povědomí. Tento přístup zároveň podporuje schopnost žáků aplikovat své umělecké a kulturní zkušenosti v každodenním životě, což přispívá k jejich kulturnímu jednání a uvědomění si role umění v širším společenském kontextu.

Naopak specifikace u očekávaných výsledků učení klíčových kompetencí na úrovni Splněno v předmětu Umění je nezbytná, protože umění má jedinečný potenciál rozvíjet kompetence, které jsou významné pro celkový osobnostní a sociální rozvoj žáků. Umělecké činnosti, jako je tvorba, interpretace, a spolupráce v různých disciplínách, umožňují žákům nejen rozvíjet svou kreativitu a kritické myšlení, ale také zlepšovat komunikační a sociální dovednosti. Tento specifický přístup k umění pomáhá žákům lépe řešit problémy, přizpůsobovat se změnám a efektivně spolupracovat v týmech, čímž přispívá k naplňování dalších klíčových kompetencí.

Klíčová kompetence k učení

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Umění se učit	Kód: KKU-SMU-000-ZV9-001 Uvědomuje si důležitost celoživotního charakteru učení.	<ul style="list-style-type: none"> — K učení přistupuje s odhodláním (vysvětlí význam tvrzení „Snažím se, jak nejlépe umím.“ – Uvede příklady, kde se tato snaha dá pozorovat). — UVědomuje si, že úsilí a praxe jsou klíčem ke zlepšení dovedností, je ochotný pracovat na svém rozvoji a neustále se učit novým věcem (uvádí příklady situací ze života). — Vysvětlí, že učení neprobíhá jen ve školních lavicích. — Je si vědom toho, proč je třeba, aby se učil po celý život (odpovědnost za vlastní celoživotní učení). — Dokončuje dílčí kroky úkolů. — Reflektuje svoji práci, uvědomuje si kvalitu toho, co dělá, pracuje s nedostatky a plánuje nezbytné kroky ke zlepšení. — Ochotně spolupracuje a pomáhá ostatním při učení, chápe důležitost vzájemné pomoci při dosahování učebních cílů. 	<ul style="list-style-type: none"> — K umělecké tvorbě přistupuje s odhodláním. Uvede příklady, kde tato snaha přinesla zlepšení, například v tvorbě nebo interpretaci). — UVědomuje si, že úsilí a pravidelná praxe jsou klíčem ke zdokonalení uměleckých dovedností. — Vysvětlí, že proces učení a inspirace probíhá i mimo školní prostředí, například návštěvou galerií, koncertů či jiných kulturních akcí. — Je si vědom významu celoživotního rozvoje v oblasti umění (uvědomuje si hodnotu kontinuální práce na svých dovednostech). — Dokončuje jednotlivé kroky při tvorbě uměleckých projektů a plní své úkoly. — Reflektuje svou práci, hodnotí kvalitu vytvořených děl, identifikuje nedostatky a plánuje kroky k jejich zlepšení. — Spolupracuje při skupinových projektech, ochotně pomáhá ostatním a chápe význam spolupráce a sdílení zkušeností při dosahování cílů v umění.

<p>Smysl a cíl učení, celoživotní učení</p>	<p>Kód: KKU-USU-000-ZV9-001</p> <p>Řídí vlastní procesy učení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Reflektuje své vlastní učení v jeho průběhu (nahlíží, popisuje, využívá různé strategie k učení, v případě potřeby v nich dělá změnu). — Pojmenuje, kde jsou jeho silné a slabé stránky (v dovednostech, kompetencích, učivu, tématech). — Aktivně využívá různé učební strategie k organizaci a plánování svého učení. 	<ul style="list-style-type: none"> — Reflektuje svůj proces učení v tvůrčích činnostech, hledá, co funguje, a přizpůsobuje postupy tvorby, pokud je to třeba. — Pojmenovává, kde jsou jeho silné a slabé stránky v dovednostech, technikách nebo tématech umění. — Kriticky hodnotí přínosy a pokroky ve svých tvůrčích projektech a nachází způsoby, jak zlepšit svůj přístup a výsledek.
		<ul style="list-style-type: none"> — Kriticky posuzuje proces, přínosy a vlastní pokroky učení, zjištění promítá do zvýšení efektivity dalšího učení a učení v nových souvislostech. — Sestaví portfolio vlastního učení (portfolio, graf učení, tabulky, učební kruhy, mapy pokroku v oblasti rozvoje kompetencí, kompetenční karty) jako podklad pro plánování dalšího rozvoje. — Stanovuje si cíle aktuální, cíle dlouhodobé s akcentem na oblasti, v nichž by rád dosáhl rozvoje, zlepšení. 	<ul style="list-style-type: none"> — Vytváří portfolio svých uměleckých prací jako nástroj pro reflexi a plánování dalšího rozvoje. — Stanovuje si krátkodobé i dlouhodobé cíle, které směřují k rozvoji jeho tvůrčích schopností.

Klíčová kompetence komunikační

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Vyjadřování	Kód: KKK-VYJ-000-ZV9-001 Vyjadřuje se prostřednictvím souboru běžných výrazových prostředků, které volí s důrazem na svůj komunikační záměr, partnera a situaci.	<ul style="list-style-type: none"> — Sděluje své myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky, přičemž zvolená forma vyjádření bývá výstižná. — Využívá repertoár běžných výrazových prostředků jazykových (řeč včetně intonace či větného přízvuku), tělesných (gesta, pohledy, výrazy tváře, postoj těla atd.) či vizuálních a grafických (náčrty, grafická znázornění atd.). — Zejména v prostředí výuky využívá omezený repertoár odborných výrazových prostředků. — Dorozumívá se v běžných komunikačních situacích, přičemž pro své vyjádření volí výrazové prostředky odpovídající danému komunikačnímu záměru (sdělení, žádosti, prosbě, rozkazu apod.) a situaci. — V běžných komunikačních situacích záměrně uzpůsobuje svoje vyjadřování tak, aby negativně nepůsobil na myšlení a prožívání druhých (např. při vyjadřování nesouhlasu, sdělení potenciálně konfliktního názoru či zadávání pokynů druhým využívá různé zdvořilostní prostředky; reflektuje úroveň sdílených znalostí, popřípadě dodává potřebný kontext či nepoužívá výrazy, které jsou druhému neznámé atd.). 	<ul style="list-style-type: none"> — Sděluje své myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky prostřednictvím různých uměleckých forem odpovídajících jeho záměru. — V prostředí výuky umění používá základní odborné termíny. — Dorozumívá se v různých komunikačních situacích, například při spolupráci na skupinovém projektu nebo při zpětné vazbě k tvůrčí práci, a volí vhodné výrazové prostředky odpovídající danému. — Záměrně uzpůsobuje své vyjadřování tak, aby bylo přínosné a ohleduplné vůči ostatním, například při sdělení odlišného názoru na umělecké dílo nebo při nabízení doporučení ke zlepšení. — Prezentuje sebe a výstupy vlastní či skupinové práce před známým i neznámým publikem- — Využívá různé způsoby a formy prezentace obsahu tvůrčích projektů (písemné, verbální, výtvarné, digitální), aby co nejlépe sdělil své umělecké myšlenky a výsledky práce.
		<ul style="list-style-type: none"> — Prezentuje sebe a výstupy vlastní či skupinové práce před známým i neznámým publikem. — Využívá různé způsoby prezentace obsahu (písmem, slovem, vizualizací prostřednictvím grafů či tabulek atd.). 	

Porozumění	<p>Kód: KKK-POR-000-ZV9-001</p> <p>Přemýšlí o komunikačním záměru autora sdělení.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpozná, popřípadě reaguje na většinu nepřímých vyjádřených významů. — Částečně zhodnotí záměr autora a způsob, kterým ho chce uskutečnit (např. klamání adresáta, zamlčování některých informací, subjektivní vs. objektivní postoj autora). — Vybírá mezi různými receptivními strategiemi (např. mezi vyhledávacím, orientačním a studijním čtením, mezi praktickým, kritickým a aktivním nasloucháním), ačkoli není vždy schopný použít tu, která by odpovídala komunikačnímu záměru a komunikační situaci. 	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpozná a reaguje na většinu nepřímých vyjádřených významů v uměleckých projevech (např. skrytý symbolismus ve výtvarném díle, emocionální podtext v hudbě nebo dramatický záměr v divadelní scéně). — Částečně zhodnotí záměr autora a prostředky, které použil k jeho uskutečnění (např. výběr barev, hudební náladu, herecký projev, práci s prostorem nebo kompozicí). — Vybírá mezi různými receptivními strategiemi při vnímání umění, například kriticky sleduje detaily při analýze obrazu, naslouchá aktivně při hudebním poslechu, nebo se orientuje v ději divadelního představení, filmu.
-------------------	---	--	--

Klíčová kompetence osobnostní a sociální

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Identita	<p>Kód: KOS-SEB-000-ZV9-001</p> <p>Pracuje s jedinečností vlastní osobnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Váží si vlastní jedinečnosti (osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál – Odpovídá na otázku: Kdo jsem já? (využívá různé úhly pohledu). — Pojmenuje, jak na své osobnosti může pracovat (rozvoj jednotlivých složek). — Uvědomuje si odpovědnost sebe samého za svůj osobnostní rozvoj. — Reguluje své chování a emoce jak v pozitivních, tak v méně komfortních situacích. — Reflektuje své jednání a chování, rozhodnutí a jejich následky. — Rozpozná, kdy je třeba přizpůsobit se novým situacím a kontextům (aktivně pracuje na svém sebeřízení). 	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpozná svou jedinečnost a hodnotu v oblasti uměleckého vyjádření, uvědomuje si své umělecké schopnosti a osobní potenciál). — Pojmenuje, jak může rozvíjet své umělecké schopnosti a osobnost prostřednictvím tvůrčích činností. — Uvědomuje si odpovědnost za svůj umělecký a osobnostní rozvoj při tvůrčích činnostech i recepci a reflexi uměleckých děl. — Reguluje své chování i v náročnějších situacích vlastní i skupinové tvorby. — Přizpůsobuje se novým uměleckým přístupům a kontextům, aktivně pracuje na rozvoji své umělecké identity.
		<ul style="list-style-type: none"> — Rozhoduje se samostatně a svá rozhodnutí zdůvodní. — Popíše své ideální já (jak k němu směřuje). 	<ul style="list-style-type: none"> — Samostatně rozhoduje o výběru témat a postupů tvorby a svá rozhodnutí dokáže vysvětlit. — Popíše, jakým směrem chce pokračovat ve svém uměleckém rozvoji a jaké cíle si stanovuje.

<p>Empatie a porozumění druhým</p>	<p>Kód: KOS-EMP-000-ZV9-001</p> <p>Vyrovňuje se s odlišnostmi s respektem k druhým lidem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Chápe propojení citů a chování jiných lidí, hodnotí danou situaci také z pohledu jiné osoby. — Využívá dovednosti empatie pro mezilidské porozumění a nekonfliktní řešení problémových situací. — Respektuje rozdíly mezi lidmi, neodsuzuje ostatní kvůli odlišnostem. — Vyjadřuje se s úctou a bez předsudků k rodinnému pozadí, kultuře nebo víře ostatních lidí. — Jedná v souladu se všeobecně přijímanými a uznávanými pravidly slušnosti a chování ve třídě, škole, společnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> — Chápe, jak umělecké projevy odrážejí pocity a chování jiných lidí, a hodnotí uměleckou situaci z různých perspektiv, respektuje názory ostatních. — Využívá empatii při interpretaci a tvorbě uměleckých děl, aby lépe porozuměl emocím a vyjádření druhých lidí. — Respektuje kulturní, etnické a jiné rozdíly mezi lidmi při vytváření a hodnocení uměleckých děl, neodsuzuje jiné přístupy a styly. — Vyjadřuje se s úctou k různým kulturním, náboženským a rodinným hodnotám při uměleckém vyjádření a interpretaci. — Jedná v souladu se zásadami respektu, etiky a slušnosti při vytváření a prezentaci uměleckých děl ostatním.
<p>Resilience: odolávání obtížným situacím</p>	<p>Kód: KOS-ODO-000-ZV9-001</p> <p>Rozvíjí vlastní psychickou a fyzickou odolnost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Pojmenuje konkrétní strategie, jak lze pracovat na rozvoji duševního a fyzického zdraví (pracuje se zkušeností). — Snaží se i v obtížných situacích hledat účinná řešení. — Vyhodnotí benefity úsilí dosahování dílčích pokroků ve vztahu výslednému cíli. 	<ul style="list-style-type: none"> — Pojmenuje konkrétní strategie, jak může umělecký proces přispět k rozvoji duševního a fyzického zdraví (např. relaxace prostřednictvím tvorby, rozvoj koncentrace a soustředění). — V obtížných uměleckých situacích hledá kreativní a účinná řešení problémů, například při překonávání tvůrčích bloků nebo technických obtíží. — Vyhodnotí přínos jednotlivých kroků a pokroků ve své umělecké tvorbě a vztah mezi dílčími výsledky a konečným uměleckým cílem.

Klíčová kompetence k občanství a k udržitelnosti

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Odpovědné rozhodování a jednání	<p>Kód: KOB-ODP-000-ZV9-001</p> <p>Přebírá odpovědnost za věci okolo sebe a za možné dopady svých rozhodnutí vůči ostatním a okolí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Argumentuje, proč je důležitá sociální, ekonomická a environmentální spravedlnost. — Určí významné příčiny nespravedlnosti a čím lze přispět k jejich odstraňování či snižování na osobní i systémové úrovni. — Přebírá samostatně odpovědnost za něco, co je užitečné pro ostatní či okolí. — Vyhodnocuje, zda a do jaké míry převzetí odpovědnosti zvládl a vyhodnocuje, co se naučil nového o sobě, procesech, společnosti a světě. — Vyhodnocuje, zda a jaké konkrétní dopady má každodenní jednání na ostatní lidi a svět a uskutečňuje kroky ke zlepšení těchto dopadů. — Přijímá rozhodnutí podle své vůle a na základě odpovědného zvážení možných dopadů na okolí. 	<ul style="list-style-type: none"> — Argumentuje, proč je důležité vyjadřovat v umění témata sociální, ekonomické a environmentální spravedlnosti (např. prostřednictvím výběru témat nebo uměleckých projektů). — Určuje významné příčiny nespravedlnosti, které mohou být zobrazeny nebo reflektovány v uměleckých dílech, a zvažuje, jak umění může přispět k jejich odstranění. — Přebírá odpovědnost za umělecké projekty, které mají pozitivní dopad na společnost nebo životní prostředí (např. vytváření umění pro veřejné dobro). — Vyhodnocuje, jak umělecká tvorba ovlivňuje ostatní a co nového se naučil o sobě, společnosti a světě prostřednictvím uměleckých procesů. — Při tvorbě uměleckých děl odpovědně zvažuje, jaký vliv mohou mít jeho rozhodnutí na okolí a na společenské a kulturní souvislosti.

<p>Aktivní občanství, participace a přesvědčení o vlastním vlivu (zmocňování)</p>	<p>Kód: KOB-PCP-000-ZV9-001</p> <p>Účelně uplatňuje přímou činnost svůj vliv na změny v místním či širším okolí při respektování práv a zájmů druhých.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Orientuje se ve veřejném dění a veřejném prostoru ve svém okolí i ve světě — Hodnotí veřejné dění v různých oblastech života ve svém okolí a ve světě. — Svobodně si utváří vlastní názor na veřejné dění ve svém okolí i ve světě na základě kritického myšlení a využití více zdrojů informací. — Uskutečňuje individuální akci ve prospěch svého okolí na základě vyhodnocení jejího přínosu s využitím různých zdrojů informací. — Zapojuje se do kolektivní akce ve prospěch svého okolí na základě svého vyhodnocení, do čeho by se chtěl společně s jinými zapojit. — Vyhodnocuje své zkušenosti s uplatňováním vlivu na dění ve svém okolí – ve škole, doma či v komunitě. 	<ul style="list-style-type: none"> — Orientuje se v uměleckém dění a kulturním prostoru svého okolí i ve světě, sleduje aktuální trendy, výstavy a kulturní akce. — Hodnotí umělecké a kulturní dění v různých oblastech (např. výtvarné, hudební, filmové) ve svém okolí a na globální úrovni. — Svobodně si vytváří vlastní názor na umělecké a kulturní dění na základě kritického myšlení a využívání různých zdrojů informací (např. recenze, rozhovory s umělci, výstavy). — Aktivně se zapojuje do uměleckých projektů, které mají přínos pro společnost, na základě zhodnocení jejich významu a využití různých zdrojů informací.
		<ul style="list-style-type: none"> — Usiluje o změnu alespoň v jednoduchých situacích či v oblastech, které považuje za důležité; má s uplatňováním vlastního vlivu první praktické zkušenosti. — Uplatňuje svá práva a respektuje práva druhých. — Vyjadřuje otevřeně své zájmy v některých oblastech života, porovnává je se zájmy druhých a vyhodnocuje, zda jsou zájmy uplatňovány demokratickou cestou, . 	<ul style="list-style-type: none"> — Zapojuje se do kolektivních uměleckých akcí (např. výtvarné výstavy, veřejné performance) ve prospěch svého okolí, na základě svého zhodnocení, do čeho by se rád zapojil. — Vyhodnocuje své zkušenosti s ovlivňováním uměleckého dění ve svém okolí – ve škole, v komunitních projektech, či při kulturních událostech. — Snaží se ovlivnit umělecké a kulturní prostředí ve své komunitě, usiluje o změny v oblastech, které považuje za důležité, a má první praktické zkušenosti s uplatňováním vlastního uměleckého vlivu. — Uplatňuje svá práva v umělecké tvorbě (např. právo na svobodu vyjádření) a zároveň respektuje práva ostatních umělců a účastníků kulturního dění. — Vyjadřuje otevřeně své zájmy v umění a kultuře, porovnává je se zájmy ostatních a hodnotí, zda jsou zájmy vyjadřovány demokraticky, s respektem k různým názorům a hodnotám.

Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní

Složka	OVU RVP	Úroveň splněno RVP	Úroveň splněno Umění
Nápady, příležitosti a výzvy	Kód: KPP-NAP-000-ZV9-001 Využívá příležitosti a výzvy pro rozvoj v různých oblastech vlastního života.	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpoznává příležitosti a výzvy pro změnu k lepšímu. — Nápady nechává volně plynout, v počáteční fázi je nehodnotí a otevřeně je sdílí. — Selektuje nápady – rozhoduje se, které nápady mají potenciál být realizovány. — Vizualizuje a pravidelně přehodnocuje své dlouhodobé cíle v osobním i profesním životě a svoje priority. 	<ul style="list-style-type: none"> — Rozpoznává příležitosti a výzvy pro pozitivní změny v umělecké tvorbě a kulturním prostředí. — Otevřeně sdílí své tvůrčí nápady a v počáteční fázi je nechává volně plynout, aniž by je hodnotil, čímž podporuje tvůrčí proces. — Vyhodnocuje své umělecké nápady a vybírá ty, které mají potenciál být realizovány (např. v projektech, výstavách nebo kulturních akcích). — Vizualizuje své dlouhodobé umělecké a tvůrčí cíle, pravidelně je přehodnocuje a stanovuje si priority v souladu s osobním rozvojem a tvůrčími ambicemi.
Spolupráce a týmová práce	Kód: KPP-TYM-000-ZV9-001 Efektivně přispívá k úspěšné týmové spolupráci.	<ul style="list-style-type: none"> — Plní různé role, na základě zkušeností odůvodňuje v týmu, ve které roli může být pro tým nejvíce prospěšný. — Konstruktivně hodnotí činnost svou a jiných, vyhodnotí silné stránky členů týmu. — Přijímá pohledy dalších členů skupiny, týmu na určitou problematiku, uvědomuje si přínos náhledu na věc z více úhlů pohledu. 	<ul style="list-style-type: none"> — Zapojí se do různých rolí v rámci uměleckých týmů (např. režisér, výtvarník, hudebník) a na základě zkušeností odůvodní, ve které roli může být pro tvůrčí proces nejvíce prospěšný. — Konstruktivně hodnotí svou tvůrčí činnost i práci ostatních členů týmu, přičemž vyzdvihuje jejich silné stránky a potenciál přínosu pro společný projekt. — Přijímá názory ostatních členů týmu, uvědomuje si hodnotu různorodých úhlů pohledu pro dosažení kvalitnějšího výsledku.

<p>Realizace akcí, aktivit, projektů</p>	<p>Kód: KPP-REA-000-ZV9-001</p> <p>Realizuje aktivity podle vlastních či skupinových postupů.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Zahajuje aktivity i náročnější akce a projekty nebo řešení problémů ve škole i v běžném životě mimo školu. — Po zvážení priorit stanoví kritéria, která mu pomohou porovnat různé možnosti a vybrat z nich tu nejlepší; poté se rozhodne, co udělá nebo jak se zachová. — Vytýčuje konkrétní cíle a podrobný časový harmonogram pro realizaci každé větší akce. — Stanovuje kroky k minimalizaci rizik, pravidelně přezkoumává jejich stav a upravuje plány realizace podle aktuální situace. — Začleňuje kreativní myšlenky a inovativní přístupy do své práce, různých aktivit a projektů. 	<ul style="list-style-type: none"> — Na základě promyšlených priorit určuje kritéria, podle nichž posuzuje různé tvůrčí přístupy, a rozhoduje, jakým způsobem bude postupovat. — Plánuje konkrétní cíle a detailní časový harmonogram pro dokončení větších uměleckých záměrů nebo kolektivních projektů. — Identifikuje možná rizika při realizaci tvůrčích aktivit, průběžně sleduje jejich vývoj a přizpůsobuje své plány aktuálním podmínkám. — Uplatňuje originální myšlenky a inovativní přístupy při tvorbě, v uměleckých projektech a při realizaci kulturních aktivit.
<p>Mobilizování zdrojů</p>	<p>Kód: KPP-ZDR-000-ZV9-001</p> <p>Získává zdroje pro aktivity, které přispívají k rozvoji jeho samotného či blízkého okolí.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Vyhledává a využívá příležitosti k hlubšímu poznání svého tvůrčího potenciálu. — Projektový imperativ (vztah mezi časem, zdroji a kvalitou) prakticky využívá při realizaci aktivit, při jejich plánování vyvažuje všechny položky, vizualizuje časový plán. — Motivuje ostatní, aby se zapojili do různých činností či náročnějších projektů a podíleli se na dosahování společných cílů. 	<ul style="list-style-type: none"> — Aktivně hledá a využívá příležitosti k objevování a rozvíjení svého tvůrčího potenciálu prostřednictvím tvůrčích činností. — Při realizaci uměleckých projektů efektivně pracuje s časem, zdroji a kvalitou výsledků, vytváří vyvážené plány a vizualizuje jejich průběh. — Povzbuzuje ostatní k zapojení do tvůrčích aktivit nebo komplexních uměleckých projektů a podporuje spolupráci na dosažení společných cílů.
		<ul style="list-style-type: none"> — Buduje, udržuje a prohlubuje dobré vztahy s lidmi sdílejícími podobné zájmy, uvědomuje si, že tyto vztahy přispívají k jeho osobnímu rozvoji nebo k rozvoji týmu. — Adaptuje se na změny, příležitosti a výzvy během výuky i v běžných životních situacích. 	<ul style="list-style-type: none"> — Udržuje a rozvíjí vztahy s lidmi, kteří sdílejí podobné umělecké zájmy, a chápe, že tato spolupráce přispívá k jeho osobnímu růstu i k úspěchu týmu. — Přizpůsobuje své tvůrčí postupy měnícím se podmínkám, využívá nové příležitosti a překonává výzvy během umělecké práce i v každodenním životě.

Klíčová kompetence k řešení problémů

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Řešení běžných problematických situací	Kód: KRP-RPS-000-ZV9-001 Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení.	<ul style="list-style-type: none"> — Analyzuje problém z různých úhlů pohledu. — Reflektuje vlastní reakce a srovnává je s reakcemi ostatních v různých kontextech (vyučovacích předmětech). — Zkoumá různá řešení pro komplexnější problémy. — 	<ul style="list-style-type: none"> — Zkoumá různé pohledy na tvůrčí úkol a zohledňuje nápady ostatních při hledání společného řešení. — Reflektuje své reakce na návrhy ostatních a učí se přizpůsobovat své nápady potřebám týmu. — Hledá cesty, jak překonat neshody nebo rozdílné přístupy v týmové tvorbě, a navrhuje kompromisy pro dosažení společného cíle. — Sleduje, jak jeho vlastní přínos ovlivňuje průběh i výsledek skupinového projektu, a přizpůsobuje svou práci potřebám týmu. — Při řešení problémů v rámci skupinové činnosti zkoumá různá řešení a aktivně přispívá k nalezení nejvhodnějšího postupu.
Práce s informacemi a kritické myšlení	Kód: KRP-KRP-000-ZV9-001 Kriticky hodnotí informace z různých zdrojů.	<ul style="list-style-type: none"> — Analyzuje problém z různých úhlů pohledu. — Reflektuje vlastní reakce a srovnává je s reakcemi ostatních v různých kontextech (vyučovacích předmětech). — Zkoumá různá řešení pro komplexnější problémy. 	<ul style="list-style-type: none"> — Analyzuje tvůrčí problém v individuální i skupinové tvorbě z různých perspektiv a zvažuje jeho možné dopady na výslednou práci. — Reflektuje své vlastní reakce na tvůrčí výzvy a porovnává je s reakcemi ostatních členů týmu, aby lépe porozuměl rozdílným přístupům a inspiracím. — Zkoumá různá řešení komplexnějších problémů v uměleckých projektech, hodnotí jejich přínos k estetické, technické i obsahové kvalitě výsledku.

Klíčová kompetence digitální

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Tvorba digitálního obsahu	Kód: KDI-TDO-000-ZV9-001 Generuje digitální obsah v různých formátech s cílem umocnit výstupy vlastní tvořivé činnosti.	<ul style="list-style-type: none"> — Vytváří nový digitální obsah, ve kterém vyjadřuje vlastní pohledy a myšlenky. — Upravuje nebo propojuje existující digitální obsahy s cílem vytvořit nové, respektuje přitom autorská práva a licence vztahující se na data, informace a digitální obsah. — Formuluje jasné a efektivní pokyny pro digitální technologie s cílem dosáhnout konkrétních výstupů nebo výsledků. 	<ul style="list-style-type: none"> — Vytváří digitální obsah (např. video, animace, fotografie), ve kterém vyjadřuje své kreativní nápady, myšlenky a umělecké vize. — Upravuje nebo kombinuje existující digitální materiály (např. videa, obrázky, zvuky) pro vytvoření nových uměleckých děl, přičemž dbá na respektování autorských práv a licencí. — Formuluje konkrétní pokyny pro práci s digitálními technologiemi (např. střih videa, úprava zvuku) a používá je k dosažení zamýšleného uměleckého výsledku.
Digitální informace a data	Kód: KDI-DAT-000-ZV9-001 Data získaná na základě vlastních kritérií a formulovaných dotazů z různých digitálních zdrojů posuzuje z hlediska souladu s již známými poznatky i nároku na spolehlivost zdroje.	<ul style="list-style-type: none"> — Vyhledává či získává data, informace a digitální obsah při učení a řešení problémových situací. — Posuzuje důvěryhodnost a spolehlivost zdrojů dat a informací, interpretuje a hodnotí jejich data, informace a digitální obsah. — Spravuje a organizuje si vyhledaná či získaná data, informace a digitální obsah. 	<ul style="list-style-type: none"> — Vyhledává a získává relevantní data, informace a digitální obsah pro svou tvůrčí práci v oblasti umění (např. filmová tvorba nebo mediální projekty). — Posuzuje důvěryhodnost a kvalitu zdrojů dat a informací, které použije pro své umělecké nebo tvůrčí projekty, a interpretuje je v kontextu svého tvůrčího záměru. — Organizuje a spravuje shromážděné materiály, data a digitální obsah, aby je efektivně využil při tvorbě a realizaci uměleckých projektů.
Digitální vývoj a inovace	Kód: KDI-VIN-000-ZV9-001 Využívá digitální technologie, aby sobě či ostatním usnadnil či zjednodušil pracovní postupy a zkvalitnil výsledky práce.	<ul style="list-style-type: none"> — Identifikuje a řeší problémy či problémové situace v digitálním prostředí. — Hodnotí stávající postupy nebo produkty a navrhuje jejich zlepšení s využitím digitálních technologií. — Vyhledává příležitosti k rozvoji svých digitálních kompetencí a drží krok s digitálním vývojem. 	<ul style="list-style-type: none"> — Identifikuje problémy nebo výzvy, které se mohou objevit při práci s digitálními nástroji a technologiemi v umělecké tvorbě, a hledá způsoby, jak je efektivně vyřešit. — Hodnotí své dosavadní digitální postupy (např. při úpravě videa, zvuku nebo grafiky) a navrhuje způsoby, jak je zlepšit pro kvalitnější umělecké výstupy. — Aktivně vyhledává příležitosti pro zlepšení svých digitálních dovedností, sleduje nové trendy a technologie, které mohou obohatit jeho tvorbu v oblasti umění.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Vazby na základní gramotnosti ve vztahu k předmětu Umění – uzlový bod 9. ročníku

Základní gramotnost čtenářská a pisatelská

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství	Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.	<ul style="list-style-type: none"> — Při výběru knih a textů vyhledává četbu pro dospívající i pro dospělé se složitějšími a vyspělejšími náměty. — Ke psaní si vybírá složitější témata a problematiku. — Uplatňuje a vyjadřuje hlubší prožitky a zkušenosti, doplňuje nové souvislosti. — Rozpoznává, zda text je vhodný pro některý z účelů, které chce četbou naplnit: citový prožitek, učení, přesnější poznatky, hlubší poznání sebe, lidí nebo světa, zábava atp. — Promyšleně volí prostředky, kterými dosahuje svého záměru psaní. — Čte texty nejrůznějších typů, forem a žánrů, posuzuje, čím je nová četba náročnější nebo přínosnější. — Píše texty nejrůznějších typů, forem a žánrů, volí složitější tematiku. — Je schopen si udržet kritický odstup i dopřávat si čtenářského prožitku z toho, že se nechává unášet četbou; porovnává své porozumění a prožitek s odezvou jiných adresátů. — Při sdílení svého textu reflektuje různé odezvy a porozumění u druhých vzhledem ke svému záměru a svým očekáváním. — Nachází v četbě výzvy pro své prožívání, myšlení, poznávání, hledá v textech hlubší významy, vysvětluje si je pro sebe a bez obav o tom hovoří s druhými. — Oceňuje, v čem mu psaní pomáhá v poznávání, myšlení i vztazích. 	<ul style="list-style-type: none"> — Vybírá si knihy a texty podle svého zájmu o určitý druh umění; odlišuje texty beletristické a odborné, vysvětlí, zda a proč považuje knihu nebo text za důležitý. — Písemnou formou reflektuje tvůrčí postupy nebo výsledek své individuální či skupinové tvorby nebo interpretace; rozsah a podobu si volí sám nebo postupuje na základě zadání. — Pracuje s textem jako východiskem pro svoji, týmovou nebo skupinovou tvůrčí práci, sdělí, co bylo pro něj v textu důležité a porovnává svoje porozumění textu s porozuměním ostatních

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Vztah ke čtení a čtenářství, psaní a pisatelství	Oceňuje čtení a psaní jako činnosti pomáhající porozumět světu i sobě samému.	<p>Komponenta: výběr textů pro prožitek z četby</p> <ul style="list-style-type: none"> — Při výběru knih a textů vyhledává četbu pro dospívající i pro dospělé se složitějšími a vyspělejšími náměty. <p>Komponenta: psaní pro prožitek a sebevyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ke psaní si vybírá složitější témata a problematiku. — Uplatňuje a vyjadřuje hlubší prožitky a zkušenosti, doplňuje nové souvislosti. <p>Komponenta: výběr textů podle účelu čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rozpoznává, zda text je vhodný pro některý z účelů, které chce četbou naplnit: citový prožitek, učení, přesnější poznatky, hlubší poznání sebe, lidí nebo světa, zábava atp. <p>Komponenta: psaní podle potřeb poznávání a učení</p> <ul style="list-style-type: none"> — Promyšleně volí prostředky, kterými dosahuje svého záměru psaní. <p>Komponenta: rozšiřování čtenářského a pisatelského teritoria</p> <ul style="list-style-type: none"> — Čte texty nejrůznějších typů, forem a žánrů, posuzuje, čím je nová četba náročnější nebo přínosnější. — Píše texty nejrůznějších typů, forem a žánrů, volí složitější tematiku. <p>Komponenta: čtenářská a pisatelská odezva</p> <ul style="list-style-type: none"> — Je schopen si udržet kritický odstup i dopřávat si čtenářského prožitku z toho, že se nechává unášet četbou; porovnává své porozumění a prožitek s odezvou jiných adresátů. — Při sdílení svého textu reflektuje různé odezvy a porozumění u druhých vzhledem ke svému záměru a svým očekáváním. <p>Komponenta: důvěra ve čtení a psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> — Nachází v četbě výzvy pro své prožívání, myšlení, poznávání, hledá v textech hlubší významy, vysvětluje si je pro sebe a bez obav o tom hovoří s druhými. — Oceňuje, v čem mu psaní pomáhá v poznávání, myšlení i vztazích. 	<p>Komponenta: výběr textů pro prožitek z četby</p> <ul style="list-style-type: none"> — Vybírá si knihy a texty podle svého zájmu o určitý druh umění; odlišuje texty beletristické a odborné. <p>Komponenta: psaní pro prožitek a sebevyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> — Písemnou formou reflektuje tvůrčí postupy nebo výsledek své individuální či skupinové tvorby nebo interpretace; rozsah a podobu si volí sám nebo postupuje na základě zadání. — Prostřednictvím textu reflektuje zážitek ze setkání s uměleckým dílem. <p>Komponenta: výběr textů podle účelu čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> — Odlišuje texty beletristické a odborné; — vysvětlí, zda je a proč text důležitý pro jeho tvorbu či interpretaci, nebo pro jeho čtenářský prožitek a přiblížení světa umění z něj čerpá různé další informace (s tvorbou přímo nesouvisející). <p>Komponenta: psaní podle potřeb poznávání a učení</p> <ul style="list-style-type: none"> — Písemně si zaznamenává zkušenosti ze svých tvůrčích aktivit, tvorby nebo interpretace a pro své záznamy si vytváří vlastní systém a formát. <p>Komponenta: rozšiřování čtenářského a pisatelského teritoria</p> <ul style="list-style-type: none"> — Pracuje s textem podle svého uvážení jako s podkladem pro tvorbu či interpretaci, nebo z něj čerpá pro něj zajímavé informace (s tvorbou nebo interpretací přímo nesouvisející). <p>Komponenta: čtenářská a pisatelská odezva</p> <ul style="list-style-type: none"> — Porovnává svoje porozumění textu s porozuměním ostatních a pracuje s ním jako možným východiskem pro individuální nebo skupinovou práci <p>Komponenta: důvěra ve čtení a psaní</p> <p>Pracuje s textem jako východiskem pro svoji, týmovou nebo skupinovou tvůrčí práci, sdělí, co bylo pro něj v textu důležité a proč a naslouchá názorům ostatních.</p>

Základní gramotnost logicko-matematická

Složka	OVU	Úroveň splněno v RVP	Úroveň splněno Umění
Matematická reflexe	Hodnotí získané výsledky ve vztahu k výchozí matematické situaci.	<ul style="list-style-type: none"> — Zhodnotí zdroj informací pro rozhodnutí o pravdivosti. — Rozpozná nesrovnalosti a zpochybní nepodložená tvrzení. — Ověří platnost svých zjištění s využitím osvojených znalostí a dovedností i porovnáním s dostupnými informačními zdroji na konkrétních důkazech a předpokladech — Vyvozuje logické závěry na základě pozorování jednotlivých případů (indukce). — Posoudí a interpretuje slovně i písemně získané výsledky ve vztahu k výchozí problémové situaci. — Analyzuje matematické informace a odhaluje skryté vzory nebo složitější souvislosti. — Kriticky hodnotí matematické modely a ověřuje jejich platnost v reálném kontextu. — Reflektuje zažívanou radost při řešení matematické situace. 	<p><i>Tematický okruh ITS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Popíše na sebe navazující kroky a technologické postupy uplatňované při individuální nebo skupinové tvůrčí práci
Použití matematiky	Systematicky kontroluje správnost řešení matematických postupů.	<ul style="list-style-type: none"> — Používá matematické modely reálných situací. — Objevuje různé varianty řešení. — Posoudí efektivitu různých variant řešení. — Zažívá radost z využití matematiky při řešení reálných situací. 	<p><i>Tematický okruh ITS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Matematické propočty užívá při práci s prostorem, při instalaci výstavy, uspořádání prostoru pro diváky nebo posluchače, scénografickém řešení apod. — Z různých variant zvolí i na základě matematických propočtů řešení, které je pro danou situaci a za daných podmínek nejvhodnější.

Matematické uvažování	<p>Aplikuje metody analýzy a syntézy při řešení komplexních matematických situací v různých kontextech.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Dává do logických souvislostí objekty a jevy na základě důkazů a argumentů. — Rozhodne o vhodnosti matematického nástroje na základě své strategie, kterou dokáže vyjádřit slovně i matematickým zápisem. — Analyzuje úlohu na její jednotlivé logické části. — Vyhodnocuje užitečnost rozdělení úlohy na jednotlivé části několika způsoby. — Dokáže z jednotlivých částí usuzovat na celek, z jednotlivostí formuluje všeobecné závěry (indukce). — Vyvozuje závěr z jednoznačných předpokladů (dedukce). — Volí si předpoklady a podmínky a sleduje dopady změny podmínek na daný jev, které posoudí a vhodně argumentuje. — Interpretuje získané výsledky ve vztahu k výchozí situaci. 	<p><i>Tematické okruhy ITS a RRUD</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Orientuje se v metrytmických strukturách písně, skladby, kompozice. — Vnímá rozdílnosti rytmů – pravidelné/nepravidelné metrum. — Vnímá logiku stavby hudebního díla – schémata reflektující průběh skladby, grafické partitury. — Rozeznává typy prvků v obrazu a uvědomuje si jejich organizaci – proporčnost, rytmická seskupení, pravidelnost, vzájemné poměry, četnost výskytu prvků, různé typy jejich vztahů. — Vyjádření kombinace a variace matematickými pojmy.
Modelování matematického problému	<p>Vyvíjí/inovuje matematické modely.</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Řeší problémy (modelové situace) v různých kontextech s využitím matematických modelů. — Rozhoduje se o počtu opakování řešení modelových situací, na základě toho tvoří modely nebo upravuje známé modely pro nově vzniklou situaci. — Při opakovaném setkání s problémem (modelovou situací) rozpozná vzájemné vztahy a souvislosti mezi modelovými situacemi v kontextu reálného života a v nově zažívané situaci. — Analyzuje souvislosti, dokládá je konkrétními důkazy vzájemných vztahů a tyto souvislosti zobecňuje. — Formuluje poznatek použitelnosti matematických modelů v různorodých situacích nebo naopak možnosti vyjádřit jednu situaci různými modely. — K popisu a vyhodnocení využívá matematický jazyk. 	<p><i>Tematický okruh ITS a KPJ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> — Odhaduje, jak by bylo možné vyřešit problém za daných podmínek (např.: instalace nebo projekce díla, scénografické řešení) — Odhaduje, zda řešení, ke kterému přistoupil on sám nebo tvůrčí tým by bylo možné přenést i do jiných podmínek či situací — Při řešení situace využije podle okolností nebo svého uvážení matematické propočty nebo graficky zpracované návrhy

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Klíčové kompetence ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Tvorba a interpretace

Klíčová kompetence k učení	Při tvorbě a interpretaci si žáci uvědomují, že tvůrčí proces není jen otázkou talentu, ale vyžaduje i vytrvalost, zvládnutí technik a schopnost kriticky zhodnotit vlastní práci. Tvořivé činnosti je vedou k experimentování s novými přístupy, hledání originálních řešení a vnímání chyb jako příležitosti k růstu. Reflektivní činnosti je učí hodnotit vlastní proces, odhalovat silné stránky i oblasti pro zlepšení. Plánování a realizace uměleckých výstupů rozvíjí systematickosti a schopnost vytrvale pracovat na dosažení cíle. Dlouhodobější projekty propojují teoretické znalosti s praxí a podporují strategické plánování.
Klíčová kompetence komunikační	Umění ukazuje, že komunikace není pouze o slovech – v hudbě, tanci, divadle, filmu i výtvarném umění hraje klíčovou roli vyjádření emocí, myšlenek a atmosféry. Interpretační činnosti učí žáky sdílet vnímání a názory, verbálně i neverbálně. Prezentační aktivity, jako je vystoupení před publikem, podporují dovednost jasného a sebevědomého vyjadřování. Skupinová tvorba posiluje diskuzi, naslouchání a hledání společných řešení, zatímco reflektivní činnosti umožňují konstruktivně hodnotit práci svou i druhých.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Spolupráce na uměleckých projektech žákům ukazuje, že každý přináší jinou perspektivu. Skupinové aktivity, jako improvizace či týmová práce, podporují empatii, respekt a spolupráci. Dlouhodobé projekty učí organizovat týmovou práci, řešit konflikty a koordinovat činnost. Diskuze nad průběhem a výsledky tvorby rozvíjejí schopnost přijímat zpětnou vazbu a uvědomovat si důsledky vlastního jednání.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Prostřednictvím umění žáci objevují svůj vztah ke světu a otevírají důležitá témata, jako je ochrana přírody nebo lidská práva. Interpretační aktivity je vedou k přemýšlení o globálních i lokálních problémech a hledání souvislostí mezi uměním a realitou. Tvůrčí činnosti zaměřené na environmentální nebo společenská témata podporují zodpovědný přístup k okolí. Projekty zaměřené na ochranu přírody nebo komunitní spolupráci umožňují aktivní zapojení a posilují občanskou odpovědnost.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	Tvůrčí činnosti ukazují, že dobrý nápad sám o sobě nestačí – důležitá je schopnost plánovat, organizovat a prezentovat výsledky. Příprava a realizace uměleckých výstupů rozvíjí organizační schopnosti, efektivní rozdělení času a zodpovědný přístup. Prezentační činnosti, jako veřejné vystupování, posilují odvahu a schopnost reprezentovat vlastní nápady. Reflektivní aktivity, jako hodnocení výsledků práce, vedou k rozvoji kritického myšlení a hledání zlepšení. Projekty propojující různé oblasti učí efektivně řídit složité procesy a hledat inovativní řešení.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Tvůrčí proces v umění žákům ukazuje, že chybami se člověk učí. Aktivity zaměřené na improvizaci a hledání originálních řešení podporují schopnost překonávat překážky a přistupovat k problémům jako k příležitostem k růstu. Projekty s komplexním zadáním učí analyzovat situace, plánovat jednotlivé kroky a hledat efektivní řešení. Diskuze o zvolených postupech a jejich výsledcích podporují kritické myšlení a schopnost zlepšovat vlastní strategie.
Klíčová kompetence digitální	Digitální technologie rozšiřují možnosti tvorby a učí žáky kriticky vnímat, jak média ovlivňují svět kolem nás. Tvůrčí činnosti zahrnující digitální nástroje, například při tvorbě hudby, grafiky nebo videa, podporují kreativitu a mediální gramotnost. Prezentační aktivity, jako příprava digitálních prezentací nebo sdílení online, učí pracovat s digitálním obsahem efektivně a bezpečně. Projekty propojující technologie s uměleckou tvorbou podporují spolupráci a inovace, zatímco reflektivní činnosti, jako práce na digitálních portfoliích, rozvíjejí schopnost sdělovat vlastní myšlenky a hodnotit proces tvorby.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Základní gramotnosti ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Tvorba a interpretace

Čtenářská a pisatelská	<p>V tvůrčím a interpretačním procesu žáci objevují, že čtení a psaní nejsou jen nástroje komunikace, ale i klíče k pochopení symbolů, významů a příběhů, které umění předává – ať už v textech písní, scénářích nebo popisech uměleckých děl. Tvůrčí procesy žákům pomáhají interpretovat různé formy vyjádření a zároveň tvořit vlastní obsah, který srozumitelně a originálně sděluje jejich myšlenky a emoce.</p> <p>V tvůrčích, reprodukčních a interpretačních činnostech žáci rozvíjejí cit pro jazyk, strukturu a vyjadřování prostřednictvím tvoření textů, přednesu a reflexe vlastních prací. Tvořivé aktivity, jako psaní básní, scénářů nebo příběhů, podporují schopnost organizovat myšlenky, hledat přesná slova a vyjadřovat emoce. Dramatizace textů a práce s dialogy umožňují propojit jazykové dovednosti s vlastními zkušenostmi a fantazií. Při přednesu literárních děl si žáci osvojují cit pro intonaci, tempo a důraz. Interpretační činnosti, jako analýza textů a metafor, rozvíjejí kritické myšlení a schopnost hlubšího porozumění.</p> <p>Prezentační činnosti, například veřejný přednes vlastních textů nebo literární besídka, učí žáky sebevědomě sdílet svou práci s publikem. Reflexe vlastního psaní nebo interpretace textů pomáhá žákům uvědomit si vlastní pokrok a stanovovat si další cíle. Projekty, jako tvorba třídního časopisu nebo příprava literární prezentace, propojují čtenářské a pisatelské dovednosti s dalšími oblastmi a podporují spolupráci, plánování a kreativitu.</p>
Logicko-matematická	<p>Umění propojuje logiku a kreativitu, když žáci například zkoumají rytmus, proporce, vzory nebo geometrii ve výtvarné tvorbě, hudbě či tanci. Skrze tyto činnosti se učí chápat struktury, plánovat postupy a aplikovat matematické dovednosti v reálném a smysluplném kontextu, což podporuje jejich analytické myšlení a přesné vyjadřování.</p> <p>Umění poskytuje jedinečné příležitosti k objevování matematických principů prostřednictvím estetických a tvořivých činností. Tvořivé aktivity, jako tvorba ornamentů nebo rytmických vzorců, rozvíjejí schopnost hledat vzory, symetrii a propojení mezi logikou a estetikou. Tvůrčí činnosti, například konstrukce plastických objektů či plánování choreografií, učí žáky počítat proporce, rozměry a pohyb v prostoru. Reprodukční činnosti, jako nácvik hudebních rytmtů, tanečních kroků nebo geometrických tvarů, podporují preciznost, smysl pro pravidelnost a koordinaci.</p> <p>Při interpretačních činnostech, například analýze symetrie v obrazech nebo rytmu v hudbě, žáci objevují matematické struktury skryté v umění. Prezentační činnosti, jako představení grafických návrhů nebo hudebních struktur, rozvíjejí schopnost logicky uspořádat informace a srozumitelně je sdílet publiku. Reflexe vlastního přístupu k plánování či rytmické tvorbě umožňuje žákům hodnotit, jak matematické dovednosti ovlivňují jejich práci, a hledat efektivnější způsoby řešení problémů. Projekty, například návrh scénografie, skladby nebo choreografie, propojují logicko-matematické dovednosti s praxí a podporují strategické plánování, týmovou spolupráci a aplikaci znalostí v komplexním kontextu.</p>

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Klíčové kompetence ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla

Klíčová kompetence k učení	<p>Prostřednictvím vnímání a analýzy uměleckých děl si žáci rozvíjejí schopnost kritického myšlení a hlubšího porozumění uměleckým postupům, kontextům a významům. Učí se reflektovat vlastní poznatky a zkušenosti a propojovat je s širšími kulturními a společenskými souvislostmi.</p> <p>Činnosti, které podporují tuto kompetenci, zahrnují pozorování, analýzu a interpretaci uměleckých děl, hledání souvislostí mezi dílem a jeho dobovým či kulturním kontextem. Důraz je kladen na rozvoj schopnosti klást otázky, formulovat vlastní názory a hledat odpovědi prostřednictvím zkoumání a diskuze. Reflektivní činnosti, jako je zápis do uměleckého deníku nebo diskuze o různých pohledech na dílo, podporují schopnost učit se prostřednictvím umění.</p>
Klíčová kompetence komunikační	<p>Při zkoumání uměleckých děl si žáci osvojují schopnost formulovat své názory na základě pozorování a interpretace, a to jak verbálně, tak i pomocí neverbálních prostředků. Učí se naslouchat jiným názorům a konstruktivně na ně reagovat.</p> <p>Rozvoj této kompetence podporují činnosti zaměřené na sdílení vlastních dojmů z uměleckého díla, vedení diskuzí a prezentaci vlastních názorů. Důležitým aspektem je schopnost kultivované výměny názorů a podání argumentů podložených konkrétními poznatky.</p>
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	<p>Recepce uměleckého díla pomáhá žákům rozvíjet empatii a schopnost vnímat svět z různých úhlů pohledu. Učí se respektovat odlišné interpretace a chápat kulturní i individuální rozdíly.</p> <p>Skupinové aktivity, jako je společná diskuze nebo analýza díla, podporují spolupráci a vzájemný respekt. Reflektivní činnosti, například sdílení pocitů a myšlenek, napomáhají rozvoji schopnosti naslouchat druhým a obohacovat své vlastní pohledy.</p>
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	<p>Zkoumáním uměleckých děl se žáci učí vnímat díla jako součást kulturního dědictví i jako prostředek ke zkoumání společenských témat, jako je tolerance, rovnost a odpovědnost vůči přírodě a společnosti.</p> <p>Činnosti, které rozvíjejí tuto kompetenci, zahrnují analýzu děl s důrazem na jejich společenský a environmentální kontext, hledání souvislostí mezi dílem a aktuálními problémy světa, a tvorbu reflexivních projektů zaměřených na společensky angažovaná témata.</p>
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	<p>Analýza uměleckých děl vede k uvědomění, že estetická i obsahová kvalita díla je výsledkem cíleného úsilí, plánování a dovedností, což žákům pomáhá rozvíjet odpovědný přístup k vlastní činnosti.</p> <p>Reflektivní a interpretační činnosti, jako je příprava prezentace analýzy díla, podněcují u žáků schopnost organizovat své myšlenky a přenášet poznatky do praktické podoby.</p>
Klíčová kompetence k řešení problémů	<p>Zkoumání uměleckých děl podporuje dovednost hledat odpovědi na otevřené otázky, analyzovat různé interpretace a překonávat překážky při porozumění složitějším kulturním konceptům.</p> <p>Činnosti zahrnující analýzu děl z různých perspektiv rozvíjejí schopnost hledat kreativní a inovativní přístupy k řešení problémů souvisejících s interpretací a reflexí.</p>
Klíčová kompetence digitální	<p>Využívání digitálních nástrojů k vyhledávání informací o uměleckých dílech, jejich digitálnímu zpracování nebo sdílení reflexí rozvíjí mediální gramotnost a schopnost efektivně pracovat s digitálními technologiemi.</p> <p>Činnosti, jako je tvorba digitálních prezentací, využívání online zdrojů k analýze děl nebo sdílení reflexí na digitálních platformách, podporují rozvoj kritického přístupu k digitálním informacím.</p>

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Základní gramotnosti ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla

Čtenářská a pisatelská	Na 2. stupni žáci prohlubují svou schopnost analyzovat složitější literární a umělecké texty. Naučí se identifikovat a interpretovat symboliku, témata a struktury, které umění vyjadřuje. Při psaní recenzí, esejí nebo analytických textů o uměleckých dílech se žáci učí formulovat a obhajovat své názory, přičemž se zaměřují na různé perspektivy a kontexty. Tato činnost rozvíjí jejich schopnost kriticky přemýšlet o umění a vyjadřovat vlastní interpretace s hlubším porozuměním.
Logicko-matematická	Na 2. stupni se žáci zaměřují na analýzu složitějších struktur a vztahů v uměleckých dílech, jako je kompozice v malířství, struktura hudební skladby nebo organizace scény v divadle. Analyzují vzory, symetrii a vztahy mezi prvky díla, což zlepšuje jejich schopnost syntetizovat a analyzovat komplexní informace. Tato dovednost podporuje rozvoj analytického myšlení, které je důležité pro pochopení a hodnocení uměleckých děl na pokročilejší úrovni.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Klíčové kompetence ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Kulturní povědomí a jednání

Klíčová kompetence k učení	Na 2. stupni žáci prohlubují své porozumění různým kulturním kontextům a hodnotám. Učí se analyzovat historické a současné kulturní trendy a jejich vliv na společnost. Tato kompetence se rozvíjí prostřednictvím studia různých kulturních projevů, umění a tradic, a žáci se učí reflexi a adaptaci na kulturní rozmanitost. Aktivně se zapojují do diskuzí o kulturní diverzitě a reflexi nových kultur.
Klíčová kompetence komunikační	Žáci se na 2. stupni učí efektivně komunikovat s lidmi z různých kulturních prostředí. Rozvíjejí své komunikační dovednosti prostřednictvím debat, projektů a diskuzí na kulturní témata, kde mají příležitost sdílet své názory, diskutovat o rozdílech a hledat společné hodnoty. Komunikace se zaměřuje na vzájemné porozumění a respekt.
Klíčová kompetence osobnostní a sociální	Na 2. stupni se žáci učí větší míře empatie, tolerance a otevřenosti k rozmanitosti. V rámci různých projektů a aktivit se zaměřují na respektování kulturních odlišností, uvažování o jiných perspektivách a přístup k problémům z různých kulturních hledisek. Diskuze a projekty o kulturní rozmanitosti pomáhají žákům lépe porozumět světu kolem nich.
Klíčová kompetence k občanství a udržitelnosti	Žáci se učí o odpovědnosti za kulturní dědictví a aktivním zapojení do kulturního života. V projektech zaměřených na ochranu kulturního dědictví, kulturní inovace a udržitelnost se žáci seznamují s tím, jak umění přispívá k hodnotám občanské odpovědnosti a jak mohou být kulturními aktéry v rámci své komunity.
Klíčová kompetence k podnikavosti a pracovní	V rámci kulturního povědomí žáci rozvíjejí dovednosti potřebné pro práci v multikulturním prostředí. Učí se, jak kulturní rozmanitost obohacuje pracovní prostředí a jak efektivně spolupracovat s lidmi z různých kulturních a profesních prostředí. Zapojení do kulturních projektů a iniciativ jim pomáhá rozvíjet podnikavost a schopnost vést projekty, které respektují kulturní hodnoty.
Klíčová kompetence k řešení problémů	Žáci se učí přistupovat k problémům z různých kulturních perspektiv a hledat řešení, která respektují kulturní hodnoty. V rámci analýz kulturních problémů a projektů se zaměřují na to, jak kulturní pozadí ovlivňuje rozhodování a řešení problémů v různých kontextech.
Klíčová kompetence digitální	V digitálním věku se žáci učí, jak digitální technologie podporují kulturní výměnu a jak využívat digitální nástroje pro šíření kulturního povědomí. Zapojením do online projektů, digitálních prezentací a kulturních obsahů v digitálním formátu se žáci seznamují s tím, jak mohou přispět k šíření kulturního povědomí a uchování kulturního dědictví v digitální podobě.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Základní gramotnosti ve vztahu k předmětu Umění, tematickému okruhu Kulturní povědomí a jednání

Čtenářská a pisatelská	Na 2. stupni žáci prohlubují svou schopnost číst a analyzovat kulturní texty, které se zaměřují na složitější témata, jako jsou témata kulturní identity, historie, nebo mezikulturních vztahů. Učí se číst texty, které reflektují různé kulturní perspektivy, a rozpoznávat, jak jsou kulturní hodnoty formovány a vyjadřovány prostřednictvím slova. Psaní o těchto tématech, např. psaní esejí nebo kulturních komentářů, pomáhá žákům formulovat své názory na kulturní otázky a zlepšuje jejich schopnost diskutovat o kulturní rozmanitosti. Tvořivost v psaní, jako jsou literární práce o kulturních tématech nebo analýzy kulturních fenoménů, rozvíjí schopnost vyjadřovat se k těmto otázkám s respektem k různým kulturám.
Logicko-matematická	Na 2. stupni žáci zkoumají logické struktury v širším spektru kulturních artefaktů a projevů, včetně analýzy tradičních rukodělných technik, složitějších vzorců v architektuře nebo kulturních organizacích. Zaměřují se na pochopení, jak logické principy a struktury fungují v různých kulturních kontextech. Například analýza vzorců v tradičních tkaninách nebo organizace kulturního prostoru jim pomáhá aplikovat analytické přístupy při zkoumání kulturní evoluce. Tento přístup podporuje dovednost vidět kulturní projevy z logického hlediska a chápat souvislosti mezi různými kulturními jevy.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Vazby na jiné předměty, tematický okruh

Tvorba a interpretace – příklady

Jako příklad provazby jsou uvedeny OVU uzlového bodu 9. ročníku jiného oboru RVP ZV.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 4. etapa: Prezentuje výsledek své individuální nebo skupinové práce podle zamýšleného záměru, cílového publika a kontextu. Zhodnotí, zda prezentace vyjadřuje zvolené hlavní myšlenky nebo témata a představuje dílo tak, aby diváci pochopili jeho účel a záměr

JJK-CJL-001-ZV9-016: Tvoří umělecký text podle svých schopností, reflektuje tvorbu uměleckého textu a z reflexe vyvozuje poznatky.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 6. etapa: Rozvíjí schopnost plánovat a realizovat projekty v jednotlivých fázích, včetně přípravy, realizace a prezentace.

INF-INF-001-ZV9-001: Získá z dat informace, interpretuje data získaná pro řešení konkrétního problému.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 4. etapa: Kriticky hodnotí, co by příště udělal jinak, a proč. Pojmenovává, co se během tvorby podařilo a co by se dalo vylepšit. Reflektuje zpětnou vazbu a využívá ji pro svůj rozvoj.

CSP-OSV-001-ZV9-001: Reflektuje svůj vztah k sobě a druhým, uplatňuje sebepoznání a zpětnou vazbu ve svém jednání.

Předmět Umění – Tvorba a interpretace, 6. etapa: Rozvíjí schopnost plánovat a realizovat umělecké projekty v jednotlivých fázích, včetně přípravy, realizace a prezentace.

CSP-OSV-001-ZV9-003: Stanovuje si plán osobního rozvoje, realizuje postupné kroky k dosažení stanovených cílů a vyhodnotí jejich dosažení.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Vazby na jiné předměty, tematický okruh

Recepce a reflexe uměleckého díla - příklady

Jako příklad provazby jsou uvedeny OVU uzlového bodu 9. ročníku jiného oboru RVP ZV.

Předmět Umění – tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla, 4. etapa: Popisuje své dojmy a pocity z různých druhů uměleckých děl (výtvarných, audiovizuálních, hudebních, tanečních, dramatických) a propojuje je s vlastními zkušenostmi.

JJK-CJL-001-ZV9-014: Vyjadřuje svoje prožitky literárního, divadelního a audiovizuálního díla.

Předmět Umění – tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla, 5. etapa: Analyzuje hlavní prvky uměleckých děl, hodnotí jejich estetickou kvalitu, obsah a působení na diváka / posluchače. Diskutuje o díle z hlediska jeho kvality, přínosu nebo originality, přičemž uvádí argumenty podložené svým vnímáním nebo znalostmi.

JJK-CJL-001-ZV9-015: Interpretuje literární díla a díla z oblasti dalších druhů umění.

Předmět Umění – tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla, 5. etapa: Hledá kulturní, historické a společenské souvislosti uměleckých děl.

CAS-DEJ-001-ZV9-003: Vysvětlí rozdíl mezi zobrazováním minulosti v dějepisectví a ve filmu, v literatuře a v nových médiích včetně produktů umělé inteligence.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Vazby na jiné předměty, tematický okruh Kulturní povědomí a jednání - příklady

Jako příklad provazby jsou uvedeny OVU uzlového bodu 9. ročníku jiného oboru RVP ZV.

Předmět Umění – tematický okruh Kulturní povědomí a jednání, 6. etapa: Popisuje, jak místní kultura ovlivňuje jeho život a jak je propojena s širšími národními a světovými vlivy. Vysvětluje, jak historické události a tradice formovaly kulturní hodnoty v národní i světové perspektivě, vnímá otisky minulosti, tradic v současném umění a kultuře.

CAS-DEJ-001-ZV9-001: Přiřadí kulturní projevy k jednotlivým dějinným epochám.

Předmět Umění – tematický okruh Kulturní povědomí a jednání, 4. etapa: Popisuje významné kulturní události a místa ve své obci nebo regionu a uvádí příklady regionálních nebo národních tradic a jejich historický význam.

CAS-DEJ-001-ZV9-005: Posoudí, jak se připomínání historických událostí a tradic podílí na utváření jeho osobní identity a identity lidí v jeho okolí.

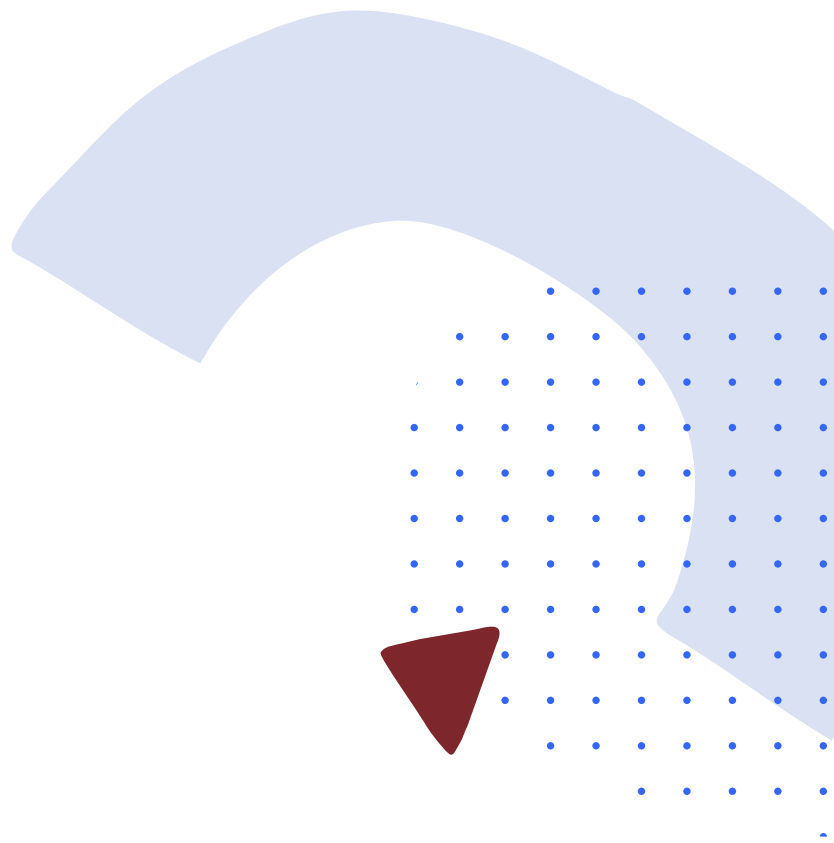
Předmět Umění – tematický okruh Kulturní povědomí a jednání, 4. etapa: Rozpoznává různé kulturní projevy a chápe jejich význam v celosvětovém měřítku, uvědomuje si, jak jeho vlastní kultura a identita souvisejí s národními i globálními kulturními vlivy.

GEO-GEO-003-ZV9-014: Identifikuje shodné a rozdílné charakteristiky míst a regionů a způsoby, jakými ovlivňují život v ostatních místech a regionech.

Předmět Umění – tematický okruh Kulturní povědomí a jednání, 6. etapa: Vnímá a oceňuje bohatost a diverzitu kulturních a uměleckých projevů, s porozuměním vnímá kulturní odlišnosti.

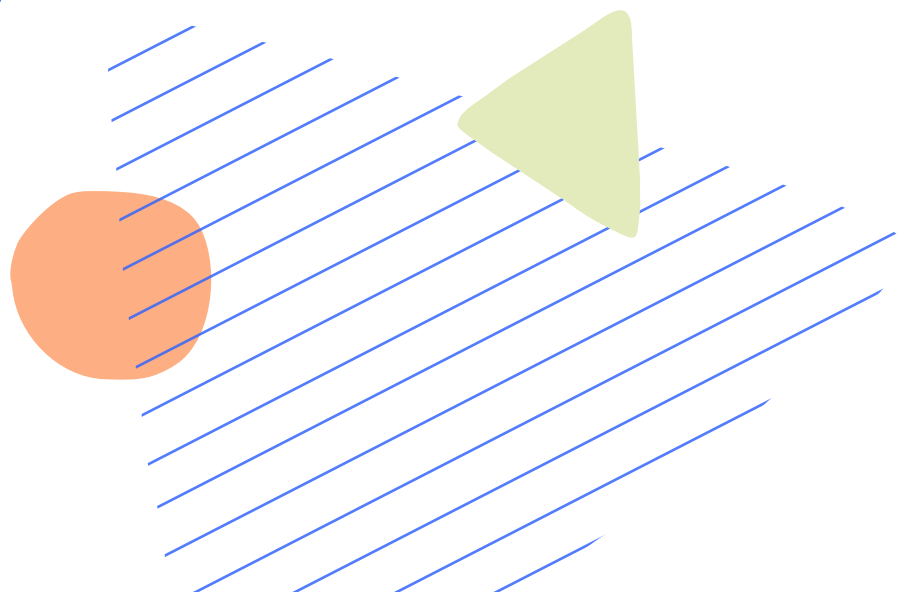
CSP-OSV-002-ZV9-006: Reflektuje různé formy mezilidských vztahů, společné znaky a odlišnosti u sebe a druhých.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Zdrojové texty

RVP ZV

Charakteristika vzdělávací oblasti Umění a kultura v RVP ZV

Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje žákovi rozmanité příležitosti k vlastní tvorbě a interpretaci, ke komunikaci uměleckými prostředky, k estetickému vnímání a prožívání světa i jeho utváření. Umožňuje žákovi uvědomit si a rozvíjet vlastní kreativitu a porozumět procesu tvorby a interpretace, především na základě vlastních tvůrčích činností a přímé zkušenosti ze setkání s uměleckými díly. Umělecké myšlení obohacuje přístupy ve vzdělávání o roviny osobní, intuitivní a citovou a v tandemu s vědeckým a exaktním vnímáním světa podporuje komplexně osobnostní rozvoj žáka.

Vzdělávací oblast pomáhá utvářet žákův vztah k uměleckému a kulturnímu dědictví, zároveň mu přibližuje diverzitu umělecké tvorby a kulturních projevů.

Cílem oblasti je vybavit žáka nejen soubory znalostí, dovedností, osobnostních kvalit a hodnot specifických pro obory uměleckého vzdělávání, ale i takových, které uplatní mimo umělecké pole, v celoživotním vzdělávání a každodenním životě.

Důrazem na wellbeing žáků může oblast Umění a kultura významně přispět k jejich psychické pohodě, ke kultivaci vzájemných vztahů a celkově k pozitivnímu klimatu školního společenství. Pomáhá vytvářet prostředí, které je vnímavé k individualitě každého žáka, respektuje a podporuje různorodost a zároveň vytváří prostor pro spolupráci, sdílení a společné tvoření. Rozmanité tvůrčí a interpretační činnosti poskytují všem žákům bez rozdílu příležitosti k sebepoznání, seberealizaci, participaci na společném díle, na uměleckém a kulturním dění školy, komunity, místa.

Vzdělávací oblast Umění a kultura je tvořena vzdělávacími obsahy výtvarné výchovy, hudební výchovy, dramatické výchovy, taneční a pohybové výchovy a filmové výchovy. Tyto obsahy jsou rozčleněny do dvou vzdělávacích oborů:

- **Výtvarná a filmová výchova a**
- **Hudební, taneční a dramatická výchova.**

Škola by měla hledat/vytvářet příležitosti k propojování obou oborů tak, aby žák poznával uměleckou tvorbu v její provázanosti, integritě, komplexnosti.

Obsahy dvou vzdělávacích oborů jsou rozdělené do tří tematických okruhů:

- **Vlastní tvorba a její sdílení / Interpretace, vlastní tvorba a její sdílení¹** – žák různými uměleckými prostředky vyjadřuje podle individuálních schopností své vjemy, pocity, prožitky, představy, myšlenky, zpracovává různé náměty a témata, interpretuje díla jiných nebo prezentuje svá a reflektuje proces individuální i skupinové tvorby a interpretace.
- **Recepce a reflexe uměleckého díla** – žák se setkává s různými uměleckými díly, učí se porozumět jazyku různých druhů umění a s větší mírou porozumění reflektovat svůj zážitek ze setkání s uměním.
- **Kulturní povědomí a jednání** – žák přirozeně utváří postoje k uměleckému a kulturnímu dědictví, současnému umění a rozmanitým projevům kultury v dnešním světě. Obsahy a cíle tematického okruhu podporují místně zakotvené učení a identifikaci s místem, ve kterém žák žije.

Základní formou realizace Výtvarné a filmové výchovy a Hudební, taneční a dramatické výchovy je na obou stupních pravidelná kontinuální výuka. Škola si pro vybrané

¹ V oboru Hudební, taneční a dramatická výchova mají velký význam i interpretační činnosti. Interpretací rozumíme způsob, jakým žák přistupuje k původnímu uměleckému dílu a jak ho předává posluchačům nebo divákům.

vzdělávací obsahy ovšem může zvolit další formy realizace – umělecké tematické bloky, tvůrčí dílny, třídní nebo školní projekty. Pro všechny formy výuky je vhodná spolupráce se základními uměleckými školami, uměleckými a kulturními institucemi a organizacemi nebo spolupráce učitele a výkonného umělce. Tato spolupráce vytváří příležitosti pro to, aby se žák setkal s uměleckými obsahy v různých kontextech, mohl vnímat umělecká díla v jejich původní podobě a v autentickém prostředí nebo měl možnost přímého setkání se živým uměním, ať už se jedná o divadlo, tanec, nebo hudbu aj.

Zprostředkování zpětné vazby u jakékoli tvůrčí činnosti a autorského výstupu musí vždy probíhat v atmosféře vzájemné důvěry a respektu k jedinečnosti každého žáka. Důležité je podporovat vnitřní motivaci žáka, jeho osobní nasazení a zodpovědnost provázející celý tvůrčí proces. K hodnocení je zapotřebí přistupovat z pohledu pokroku žáka, v souvislosti s dovednostmi, kterých již dosáhl, a s důrazem na kvalitu jeho zapojení se do procesu tvorby. V hodnocení lze ocenit i žákovu chuť rozvíjet své dovednosti, tvořit, experimentovat a dále pracovat na díle s vědomím, že se jedná o výsledek určité etapy tvorby. V hodnocení je důležité věnovat pozornost i míře žákova zapojení do reflexí a společných diskusí o vlastní tvorbě a interpretaci i o uměleckém díle.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Charakteristika vzdělávacího oboru

Výtvarná a filmová výchova v RVP ZV

Vzdělávací obor Výtvarná a filmová výchova se zaměřuje na obsahy výtvarného a filmového umění, v širším pojetí může zahrnovat i různé projevy audiovizuální tvorby a kultury (videoart, videa na internetových stránkách a sociálních sítích, televizní produkce).

Cílem tvůrčích činností, při kterých se žák seznamuje s vyjadřovacími prostředky oboru, je poskytnout mu prostor pro seberealizaci, vnímání vizuálního umění a pochopení tvůrčího procesu jako celku.

Na 1. stupni vycházejí činnosti z dětské hravosti a spontaneity, využívají žákovu fantazii. Žák navazuje na své dosavadní, zejména výtvarné zkušenosti a zážitky a postupně se seznamuje s dalšími prostředky a postupy, vycházejícími především z výtvarného umění. Na 2. stupni tyto zkušenosti již samostatně aplikuje a kombinuje s ohledem na tvůrčí záměr, a to jak při individuální, tak společné tvorbě, a zároveň objevuje vztahy mezi jednotlivými druhy umění a experimentuje s jejich různorodými prostředky.

Vzdělávací obor je rozdělený do tří tematických okruhů: 1) vlastní tvorba a její sdílení, 2) recepce a reflexe uměleckého díla a 3) kulturní povědomí a jednání, které se navzájem prolínají.

Tematický okruh Vlastní tvorba a její sdílení se zaměřuje na tvůrčí proces. Jedná se o postup od autorského záměru přes jeho realizaci až k reflexi, sdílení a prezentaci výsledků. V tomto procesu je důležité nalézání vhodných vyjadřovacích prostředků a experimentování s nimi. Žáci se učí tvůrčí práci s rozmanitými materiály, prostředky, postupy a technologiemi. Zejména na 1. stupni je důležité, aby byla při tvůrčích činnostech a individuální či společné hře rozvíjena jemná motorika a současně se utvářela škála oborových pojmů.

V tematickém okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla dostává žák příležitost sdílet s ostatními zážitek ze setkání s uměleckým dílem. Důležité je to, aby žák mohl na umělecké dílo reagovat vlastní tvorbou, a to neverbálními i verbálními prostředky. Na 2. stupni si žák rozšiřuje schopnost reagovat i na jiná než umělecká díla a při jejich posouzení využívat vhodné oborové pojmy a formulovat svůj postoj k nim.

V rámci tematického okruhu Kulturní povědomí a jednání se žák učí chápat důležitost umění a kultury pro společnost a jejich význam pro sebe i ostatní. Seznamuje se s různými kulturními aktivitami, tradicemi a institucemi, především ve svém okolí a regionu, na 2. stupni pak i v širším kontextu národním, evropském a mezinárodním. Objevuje rozmanitost výtvarné a audiovizuální kultury a hledá si k ní osobní vztah. Současně si uvědomuje vliv digitálních technologií na umění a kulturu a poznává možnosti jejich tvůrčího využití.

Pro naplnění cílů oboru je důležitá spolupráce školy s institucemi, které umožňují přímé setkání s uměním a kulturou.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Charakteristika vzdělávacího oboru Hudební, taneční a dramatická výchova v RVP ZV

Vzdělávací obor Hudební, taneční a dramatická výchova je primárně založený na využívání sebe sama (svého těla, hlasu, pohybu, instrumentálních dovedností) jako prostředku uměleckého vyjádření. Jeho podstatou je bezprostřední a jedinečné setkání umělce a diváka/posluchače, ať už se jedná o setkání se spolužáky ve třídě nebo se živým uměním v autentickém prostředí mimo školu.

V tematickém okruhu Interpretace, vlastní tvorba a její sdílení jsou akcentovány činnosti rozvíjející múzické dovednosti žáka. Rozvíjejí reprodukční, interpretační a tvůrčí vyjadřování žáka a dovednost komunikovat prostřednictvím osvojených vyjadřovacích prostředků umění – uměleckých druhů od prosté nápodoby, po interpretaci, vlastní tvorbu až po sdílení vlastní tvorby s divákem/posluchačem. Působí na rozvoj žákovy jedinečné osobnosti v její celistvosti. Dávají prostor pro seberealizaci, podněcují fantazii a posilují emoční inteligenci. V procesu tvorby žák rozvíjí a kultivuje své vyjadřovací schopnosti, verbální i neverbální komunikaci, empatii a sociální inteligenci, vnímavou pozornost a respekt vůči sobě, prostředí i společenství.

Na 1. stupni vycházejí tvůrčí činnosti z dětské hravosti, spontaneity a přirozené potřeby vyjadřovat se hlasem, pohybem a hrou.

Na 2. stupni nabízejí tvůrčí a umělecké činnosti žákovi širokou škálu možností individuální volby výrazových prostředků pro své vlastní sdělení, zároveň mu umožňují přijímat různé role ve společném tvůrčím nebo interpretačním procesu a budují schopnost týmové spolupráce. Žák nachází vlastní preference a uvědomuje si význam těchto činností pro svůj rozvoj.

Hudební činnosti specificky rozvíjejí hudební schopnosti žáka, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Vedou žáka k porozumění hudebnímu umění, aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a k jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Pro budování těchto dovedností je potřebná pravidelnost, dlouhodobost a kontinuita.

Tvůrčí a interpretační činnosti vycházející z kreativního tance pomáhají žákovi vytvářet trvalé vztahy mezi myšlením, prožíváním a fyzickou složkou. Prostřednictvím kreativních pohybových her, taneční tvorby a improvizace rozvíjí žák své osobité pohybové a taneční vyjadřování, citovost, citlivost a tělesnou inteligenci. S respektem k individuálním dispozicím vede učitel žáka k sebepoznávání skrze pohyb, k vnímání vlastního těla, posilování sebedůvěry a k pochopení významu pohybu.

Tvůrčí činnosti vycházející z divadla zobrazují uměleckými prostředky svět mezilidských vztahů a situací. Žák v individuální, ale zejména skupinové a týmové tvorbě využívá prostředky divadla ke komunikaci s divákem, ale i k prozkoumávání situací, vztahů, příběhů, témat. Skrze improvizace, hry, divadelní tvorbu a jejich reflexi se tak učí porozumět jak prostředkům a postupům divadla, tak sobě samému, druhým, objevovat svět okolo sebe z nových perspektiv.

V tematickém okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla dostává žák na 1. stupni příležitost sdílet spolu s ostatními zážitky ze setkání s uměleckým dílem a vypovídat o něm přirozeným jazykem nebo skrze vlastní tvůrčí činnost. Na 2. stupni popisuje svůj zážitek s porozuměním základním prostředkům, struktuře i významu díla. Žák se může s uměleckými díly seznamovat zprostředkovaně formou audiozáznamů a videozáznamů, ale škola by měla umožnit i přímý kontakt se živým uměním. Ten rozvíjí porozumění

žáka podstatě tohoto oboru a žákovy schopnosti vnímat umělecká díla v autentickém a jedinečném okamžiku setkání umělce a diváka/posлуchače.

V tematickém okruhu Kulturní povědomí a jednání se žák učí porozumět významu živého umění a kultury pro sebe i pro společnost. Seznamuje se s příklady různých kulturních aktivit, tradic, institucí, zejména v místě, kde žije, ve svém regionu a na 2. stupni i v širším měřítku. Poznává živé umění a kulturu v jejich diverzitě, pestrosti a hledá si k nim svůj osobní vztah.

Vzhledem k provázanosti oboru se živým uměním a kulturou je pro naplňování jeho cílů vítaná spolupráce školy s uměleckými a kulturními institucemi, základními uměleckými školami, institucemi neformálního vzdělávání, umělci z praxe.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Charakteristika klíčové kompetence kulturní

Klíčová kompetence kulturní rozvíjí u žáků schopnost vnímat umění jako specifický způsob poznávání světa a vyprávění o něm, interpretovat a hodnotit různé kulturní a umělecké projevy a porozumět jejich významu a kontextu. Tím přispívá k rozvoji kulturního povědomí a respektu vůči kulturní a umělecké rozmanitosti. Zahrnuje schopnost komunikovat a vyjadřovat se různými uměleckými formami citlivě a adekvátně v různých kontextech a aktivně se podílet na kulturním dění ve škole i v okolí. Klíčová kompetence kulturní hraje významnou roli při rozvíjení tvůrčího myšlení, kreativity, kultivování kulturního dialogu a obohacování kulturního dědictví.

Předmět Umění na základní škole je úzce propojen s naplňováním klíčové kompetence kulturní. Jeho cílem není vychovávat profesionální umělce, ale rozvíjet u žáků vztah k umění, tvořivost, schopnost porozumět kulturním a uměleckým projevům a jejich významu v širším kontextu. Tento předmět podporuje vnímání umění jako prostředku sebepoznání, komunikace a poznávání světa, přičemž zdůrazňuje kreativní proces a zážitek z tvorby.

Žáci se učí interpretovat a hodnotit umělecká díla, tvořit vlastní výstupy a citlivě se vyjadřovat prostřednictvím různých uměleckých forem. Předmět Umění propojuje výtvarné, hudební, taneční, divadelní a filmové aktivity tak, aby podporoval rozvoj kulturního povědomí a respektu k rozmanitosti. Současně rozvíjí tvůrčí myšlení, podporuje aktivní účast na kulturním dění a přispívá ke kultivaci jejich osobního i společenského života.

Klíčová kompetence kulturní je jedním z hlavních východisek pro formulování pojetí, cílů i učiva integrovaného předmětu Umění.

Na 2. stupni základní školy dochází k prohlubování znalostí a dovedností v oblasti umění a kultury, přičemž se žáci učí chápat umění v širších kulturních, historických a společenských souvislostech. Důraz je kladen na schopnost interpretace a reflexe uměleckých děl, hledání vlastního tvůrčího výrazu a zapojení do složitějších tvůrčích projektů. Žáci se učí propojit různé umělecké formy (např. hudbu, výtvarné umění, tanec, divadlo, film) a hledat způsoby, jak umění využít k vyjádření svých myšlenek a postojů. Součástí výuky je také rozvoj kritického myšlení a schopnosti komunikovat o umění s respektem k různým perspektivám.

[◀ Zpět na kartu předmětu Umění](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Tvorba a interpretace – Hudební, taneční a dramatická výchova

- Zapojuje se do tvůrčího procesu v různých rolích na základě svých schopností, osvojených dovedností a osobních preferencí.
- Vědomě využívá své hudební schopnosti a dovednosti získané prostřednictvím vokálních, instrumentálních a hudebně pohybových činností v individuálních i skupinových aktivitách.
- Využívá osvojené postupy, prostředky kreativního tance k vnímání vlastního těla, k osobitému pohybovému a tanečnímu vyjadřování a k vlastní tvorbě.
- Využívá postupy a prostředky divadla k vlastní tvorbě, prozkoumávání témat, mezilidských vztahů a situací, poznávání sebe sama.
- Reflektuje tvůrčí a interpretační proces s využitím základních oborových pojmů.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Tvorba a interpretace – Výtvarná a filmová výchova

- Uplatňuje a kombinuje při vlastní tvorbě prvky výtvarného umění
- Realizuje svůj tvůrčí záměr s využitím prostředků výtvarného umění, filmového umění a jejich kombinací.
- Dokumentuje vlastní tvorbu a vede si přehled zdrojů pro inspiraci a využití ve své další tvorbě.
- Reflektuje svou tvůrčí výtvarnou či filmovou zkušenost a přijímá zpětnou vazbu jako impulz pro další tvorbu.
- Užívá a kombinuje prostředky filmu s důrazem na vyprávění pomocí pohyblivého obrazu.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení klíčové kompetence kulturní ve vztahu k tematickému okruhu Tvorba a interpretace

Kulturní a umělecké sebevyjádření:

Využívá různé formy umění a kultury k vyjádření složitějších myšlenek a emocí a ke zpracování aktuálních témat, samostatně i ve skupinové spolupráci.

NÁMĚTOVNÍK PROJEVŮ ŽÁKA:

Komponenta: **sebevyjádření**

- Ve své umělecké tvorbě volí prostředky vyjádření vlastních myšlenek a emocí na základě vlastního zájmu a preferencí.
- Popíše proces vlastní tvorby, vysvětlí svůj záměr, použité prostředky a myšlenkové procesy, které vedly k jejich vytvoření.
- Uplatňuje a rozvíjí osobní styl a přístup k uměleckému zpracování námětů a témat.
- V týmové tvorbě nachází pro sebe prostor a roli s ohledem na potřeby sebevyjádření ostatních v týmu.
- Pozitivně reaguje na zpětnou vazbu a podněty od učitele nebo spolužáků a s respektem a snahou o porozumění hodnotí umělecké sdělení a sebevyjádření druhých.
- Vyhledává příležitosti k účasti v kulturních aktivitách a uměleckých projektech v rámci třídy, školy i ve svém okolí.

Komponenta: **umělecké zpracování námětů a témat**

- Pro zpracování námětů a témat volí druh umění a prostředky podle svých zájmů a preferencí.
- Využívá fantazii a kreativitu ve tvůrčím procesu, experimentuje s různými technikami a prostředky k prozkoumávání a vyjádření námětů a témat.
- Popíše své zkušenosti s týmovou tvorbou a zhodnotí svůj vlastní tvůrčí přínos i přínos ostatních členů týmu k vytvoření díla a dosažení společného cíle.

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – Hudební, taneční a dramatická výchova

- Oceňuje díky zkušenostem získaným z poslechového díla kvalitu a přínos hudebního díla.
- Využívá získané zkušenosti a znalosti k vlastnímu výkladu uměleckého díla a jeho základní analýze.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – Hudební, taneční a dramatická výchova

- Oceňuje díky zkušenostem získaným z poslechových činností kvalitu a přínos hudebního díla.
- Využívá získané zkušenosti a znalosti k vlastnímu výkladu uměleckého díla a jeho základní analýze.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Recepce a reflexe uměleckého díla – Výtvarná a filmová výchova

- Popíše zážitek z výtvarného a audiovizuálního díla a zhodnotí, v čem spatřuje jejich význam.
- Komunikuje o uměleckých dílech minulosti a současnosti i o běžné vizuální a audiovizuální produkci s použitím oborových pojmů.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení klíčové kompetence kulturní ve vztahu k tematickému okruhu Recepce a reflexe uměleckého díla

Umění a kultura jako prostředek komunikace

Rozpoznává estetickou a obsahovou hodnotu uměleckých děl a kulturních projevů, oceňuje jejich význam jako prostředků komunikace a sdílí své názory s ostatními.

NÁMĚTOVNÍK PROJEVŮ ŽÁKA:

Komponenta: **porozumění uměleckému a kulturnímu vyjádření**

- Popíše svůj zážitek z uměleckých děl a z kulturních aktivit s porozuměním použitým prostředkům sdělení a kontextu a diskutuje o jejich významu pro sebe a pro ostatní.
- Při popisování uměleckého díla, kulturního projevu se zaměřuje na estetické vnímání a porozumění kráse a smyslu kultury a umění v lidském životě.
- Projevuje otevřenost a respekt k různým uměleckým a kulturním projevům, i když se liší od jeho vlastních preferencí.
- Vysvětlí význam kultury a umění pro mezikulturní a nadnárodní komunikaci a porozumění.
- Zhodnotí podíl digitálních technologií na komunikaci v oblasti kultury a umění.

Komponenta: **reflektování kulturního a uměleckého vyjádření**

- Zhlédnuté umělecké dílo zařadí druhově a žánrově, pojmenuje témata, která v něm nachází, a hodnotí použité prostředky sdělení, estetickou a etickou hodnotu díla.
- Diskutuje o uměleckých dílech a o umění a kultuře, vyjadřuje své názory a argumenty a sdílí své interpretace s ostatními.
- Najde a vysvětlí v kulturních projevech a uměleckých dílech témata a symbolická a metaforická vyjádření.
- Oceňuje přístup k uměleckým dílům a kultuře celého světa díky digitálním technologiím, kriticky hodnotí digitální obsah a jeho dopad na společnost.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Kulturní povědomí a jednání – Hudební, taneční a dramatická výchova

- Zhodnotí přínos svého zapojení do třídních, školních nebo místních kulturních nebo uměleckých aktivit a projektů.
- Uvede příklady živého umění, kulturních projevů, akcí, tradic a kulturních institucí na regionální, národní i celosvětové úrovni.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení pro tematický okruh Kulturní povědomí a jednání v RVP ZV – Výtvarná a filmová výchova

- Uvede příklady vlivu nových technologií na proměnu umělecké tvorby a jejího vnímání.
- Představí ostatním konkrétní dílo, projev nebo osobnost z oblasti výtvarného a filmového umění a zdůvodní, v čem spatřuje jejich význam.

[◀ Zpět na kartu tematického okruhu](#)

Očekávané výsledky učení klíčové kompetence kulturní ve vztahu k tematickému okruhu Kulturní povědomí a jednání

Kulturní kontext:

Rozlišuje různé formy kultury a umění, popíše jejich projevy a uvede významné kulturní instituce na regionální, národní i globální úrovni.

NÁMĚTOVNÍK PROJEVŮ ŽÁKA:

Komponenta: **znalost kultury a umění**

Na příkladech vysvětlí funkci a význam kulturních institucí (galerie, muzea, divadla, kina, koncertní sály, knihovny, kulturní centra, domy kultury) pro vzdělávání a rozvíjení a uchování umění a kultury.

- Uvede několik příkladů významných kulturních institucí a kulturních akcí na národní i celosvětové úrovni.
- Popíše různé druhy umění (výtvarné umění, literatura, tanec, divadlo, film a audiovizí), jejich vyjadřovací prostředky a některé žánry.
- Zhodnotí vliv digitálních technologií na současnou kulturu a umění.

Komponenta: **orientace v místní kultuře a umění**

Uvede příklady uměleckých děl a kulturních událostí ve svém okolí.

- Vyjmenuje některé významné umělce a umělecká díla spojená s regionem.
- Popíše kulturní akce, výstavy, představení, koncerty a další události v regionu, kterých se účastnil.

Kulturní identita a rozmanitost:

Hodnotí kulturní projevy, tradice a umělecká díla vlastní i jiných kultur a porovnává je v kontextu historických a společenských a kulturních souvislostí.

NÁMĚTOVNÍK PROJEVŮ ŽÁKA:

Komponenta: **kulturní povědomí a identita**

- Popíše pojem kulturní identita jako soubor kulturních projevů, které určují jeho jedinečnost i spojení s ostatními členy jeho kultury, a uvede příklady.
- Popíše charakteristické znaky vlastní kultury a příklady kulturního dědictví ze svého okolí.
- Vybere místní tradice, zvyky a historické události, které formují kulturní identitu místa a regionu, kde žije.
- Vyjádří svůj názor na vliv umění a kulturního kontextu na své vlastní myšlení a chování a na porozumění sobě a svému místu ve světě.

Komponenta: **respekt ke kulturní a umělecké rozmanitosti**

- Na příkladech objasní pojmy kulturní identita, kulturní rozmanitost, kulturní tolerance.
- Popíše některé kultury ve světě v současnosti i v historickém vývoji a uvede jejich

- charakteristické znaky, tradice a projevy s porozuměním jejich odlišnostem.
- Zajímá se o různé kultury a globální kulturní témata v médiích.
 - Respektuje různé kulturní zvyklosti a názory na kulturu a umění u svých spolužáků a kamarádů a snaží se vyvarovat předsudků.
 - Účastní se školních uměleckých a kulturních projektů i mimoškolních kulturních akcí, které podporují pochopení a respekt k různým kulturám.

[◀ Zpět na kartu tématického okruhu](#)

Integrovaný modelový ŠVP / Umění pro 2. stupeň ZŠ

Dílo vzniklo v IPs Podpora kurikulární práce škol.

Registrační číslo projektu CZ.02.02.XX/00/22_005/0004756

Dílo podléhá licenci Creative Commons CC BY SA 4.0

- Uveďte původ - Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je kolektiv autorů NPI ČR.

Licenční podmínky navštivte na adrese:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode.cs>.

Národní pedagogický institut
České republiky
Praha, leden 2025
www.npi.cz